

ÅRSRAPPORT

Års- och koncernredovisning, Verksamhetsberättelse,
Effektrapport & Hållbarhetsrapport

WWF SVERIGE 2022

Gustaf Lind
Generalsekreterare

Annika Helker Lundström
Styrelseordförande

ETT INTENSIVT OCH TUFFT 2022

När så världen började återgå till det normala efter två års pandemi, gick Ryssland till militärt angrepp mot Ukraina och vi fick ett krig i Europa. Ett krig som förutom mänskligt lidande för de drabbade även har påverkat matförsörjningen i världen, energisituationen i Europa och lett till långsiktiga negativa konsekvenser för naturen i de krigsdrabbade områdena. Frågor som i högsta grad berör WWFs arbete.

WWF har kontor i Ukraina och det är med beundran som vi följer våra kollegors mod och uthållighet i att leverera naturvård även under dessa svåra omständigheter.

Intäktsmässigt påverkade kriget WWF Sverige, då människor och företag av förklarliga skäl riktade sitt givande till humanitära insatser. Vid slutet av 2022 ser vi dock återigen en stark insamlingsperiod. Naturen och klimatets ödesfrågor fortsätter att engagera och vi kan konstatera att WWFs satsning på en finansieringsstrategi med många olika intäktslag legat helt rätt i tiden. Att FNs viktiga toppmöte om biologisk mångfald, COP15, fick stort utrymme medialt kan också ha bidragit till det fina decemberresultatet. WWF Sverige hade representanter på plats i Montréal och arbetade intensivt för en ambitiös handlingsplan. Även om man alltid kan önska mer, är vi nöjda med att världens ledare till sist enades om detta historiska avtal som bland annat har som mål att stoppa och vända den negativa trenden för biologisk mångfald till år 2030.

50 år efter FNs första miljökonferens som ägde rum i Stockholm 1972, stod Sverige i

juni återigen – denna gång tillsammans med Kenya – värd för FNs högnivåmöte Stockholm+50. WWF drev bland annat på för en färdplan för en naturpositiv ekonomi och hur finansiella flöden kan styras om så att biologisk mångfald gynnas och inte skadas. Dessutom anordnade WWF en stor workshop för företagsledare tillsammans med IKEA och H&M och deltog i många andra kringaktiviteter, inte minst kring matfrågorna samt ungas delaktighet, där även WWF Sweden Youth var engagerade.

Det svenska riksdagsvalet i september gav WWF möjlighet att lyfta våra ståndpunkter i natur-, klimat- och miljörelaterade frågor. Primärt fokuserade WWF på klimatet och den svenska skogen.

Under året 2022 jobbade vi också intensivt med naturvårdsinsatser i våra prioriterade områden med extra satsning på att initiera ett antal nya projekt i Sverige. Internationellt blev Tigerns år enligt den kinesiska kalendern ett tillfälle att fira framgångar i flera geografier, där tigrarna ökat i antal. Att det svenska folket hyser stor kärlek till det randiga djuret visade den svenska konstnären Lisa Larssons nya keramiktigrar till förmån för WWFs

WWF SVERIGE 2022

Bildades: 1971

Antal anställda: 169 (fysiska personer)

Koncernens totala verksamhetsintäkter 2022: 515 784 tkr

Koncernens totala verksamhetskostnader 2022: 563 923 tkr

Kontor: Ulriksdals Slott, Solna

Organisationsnummer
Stiftelsen Världsnaturfonden WWF: 802005-9823

Organisationsnummer
Världsnaturfondens AB: 556237-4925

tigerarbete. De sålde slut på nolltid, men finns nu återigen att tillgå. Nästan som tigerns status i det vilda med andra ord. Vi vill tacka alla supportrar och samarbetspartners för troget stöd även under tuffa tider. Ni är ovärderliga för oss och naturvärden.

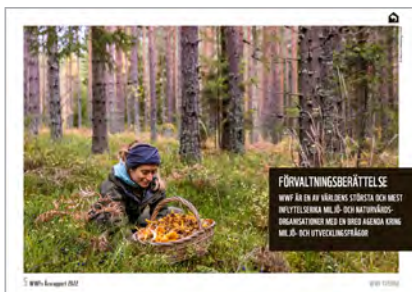
Gustaf Lind
Generalsekreterare

Annika Helker Lundström
Styrelseordförande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Den lagstadgade årsredovisningen återfinns på sidorna 5–14 och 71–93.

Första delen av Förvaltningsberättelsen omfattar sidorna 6–14. Del 2 finns på sidorna 73–95.

Verksamhetsberättelsen och Effektrapporten fokuserar på vårt arbete och våra resultat.

I Hållbarhetsrapporten beskriver vi vår organisation och hur hållbarhetsarbetet präglar hela vår verksamhet.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE - DEL 1	5	VERKSAMHETSBERÄTTELSE OCH EFFEKTRAPPORT*	15	HÅLLBARHETSRAPPORT	60
Rapportens upprättande	6	Arter	16	WWFs intressenter och vilka värden vi skapar för dem	61
Tre övergripande och viktiga globala mål för WWF	7	Skog	22	Hållbar finansiell hantering	62
Hur WWF bidrar till förändring	9	Hav	26	Hållbar verksamhet	64
Agenda 2030 och de globala målen	10	Sötvatten	30	Hållbarhet i vår egen organisation	65
WWFs kapital	11	Mat	34	Hållbarhet miljö och klimat	68
WWFs verksamhetsmodell	12	Klimat & Energi	38	Ekologiska fotavtryck	69
Strategi, geografiska prioriteringar och verksamhetsplanering	13	Governance & policypåverkan	43	Energi	69
Geografiska områden för fokuserade insatser	14	Näringsliv	48	Utsläpp	70
		Finans	52		
		Tvärgående arbeten	54		
		Kommunikation	57		
		Utvärdering, lärande och resultatmätning	59		

Klicka dig fram i WWFs Årsrapport

Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer du direkt till önskat kapitel.

På varje sida finns en klickbar returpil som leder tillbaka till innehållsförteckningen.

*Större delen av Effektrapporten ligger under denna rubrik. På sidan 99 finns en fullständig innehållsförteckning över Effektrapporten.

Innehållsförteckning fortsättning >>

I del 2 av Förvaltningsberättelsen tar vi bland annat upp framtida utmaningar och verksamhetens utveckling. Vi presenterar vår ledning och styrelse och informerar om vår riskhantering. På sidorna 84–93 finns hela den ekonomiska redovisningen.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE - DEL 2	71
Väsentliga händelser	72
2023 - ett utmaningsår för världen och WWF	74
Prioriterade områden för WWF Sverige under 2023	75
Resultat och ställning	76
Styrning och ledning i WWF Sverige	78
WWF Sveriges styrelseledamöter	79
WWF Sveriges ledning	81
Internt kontrollsystem	82
Risker och riskhantering inom olika områden	83
RESULTATRÄKNINGAR	84
BALANSRÄKNINGAR	85
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	86
KASSAFLÖDESANALYS	87
NOTER	88
BILAGOR	94

Den lagstadgade årsredovisningen återfinns på sidorna 5–14 och 71–93.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

WWF är en av världens största och mest inflytelserika naturvårds- och miljöorganisationer med en bred agenda kring miljö- och utvecklingsfrågor

RAPPORTENS UPPRÄTTANDE

Styrelsen avger härmed en integrerad årsrapport för räkenskapsåret 1 januari 2022 till 31 december 2022 där hållbarhetsredovisningen ingår.

Rapporten uppfyller de krav som ställs på en årsredovisning, koncernredovisning och hållbarhetsrapport enligt Årsredovisningslagen och Effektrapport enligt Giva Sveriges riktlinjer. Rapporten har upprättats med inspiration från International Integrated Reporting Framework (IIRC), vilket är ett ramverk som syftar till att redovisa och skapa sammanhang kring de faktorer som påverkar ett företags eller organisations möjlighet att skapa värde över tid.

Vi som styrelse tar ansvar

Som styrelse och generalsekreterare för koncernen (som innefattar Stiftelsen Världsnaturfonden WWF och det helägda aktiebolaget Världsnaturfondens AB) har vi tagit vårt gemensamma ansvar för att säkerställa informationen i vår årsrapport 2022. Rapporten omfattar all WWF Sveriges verksamhet under 2022, även den som bedrivs inom Världsnaturfondens AB, samt alla frågor som har eller kan ha väsentlig inverkan på vår förmåga att skapa värde över tid. I arbetet med att ta fram rapporten har vi analyserat och reflekterat över vår organisationsstyrning, resultatstyrning, interna kontrollsystem och våra resultat. Lämnade uppgifter stämmer överens med faktiska förhållanden.

Till stöd för rapporteringen har använts Giva Sveriges Riktlinjer för effektrapportering och Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning enligt K3. Årsredovisningen och koncernredovisningen redogör för organisationens ekonomi och förvaltning av insamlade medel. Effektrapporten visar för givare, allmänhet och andra intressenter vilken nytta (effekt) organisationen uppnår i sina olika verksamheter. WWF har ett 90-konto, vilket innebär att verksamheten även kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll.

WWF Sveriges revisorer har granskat årsredovisningen och koncernredovisningen (sid 5-14 samt 71-93) som innehåller förvaltningsberättelse, balans- och resultaträkningar, kassaflödesanalys samt noter. De har också granskat den lagstadgade hållbarhetsrapporten enligt FARs rekommendation RevR12 (Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten, sid 60-70). Verksamhetsberättelsen som innehåller större delen av Effektrapporten (sid 15-59) är annan information och omfattas inte av revisorernas uttalande om årsredovisningen och koncernredovisningen i revisionsberättelsen eller av revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

WWFs ledningsgrupp i arbete.

Medlem i Giva Sverige med 90-konto

WWF är medlem i Giva Sverige – Sveriges branschorganisation för tryggt givande – och följer deras Kvalitetskod. Kvalitetskodens är en branschkod för insamlande organisationer med syfte att skapa ett ramverk för etisk, transparent och professionell insamling av gåvor och bidrag. Rapporteringen kopplad till Kvalitetskoden ska stärka Giva Sveriges medlemmars arbete med etik, ekonomi, effektmätning samt intern kontroll och styrning och därigenom bidra till ett starkt och långsiktigt förtroende för insamlande organisationer i Sverige.

TRE ÖVERGRIPANDE OCH VIKTIGA GLOBALA MÅL FÖR WWF

WWF är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation för natur- och miljövård. Den internationella WWF-organisationen bildades 1961 och tio år senare grundades WWF i Sverige.

Idag är WWF en av världens största och mest inflytelserika natur- och miljövårdsorganisationer med en bred agenda kring miljö- och utvecklingsfrågor. Organisationen har globalt cirka 6 miljoner supportrar och hade under det brutna räkenskapsåret 2021/2022 intäkter om 999 miljoner euro. WWF-nätverket består av nära 100 kontor som med sina 8 600 medarbetare driver programverksamhet i fler än 100 länder.

WWFs uppdrag är att hejda förstörelsen av jordens naturliga livsmiljöer och bygga en framtid där människor lever i harmoni med naturen genom att: *bevara världens biologiska mångfald, verka för att förnybara naturresurser används på ett hållbart sätt samt för att minska föroreningar och ohållbar konsumtion*. WWF-nätverket har också enats om prioriteringar och mål för varje tematiskt målområde och drivkraft.

Följande tre övergripande, globala mål gäller för WWF-nätverkets samlade verksamhet till 2030. WWF-nätverket har också enats om prioriteringar och mål för varje tematiskt målområde och drivkraft.

 STOPPA FÖRLUSTEN AV LIVSMILJÖER	<i>Bibehålla existerande naturliga ekosystem, bevara, hållbart nyttja, återskapa och säkra deras motståndskraft mot klimatförändringar</i>
 STOPPA ART-UTROTNINGEN	<i>Stabila eller ökande populationer av skyddade arter</i>
 HALVERA FOTAVTRYCKET	<i>Halvera fotavtrycket av konsumtion och produktion, och halvera utsläppen av växthusgaser</i>

Tjäder (*Tetrao urogallus*) i Dalarna. Tjäderspel är en unik upplevelse som inte är så många förunnat. Arten är en av många som har minskat kraftigt de senaste 100 åren i takt med att gammelskogarna försvinner.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Vi lever i en tid av aldrig tidigare skådade faror för planeten med global uppvärmning, förlust av den biologiska mångfalden, försurade hav och en risk att vi snart passerar en gräns där vi inte längre kan vända trenderna.

Mångfalden av liv på jorden är helt avgörande för människans existens och välmående. Hållbar utveckling handlar om att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Minskade populationer av vilda ryggradsdjur

Populationerna av vilda ryggradsdjur har i snitt minskat med 69 procent sedan 1970. Vi är nu inne i ett sjätte massutdöende. Mer än 90 procent av de landlevande arterna återfinns i skogar. Hälften av världens ursprungliga skogar har redan försvunnit och kvarvarande skogslandskap har ofta haft en stor förlust av biologisk mångfald.

Globala fiskebestånd överfiskade

Närmare 95 procent av alla fiskbestånd globalt är överfiskade eller fiskade till sin

gräns, och övergödning och utvinning av naturresurser skapar ytterligare problem.

Klimatförändringarna för med sig minskande utbredning av havsis i Arktis och höjd havstemperatur. Även bestånden av sötvattenlevande ryggradsdjur bedöms i genomsnitt ha minskat med 83 procent mellan 1970 och 2018.

Stor påverkan från klimatkrisen

Klimatkrisen har redan stor påverkan på människor och natur och kan bli det dominerande hotet mot biologisk mångfald

framöver om mänskligheten inte lyckas vända utsläppstrenden. Vår civilisation hotas och en stor andel av jordens växter och djur riskerar att försvinna lokalt om dagens utsläpptakt fortsätter.

Eftersom maten står för cirka en fjärdedel av klimatutsläppen, och jordbruket har orsakat en stor del av förlusten av biologisk mångfald, är det av yttersta vikt att arbeta med livsmedelskedjan för att göra den mer hållbar.

© Justin Jin / WWF France

Samhället Ambakivao arbetar dagligen, med stöd av WWF, för hållbar förvaltning av nästan 3 000 hektar mangroveskogar. WWF lär fiskare, som jagar krabbor som lever i mangroven, att upprätthålla eller öka sin livsmedelsproduktion utan att förstöra den känsliga livsmiljön.

© WWF

Jordbruk orsakar en stor del av förlusten av artrikedom. Här är en bild från Danmarks nationella vinnare av WWFs tävling Baltic Farmer Of The Year. 2021. Ägarna har anlagt en minivåtmark på fastigheten för att hjälpa till att rena dräneringsvattnet från deras jordbruksmark från nitrat och fosfor. www.wwfbaltic-farmer.org

HUR WWF BIDRAR TILL FÖRÄNDRING

WWF-nätverkets gemensamma mål och prioriteringar är vägledande för WWF Sveriges arbete och vi har som riktlinje att majoriteten av naturvårdsbudgeten går till projekt med WWF-kontor i andra delar av världen, medan en mindre andel går till lokala projekt i Sverige.

WWF Sverige är den sjätte största netto-finansiären inom nätverket och ger väsentligt stöd till verksamhet som bedrivs av våra

partners i runt 30 länder med fokus på Arktis, Mekong- och Indonesienområdet, östra Afrika och Östersjöregionen. Bilden

nedan visar hur vi gör skillnad genom arbetet inom de olika målområdena.

Inom skog, arter, hav och sötvatten arbetar vi med människors bästa i åtanke för att skydda, förvalta och stödja hotade arter och deras livsmiljöer. Vi jobbar för att världens viktigaste fiskbestånd och havsekosystem är skyddade, produktiva och motståndskraftiga och även kan bidra till människors uppehälle. Vi skyddar världens

skogar och ser till att floder, åar och bäckar är livskraftiga och kan erbjuda sötvatten till både människor och djur.

VI ARBETAR FÖR SYSTEMFÖRÄNDRINGAR

För att vända kurvorna för minskande biologisk mångfald och ökande klimatförändringar behöver mänsklighetens påverkan på klimatet halveras till 2030, främst genom att ställa om mat- och energisystemen. WWF arbetar för att stimulera hållbara kostval, ett mer hållbart jordbruk och en hållbar livsmedelskedja. Vi mobiliserar allmänheten, städer, företag och politik för minskade klimatförändringar och naturbaserade lösningar.

Vi arbetar för systemförändringar i hur beslut fattas och hur världens företag och marknader, finanssystem och governance fungerar. Lokala samhällen, urfolk och medborgare behöver få bättre förutsättningar att påverka. Vi främjar hållbarhetsfokus i investeringar och samarbetar med företag för att nå förändringar i produktionskedjor och minska klimatpåverkan.

WWF arbetar brett med livsmiljöer, arter, minskade fotavtryck och förändringar på systemnivå, bland annat i hur beslut fattas och hur världens företag och marknader, finanssystem och governance fungerar.

GLOBALA MÅL: FÖRÄNDRINGSTEORI

Till nytta för människor, skydda och bevara, återskapa och restaurera **livsmiljöer** och **arter** ...

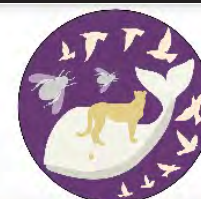
Skog

Sötvatten

Hav

Arter

... genom att reducera fotavtrycket från **produktion** och konsumtion.

Mat

Klimat & Energi

... genom att skapa förändringar på **systemnivå**.

Finans

Governance

Marknad

AGENDA 2030 OCH DE GLOBALA MÅLEN

Vi har åtagit oss att bidra till genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, ofta kallade SDG-målen. För att vända utvecklingen för naturen måste brist på jämställdhet,

utbildning och deltagande åtgärdas. Och på samma sätt behövs friska ekosystem för att minska fattigdom, hunger och ojämlikhet. Målen är odelbara och beroende av varandra för att kunna uppnås. Därför ska allt arbete

vi gör bidra till att uppnå även de mål som inte direkt inriktar sig på naturvård och ekologiska fotavtryck. Vi följer regelbundet upp och analyserar hur vår verksamhet bidrar till de olika målen.

GLOBALA MÅLEN för hållbar utveckling

AGENDA 2030 OCH DE GLOBALA MÅLEN

Agenda 2030 med 17 globala hållbarhetsmål och 169 delmål antogs av FNs generalförsamling 2015 och ska vara uppfyllda år 2030. Målen och delmålen är ett gemensamt sätt att kategorisera och konkretisera vad vi alla måste göra för att bidra till en mer hållbar värld.

År 2015 skrev världens länder på de 17 globala målen för hållbar utveckling. Det är världens regeringar som har det övergripande ansvaret, men det slås också fast att alla har ett ansvar för att målen uppnås.

WWFs KAPITAL

Allt WWFs arbete ska leda till resultat inom naturen och samhället. Det kan vara omställning inom politik och näringsliv eller ökad medvetenhet, kunskap och agerande från allmänheten som i sig driver på omställning mot en grönare värld.

Allt detta kan ske genom att vi förvaltar våra olika kapital.

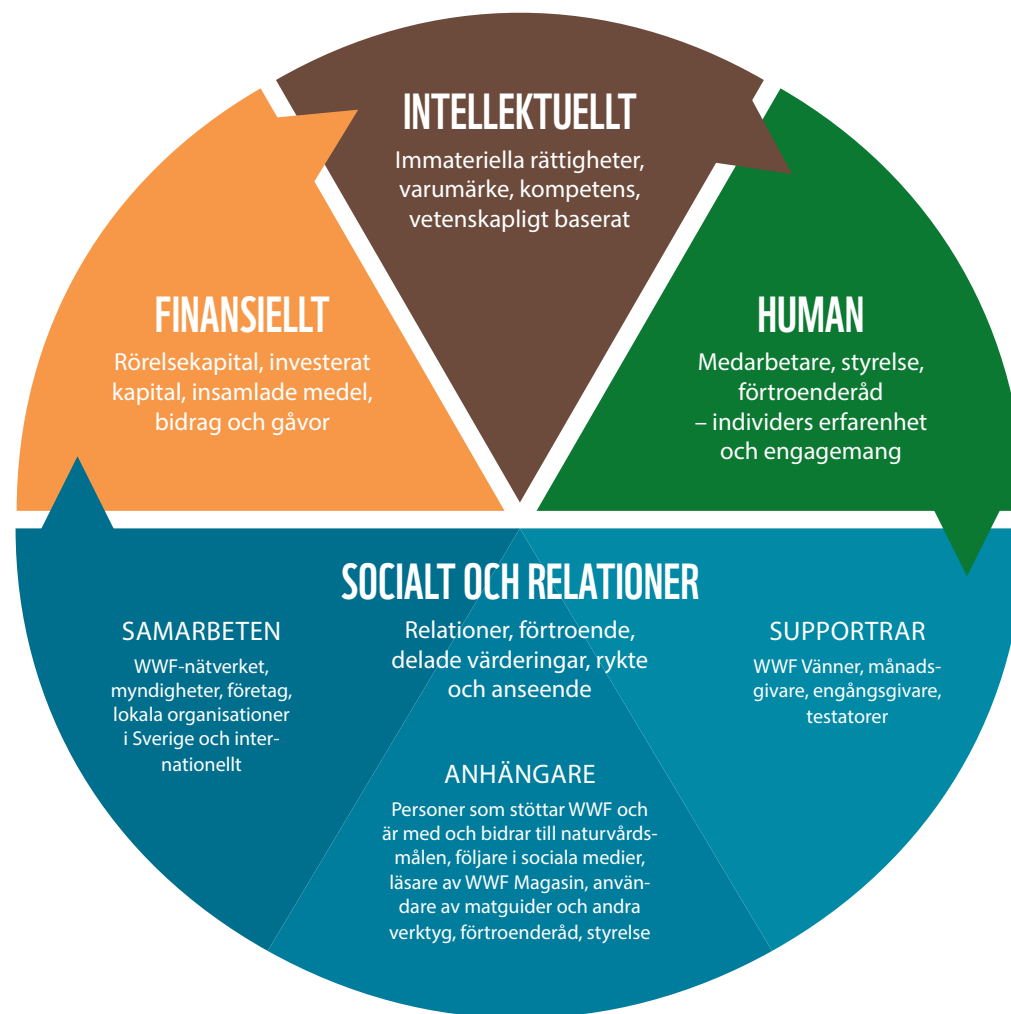
Vårt finansiella kapital kommer av att vi som insamlingsorganisation arbetar med att samla in medel från allmänheten, myndigheter och företag, samt att vi förvaltar vårt placerade kapital.

Vårt intellektuella kapital består av våra medarbetares kunskap och kompetens, vårt kunskapsbaserade arbetssätt, vårt starka varumärke och andra immateriella rättigheter.

Vårt humankapital är avgörande för oss som kunskapsorganisation. Förutom våra medarbetare räknar vi också in vår styrelse och vårt förtroenderåd som är viktiga för verksamhetens styrning.

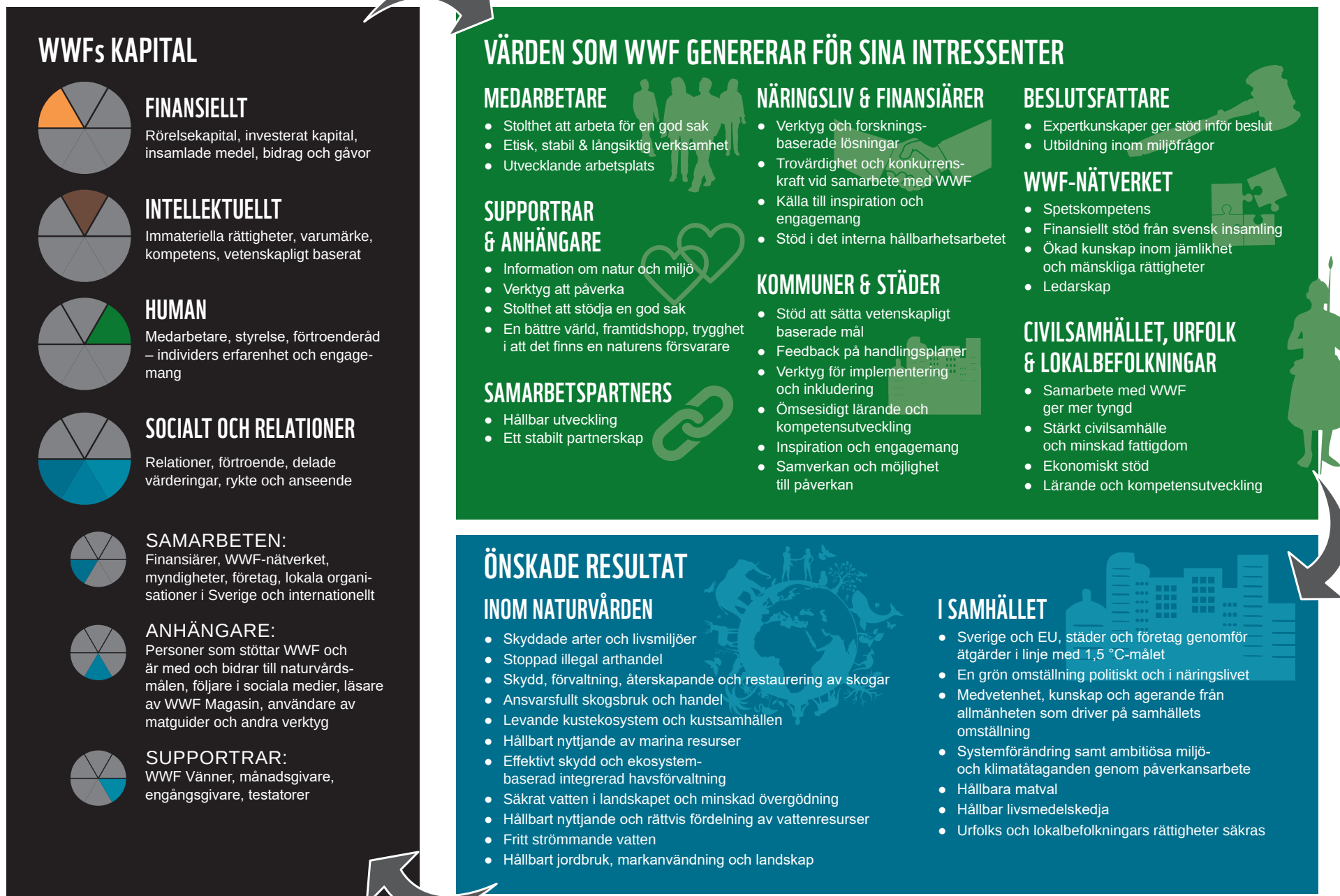
Våra relationer och förtroendet för oss är avgörande för vår verksamhet. Våra samarbeten med företag, civilsamhälle, urfolk, myndigheter och universitet är grunden för vårt genomförande. Våra supportrar stödjer vår verksamhet genom att bidra ekonomiskt som månadsgivare, genom att ge testamentsgåvor eller i samarbeten som WWF-ambassadörer. Dessutom har vi en stor skara anhängare som bidrar på många olika sätt i att sprida information, påverka beslutsfattare och genom att förändra sina egna beteenden till nytta för naturen, miljön och klimatet.

Illustrationen till höger visar hur WWFs kapital är fördelat på olika sektorer. Vårt kapital består av både finansiella delar och humankapital och alla samverkar mot vårt gemensamma mål: en levande planet.

WWFs verksamhetsmodell

Strategi, geografiska prioriteringar och verksamhetsplanering

WWF Sverige tar fram strategier för femårsperioder som pekar ut vårt bidrag till WWF-nätverkets gemensamma globala mål och hur vi avser att arbeta för att nå dessa mål.

Den nuvarande strategin löper under perioden 2021–2025. Den visar på våra prioriteringar inom alla nätverkets sex globala målområden: Skog, arter, hav, klimat & energi, sötvatten och mat samt de tre tvärgående drivkrafterna marknad, finans och governance.

Strategin lyfter också fram fyra viktiga strategiska ansatser som ska genomsyra vår verksamhet under perioden:

1. Partnerskap som utgångspunkt
2. Inkluderande och rättighetsbaserad naturvård
3. Transformativa förändringar och nytänkande
4. Kraftsamlingar och tvärgående satsningar för att nå målen.

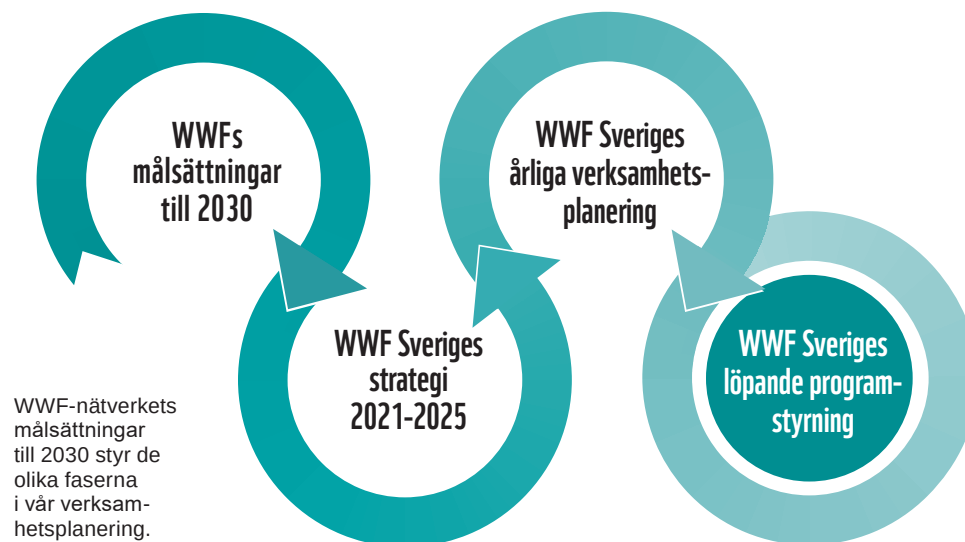
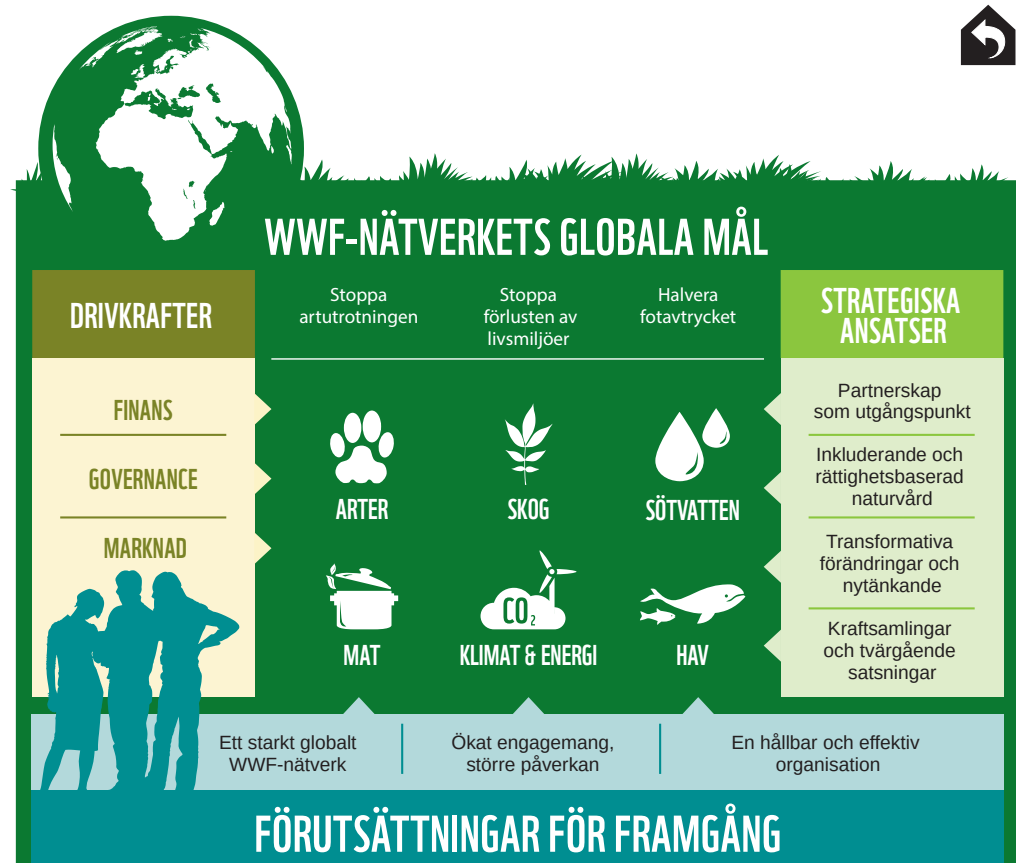
En förutsättning och en bas för att vi effektivt ska kunna bidra till de globala målen är ett starkt globalt WWF-nätverk, en hållbar och effektiv organisation och en väl fungerande kommunikation för engagemang och påverkan.

VERKSAMHETSPLANERING

Med vägledning av strategin tar vi årligen fram en verksamhetsplanering. Verksamhetsplaneringen görs avdelningsvis, med samverkan mellan avdelningar vid behov. Aktiviteter och konkreta förväntade resultat anges som kan bidra till att uppfylla strategimålen utifrån givna budgetramar. Mer information om verksamhetsplanen för 2023 finns på sidorna 74–75.

LÖPANDE STYRNING

Vi når resultat i vår verksamhet genom att löpande inrikta vår verksamhet mot målen i verksamhetsplanen och strategin och integrera hållbarhetsstyrningen i all verksamhet. Den löpande styrningen påverkar till exempel vilka insatser vi går in i, vilka kampanjer vi driver och hur vi söker påverka beslutsfattare.

WWF-nätverkets globala mål ligger till grund för våra insatser, både lokalt och globalt och inom olika sektorer. Drivkrafter, strategiska ansatser och ett starkt globalt WWF-nätverk är viktiga delar av arbetet.

WWF SVERIGES NUVARANDE STRATEGI LÖPER UNDER PERIODEN 2021-2025

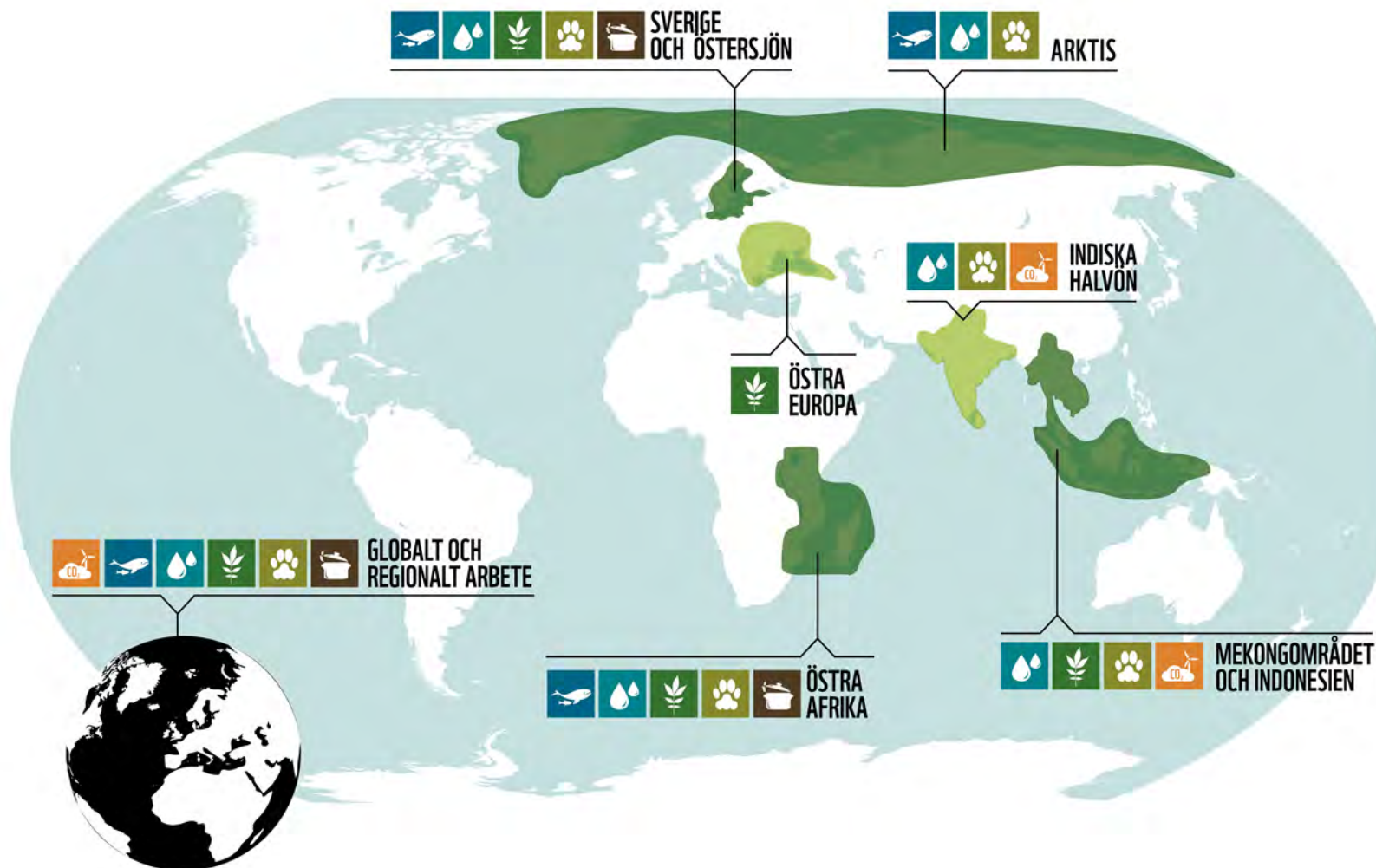

Geografiska områden för fokuserade insatser

Strategin visar i vilka geografiska områden vi ska fokusera vårt arbete. WWF-nätverket har verksamhet i ett hundratal länder.

För att få fokus och djup i verksamheten har vi valt ut fyra prioriterade strategiska geografier (mörkgröna på kartan). De är Sverige och Östersjön, Arktis, Mekongområdet, Indonesien samt östra Afrika. I dessa områden har vi pågående långsiktig verksamhet och fortsätter vår satsning under strategiperioden.

Vi har också verksamhet i östra Europa och på Indiska halvön. I dessa områden har vi ett visst långsiktigt engagemang och ser en särskild potential att vidareutveckla partnerskap och finansiering. Detta är områden där vi aktivt söker möjligheter att vidareutveckla samarbeten.

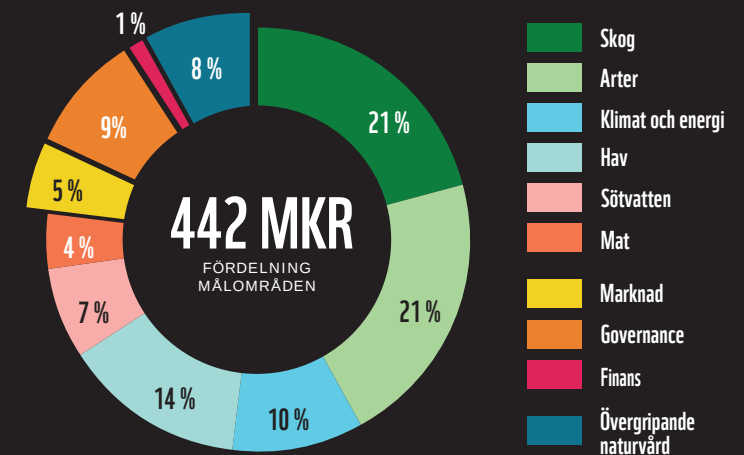
- **Strategiska geografier med extra prioritet**
- **Geografier prioriterade för utveckling och fördjupning av samarbeten**

Det globala WWF-nätverket har verksamhet i ett hundratal länder i världen. Illustrationen ovan visar översiktligt var WWF i Sverige har sin huvudsakliga verksamhet. Vi har valt ut fyra prioriterade strategiska geografier som är märkta med mörkgrön färg: Sverige och Östersjön, Arktis, Mekongområdet och Indonesien samt östra Afrika. Vi har också en hel del verksamhet i östra Europa och på Indiska halvön.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE OCH EFFEKTRAPPORT

Här kan du läsa om våra prioriteringar
under strategiperioden samt exempel
på resultat från 2022

I kostnaderna för övergripande naturvård ingår bidrag till WWF International för stöd till WWF-nätverkets internationella sekretariat, nationella programkontor och de samordningssekretariat som inrättats för de globala målområdena och drivkrafterna. Detta beräknas som en andel av svenska WWFs omsättning.

ARTER

WWFs mål är att bevara världens mest hotade vilda arter och deras livsmiljöer

UPPSKATTNINGSVIS
164 KULLAR
AV FJÄLLRÄV HAR FÖTTTS

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Arter.

Skydda prioriterade arter

Vi vill se livskraftiga populationer för våra prioriterade arter. WWF verkar för samarbete med lokalsamhällen och urfolk i landskap, på land och i hav, för skydd av arter. En viktig aspekt av arbetet med arter är att det gynnar både djuren och lokalsamhällena.

När djur ökar i antal, eller livsmiljöer minskar, finns det en större risk för konflikter mellan djur och människor. Det handlar om att hitta långsiktiga, holistiska lösningar som leder till ömsesidigt fördelaktig samexistens. I Sverige vill vi se förbättrad förvaltning och samexistens med de stora rovdjuren.

Vi arbetar för ett stärkt artskydd genom påverkan för en tydligare artskyddsförordning och ökad praktisk tillämpning och åtgärder för naturvårdande skötsel.

Nya tag för fjällrävarna i Norrbotten

Tack vare en Naturbonus från Naturkompaniet som WWF mottog 2022 kommer WWF tillsammans med Stockholms universitet och länsstyrelsen i Norrbotten fokusera de närmaste årens arbete för att ge fjällrävarna en ny chans att etablera sig ordentligt i den nordligaste delen av Sverige. I somras inventerades därför delar av området på fjällräv av vår

© Paul Saunders/Getty Images

Det går bra för fjällrävarna runt Helagsfjällen. Nu intensifieras arbetet med att få dem att etablera sig ordentligt även i den nordligaste delen av Sverige.

samarbetspartner Stockholms Universitet. Foderautomater med viltkameror servades och nya placerades ut och gör att vi kan se vilka fjällrävar som stannar kvar i området, och förhoppningsvis överlever den hårda vintern.

WWF har arbetat hårt för att få tillbaka fjällrävarna i den södra svenska fjällkedjan i över 20 år. 2022 hittades närmare 30 aktiva fjällrävslyor runt Helagsfjällen – och det har totalt fötts uppskattningsvis 164 rävkullar (en ökning från 118 för 2021) i Sverige, Norge och Finland. Fjällrävsprojektet i den norra fjällkedjan är planerat att pågå under minst fem år, med stöd även från WWF-faddrar.

Skogsefanter i Kamerun

I arbetet med att inventera skogsefanternas vandringsvägar i Boumba bek och Nkis nationalparker i Östra Kamerun har många nya spännande erfarenheter vunnits. Arbetsteamet inkluderar numera flera personer ifrån de Baka-byar som finns i området. Just detta att inventeringsteamet också inkluderar Baka-folket har lett till att kvaliteten på insamlad data blir bättre, att det blir enklare att spåra samt att förståelsen för elefanternas situation har ökat i Baka-byarnas samhällen. Samtidigt stärks också förståelsen för Baka-folkets situation i andra samhällsgrupper.

EN 5 000 M² DAMM

HAR SKAPATS MED VATTEN TILL VILDA DJUR
LIKSOM DRICKSVATTEN TILL TAMBOSKAP OCH
2 000 HUSHÅLL

Drönare värdefulla för orangutanger

Läget för orangutangerna på Borneo blir allt mer akut. Det bekräftas av de studier som WWF har genomfört i tre olika områden – Arabela, Katingan och Mahakam – där det verkar finnas färre orangutanger än tidigare. Den troliga orsaken är att skogen försvinner. Skogsområden förstörs, huggs ned och görs om till exempelvis oljepalmsplantager där både mat och möjliga boplatser saknas.

En ljusglimt är dock WWFs arbete med att utveckla och förfina inventeringar med hjälp av drönare. Därigenom har vi nu lyckas kartlägga orangutanger i annars helt otillgängliga områden. Drönaren flyger över stora områden och fotograferar skogen. Från bilderna får vi fram hur många färskas respektive övergivna bon det finns i ett område. På så sätt kan vi räkna ut hur många orangutanger som lever i skogarna. Exempelvis lyckades vi identifiera 63 orangutanger i en del av Katinganområdet som tidigare varit nästan ogenomträngligt.

WWF arbetar kontinuerligt för att bevara orangutangernas skogar, ett arbete som tar lång tid och baseras på ett brett samarbete och många olika insatser från myndigheter, företag och lokalbefolkning.

Förödande torka i Kenya

Norra Kenya har drabbats av torka fyra år i rad och såväl i början som slutet av 2022 gick WWF Sverige in med akutstöd till de drabbade områdena. Ett stort antal vilda djur som elefanter, giraffer zebbor och antiloper har dött och befolkningen hotas av svältkatastrof. WWF Kenya har med stöd från bland annat WWF Sverige bidragit med mat och dricksvatten till 2 000 hushåll i de hårdast drabbade områdena och även hjälp till tamboskap. Elefanter och andra hotade arter har stödmatats med höbalar som körs ut av 20 lastbilar i området och man kör tankbilar med vatten från ett nytt borrhål som pumpar upp vatten till en 5 000 kvadratmeter stor damm med dricksvatten till vilda djur. Brunnen förser även flera byar med vatten. Ytterligare 2 brunnar kommer att borrar och 50 vattenhoar à 18 000 liter sätts ut. WWF Sveriges insats är möjlig tack vare supportrar som stödjer WWFs arbete och som gör att hjälp snabbt kan sättas in där det behövs.

Rovdjur dödade färre djur med ny typ av inhägnader

En satsning på bättre boskapsinhägnader, så kallade boma, bland boskapsskötare i Masai Mara-landskapet, Kenya, visar på mycket lovande resultat. Traditionellt använder man taggbuskar som stängsel. WWF har introducerat en ny typ av inhägnad där man använder plaststolpar och nätstängsel. Under introduktionsåret dödades rovdjur 115 kor som hölls i traditionella inhägnader men bara 5 dödades i den nya typen av bomas med plaststolpar och nätstängsel. Siffrorna blir ännu tydligare när man ser på får och getter. I traditionella inhägnader dödades 568 getter och får medan varken getter eller får dödades i den nya typen. WWF Sverige har finansierat satsningen med stöd från våra supportrar.

© Richard I'Anson / Getty Images

Orangutangen är den enda människoapan i Asien och den finns bara i små isolerade områden på öarna Sumatra och Borneo. Namnet orangutang betyder skogsman.

Elefantbajs förebygger konflikter

I Queen Elisabeth nationalpark i sydvästra Uganda tillverkar kvinnogruppen Kataara olika produkter av elefantbajs. Av bajset görs ett slags papper som används till fotoramar, väskor och smycken.

WWF Uganda har med ekonomiskt stöd från WWF Sverige under många år jobbat för att minska antalet konflikter mellan människor och nationalparkens invånare genom att öka människornas fördelar att leva med vilda djur.

Arbetet har nu resulterat i att människor i området fått en ökad tolerans för elefanter, vilket har minskat trycket på parken genom färre konflikter och minskad tjuvjakt.

Lyckosamma insatser i pandans livsmiljö

WWF har fortsatt att finansiera arbetet i kinesiska Dujiangyan för att restaurera jättepandans livsmiljöer, bland annat genom konstgjorda grottor och vattenhål. Infraröda kameror visar att nio olika arter nu använder

© WWF-Kenya / Hushed Hills Ltd

De senaste årens omfattande torka i Kenya har drabbat såväl människor som djur. Här får en elefant vatten av naturvårdare.

området vilket är en ökning som betyder att restaureringen fungerar och att områdets kvalitet har förbättrats.

WWF har också gjort stora framsteg med ett projekt i Dujiangyan där lokalbefolkningen förvaltar ett skyddat område tillsammans med de lokala myndigheterna. Det frivilliga kvinnliga patrulleringsteamet som bildades under året har inte bara övervakat sitt närområde, utan också utbildat lokalbefolkningen i naturvård. Kvinnorna har spelat en allt viktigare roll i att få lokalbefolkningen att aktivt skydda vilda djur och växter runtomkring samhället. Med hjälp av tekniskt stöd från WWF har de även utfört en inventering av den utrotningshotade röda pandan.

En annan glädjande nyhet är att under 2022 gjordes en genomgång av 1 379 energieffektiva spisar i Ningshan County. Det visade sig att mer än 95 procent av spisarna har fungerat de senaste åren och därmed har de reducerat koldioxidutsläppen med 8 000 ton per år.

67 HEKTAR
RESTAURERAD LIVSMILJÖ
FÖR PANDOR

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Arter.

Skydda prioriterade arters livsmiljöer

WWF vill binda ihop skyddade livsmiljöer för att säkerställa spridning, migration, och stärkt motståndskraft. Detta kommer att kräva fler och större skyddade områden och korridorer. Även restaurering av förstörda miljöer och annan naturvård är viktigt.

Vi vill samarbeta med och stödja lokalsamhällen och urfolk i att hävda sina rättigheter, och främja deras möjligheter att vara en stark del av förvaltning, hållbart nyttjande och skydd. Vi vill se ett landskapsperspektiv som bygger på samarbete, där lagar och standarder ytterligare stärker och effektiviserar hållbar markanvändning och förvaltning, och även minskar potentiell negativ inverkan av existerande eller ny infrastruktur. I Sverige vill vi arbeta för ökat skydd av ekologiskt representativa områden och bättre förvaltning.

Nya bergsgorillor har fötts

Tre bergsgorillaungar har fötts i Virunga National Park i Kongo-Kinshasa, en unge i Bwindi National Park i Uganda och fem ungar i Volcanos national Park i Rwanda (varav en unge rapporterats död). International Gorilla Conservation Programme (IGCP) bygger ett regionalt laboratorium för att kunna analysera prover i regionen snabbare och därmed kunna arbeta för bergsgorillornas

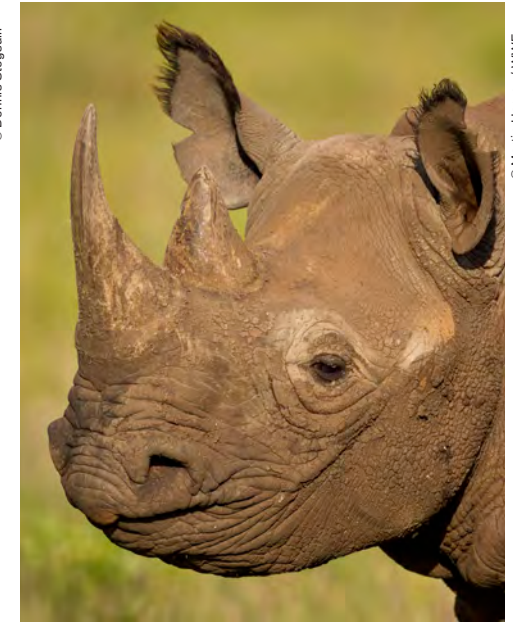
© Dennis Stogsdill

Bergsgorillan (*Gorilla beringei beringei*) är en underart till den östliga gorillan som tillhör familjen hominider bland primaterna.

hälsa mer effektivt. WWF och IGCP arbetar för att säkra bergsgorillornas framtid genom stöd till nationalparksmyndigheterna. Projektet omfattar forskning, turismplanering och samarbete med lokalbefolkning för att trygga bergsgorillornas livsmiljöer.

Ingen spetsnoshörning dödades

Ett av de viktigaste målen för dagens naturvård är att vända de negativa kurvorna över hur populationer av vissa så kallade flaggskeppsarter utvecklas. Illegal jakt och handel är det stora hotet för arters överlevnad. Noshörningar är extra hårt drabbade av tjuvjakt på grund av att deras horn är eftertraktade på de asiatiska marknaderna med kilopris som överstiger både guld och kokain.

© Martin Harvey / WWF

Spetsnoshörningar (*Diceros bicornis*) har jagats intensivt för hornens skull och är idag akut hotade.

För att bekämpa den illegala jakten och handeln med noshörningshorn i Kenya har naturvårdsorganisationer satt det höga målet att man ska kraftsamla för att uppnå noll tjuvjakt.

I denna kraftsamling ingår fler samt bättre utbildade och motiverade parkvakter, bättre gränsskydd för att hindra smuggling av noshörningshorn, ny teknisk övervakning av skyddade områden med mera. Sakta men säkert har kraftsamlingen för nollvisionen närmat sig målet och 2022 är bokslutet att ingen noshörning dödades av tjuvjägare. Det är en stor seger men kampen pågår varje dag dygnet runt i fält för att rädda arter som den afrikanska spetsnoshörningen. WWF Sverige har under många år varit en av de stora bidragsgivarna till detta framgångsrika arbete.

1,7 MILJONER M²
HAR IDENTIFIERATS SOM NY
MÖJLIG LIVSMILJÖ FÖR TIGRAR

Tigerns år

Den 1 februari 2022 startade Tigerns år enligt den kinesiska kalendern. Det var då 12 år sedan senaste gången, vilket också var det år då ledare i tigerländer enades om ett mål att försöka dubbla antalet tigrar till 2022.

År 2010 återstod bara cirka 3 200 tigrar i det vilda. Det randiga djuret finns idag i tio länder och lever på knappt 5 procent av sitt forna utbredningsområde, men har glädjande nog ökat till cirka 4 500 stycken, men kan vara fler då siffror från några viktiga länder inte ännu rapporterats in.

I rapporten Restoring Asia's Roar har WWF identifierat 1,7 miljoner kvadratkilome-

ter lämplig livsmiljö i 15 länder dit tigrarna skulle kunna återvända, vilket skulle innebära en fördubbling av nuvarande livsmiljöer. I rapporten uppmanar WWF regeringarna i tigerländer att inte bara fokusera på var tigrarna lever idag utan även på vilka områden de kan återvända till. Förutom att ge förutsättningar för att öka antalet tigrar, skulle även dessa områden kunna bidra till att hejda förstörelse av natur i stort.

Tigern som art är nämligen en indikator på hur hela ekosystemet mår där den lever. Som världens största katt och toppredator högst upp i näringskedjan har tigrarna en betydande roll i ekosystemet. Eftersom de behöver stora områden med olika naturtyper, som är rika på bytesdjur och fria från mänsklig påverkan, innebär ett skydd av tigern också ett skydd av hela ekosystemet de lever i. Att skydda dessa naturmiljöer bidrar i sin tur till att mildra klimatförändringar och minskar risken för naturkatastrofer. WWF Sverige är en stor finansiär till tigerarbetet tack vare bland annat sina tigerfaddrar. WWF Sverige har tillsammans med andra WWF-kontor under året uppmärksammat tigrarnas situation och resultaten av naturvårdsarbetet på olika sätt, samt ökat antalet tigerfaddrar.

Tiger i Thailand

Tre stationer för parkvakter har restaurerats i Thailand i Khlong Wang Chao, Khlong Lan och Umphang för att patrulleringen ska bli mer effektiv. Även ett nytt tigercenter har byggts i Umphang med syfte att fungera som ett nav för forskningsinformation om tigrar för alla som arbetar med tigerbevarande. Utbildning för parkvakter och aktiviteter med skolungdomar har återupptagits efter att ha pausats i flera år på grund av pandemin. Dessutom har tigerteamet i Thailand bidragit till en ansökan om att få nationalparkerna Mae Wong och Khlong Lan till världsarv.

Vildrenar kan bilda enorma flockar på en miljon individer, men många populationer minskar nu på grund av klimatförändringarna. Påverkan från industriella verksamheter som utvinning av olja och gas, gruvor och infrastruktur är också ett verkligt hot mot både isbjörn och vildren.

© Peter Cairns / WWF

Framgång för vildrenar i Kanada

I slutet av 2022 avslutades det framgångsrika fyraåriga projektet Skydda isbjörn och vildren i Arktis – ett projekt som finansierats av Svenska Postkodlotteriet. I Arktis skapar avsmältningen av havsisen och upptiningen av permafrosten problem för djurlivet, samtidigt öppnar det upp för industriell utveckling i orörda naturområden. Det finns uppgifter på att det kan investeras upp till 10 miljoner miljarder kronor i Arktis de närmaste 15–20 åren, och påverkan från industriella verksamheter som utvinning av olja och gas, gruvor och infrastruktur är ett reellt hot mot isbjörn och vildren. Den snabba förändringen i Arktis medför att akuta åtgärder måste sättas in omedelbart.

Det övergripande syftet med projektet har varit att bidra till att skydda två av de viktigaste arterna i Arktis – isbjörn och vildren. I Nunavut, Kanada, ville WWF tillsammans

med lokalsamhällena skydda hälften av kalvningsområdena från framtida industriell verksamhet. Fokus har legat på en omfattande regleringsprocess för markanvändning i Kanada. Projektmålet är på god väg att uppnås eftersom 100 procent av kalvningsområdena har föreslagits att skyddas i det senaste utskottet från 2021 av markanvändningsplanen för Nunavut. Det motsvarar ett område lika stort som mer än halva Sveriges yta.

Under hela projektet har samarbete skett direkt med lokalsamhällen för att stödja förslag till skydd av kalvningsområden för vildren samt andra viktiga livsmiljöer som exempelvis vandringskorridorer. Vildrenar är extremt känsliga för störningar när de befinner sig på sina kalvningsplatser, och den ekologiska och kulturella betydelsen av de viktigaste livsmiljöerna för vildren i Nunavut behöver därför värnas.

FLER ÄN
700 ARTER
PÅVERKAS AV SNARKRISEN
I SYDOSTASIEN

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Arter.

Stoppa illegal handel med arter

WWF vill stoppa den ohållbara och illegala jakten och handeln med vilda djur.

Vi kommer att stärka och sprida implementeringen av verktyg såsom Zero Poaching Framework och SMART (Spatial Monitoring and Reporting Tool) i flera regioner så att lokala aktörer och myndigheter tillsammans kan samarbeta för att bekämpa tjuvjakten.

Vi vill stänga ner marknader där det förekommer illegal försäljning av vilda djur.

Tillsammans med våra partners kommer vi att verka för att minska korruption, och förstärka nationella lagar och internationella konventioner och deras efterlevnad.

Unika arter i Mekong behöver skydd

I Mekongregionen i sydöstra Asien lever hela 44 olika arter av primater, till exempel olika gibboner, langurer och makaker. Hela 19 av dem är så kallade endemiska arter – de existerar alltså enbart i det här området. Vissa finns till och med bara i ett enda land, och några av dem enbart i en liten del av det landet. Regionen är därför både unik och fantastisk i sin artrikedom.

I en ny rapport som publicerades 2022 har WWF kartlagt primaternas status och hoten de står inför. Sorgligt nog är det tydligt att hoten ökar i takt med avskogningen och den ökade jakten på djurdelar till mat och traditionell medicin. Över hälften av arterna i området klassas som starkt hotade och så mycket som en fjärdedel klassas som akut hotade, enligt Internationella naturvårdsunionens rödlista.

Illegala snaror som har samlats in under en kampanj i Kambodja.

I rapporten tar WWF också upp vilka naturvårdsinsatser som nu krävs för att rädda dessa unika arter. Tillsammans med andra organisationer, myndigheter och lokala samhällen arbetar WWF bland annat med att undersöka och övervaka primatpopulationerna i olika skyddade områden i regionen, samt stötta patruller som samlar in snaror och hjälper djuren som fångats i dem.

Kampanj för nolltolerans mot snaror i Kambodja

Den 3:e mars, på World Wildlife Day, startade WWF tillsammans med andra organisationer och myndigheterna i Kambodja en kampanj för att få stopp på de hänsynslösa snarorna som används för tjuvjakt i landet. Kampanjen avslutades i november.

Snarkrisen som pågår i Sydostasien är ett stort hot mot den biologiska mångfalden och påverkar fler än 700 arter, allt från sköldpaddor till elefanter. Snaror anses också vara en stor orsak till att tigrarna har försvunnit i Kambodja, Laos och Vietnam.

Snaror tömmer inte bara skogar på vilda

djur, utan ökar också risken för överföring av zoonotiska sjukdomar, det vill säga sådana som sprids mellan djur och människor. De som sätter ut snarorna, säljer och konsumerar viltkött är alla i riskzonen.

Kampanjen förväntas leda till en översyn och ändring av lagar och straff i Kambodja för innehav av snaror och hundar som kan skada djur i skyddade områden. Dessutom räknar WWF med att man inrättar en brottsbekämpande enhet med flera myndigheter. Den ska ansvara för brott mot vilda djur på provinsnivå och anta förebyggande åtgärder som utfärdades av Världshälsoorganisationen 2021, om folkhälsorisker i samband med försäljning av levande vilda djur för mat och konsumtion. Vägledning för att minska folkhälsorisker förknippade med handel med vilda djur har tagits fram tillsammans med hälsosektorn.

Under kampanjen har restauranger lovat att inte köpa viltkött, snaror har rensats från skogarna och tillslag har gjorts mot illegala marknader. WWF Sverige stödjer WWF Kambodjas arbete både med naturvårdskompetens och finansiering.

SKOG

WWFs mål är att bevara världens viktigaste skogar och stärka deras nytta för mänskligheten

SKOGSUPPROP SAMLADE
40 000 NAMN

Skydd och förvaltning av skogsområden

Ett av de stora hoten mot biologisk mångfald i skogslandskap är förlusten av livsmiljöer. Därför är en av våra prioriteringar att skydda och hållbart förvalta biologiskt värdefulla skogar.

Vi vill bidra till att öka arealen för skydd av särskilt värdefulla skogar och förbättra förvaltningen av skyddade områden och omgivande landskap. Såväl lagligt skydd som områden förvaltade av lokalsamhällen och urfolk är strategier vi vill jobba med.

Utveckling och tillämpning av metoder för kartläggning av skogar med höga bevarandevärden är ett viktigt fokus. I Sverige vill vi genom påverkan och samverkan bidra till ökat formellt och frivilligt skydd av skogar med höga naturvärden samt bättre förvaltning av hela landskap.

WWFs upprop för skogens arter

WWFs svenska namninsamling för skogens arter pågick till 31 december 2022 och har genom ett samarbete med Naturskyddsföreningen samlat 40 301 namnunderskrifter. Syftet med insamlingen var att få ett stort stöd från allmänheten för ett utökat skydd av den svenska skogen och en omställning av skogsbruket. WWF och Naturskyddsförening-

en kräver att 30 procent av skogen ges ett långsiktigt, representativt, transparent och kvalitetssäkrat skydd samt att regeringen skapar förutsättningar och ger stöd för en omställning till ett naturnära skogsbruk med färre kalhyggen. Namnunderskrifterna kommer att överlämnas till regeringen.

Kalhyggesbruk hotar hundratals av skogens arter

WWF gav i uppdrag åt SLU Artdatabanken att ta fram data på hotade skogsarter och påverkan av kalhyggesbruk. Resultatet visar att kalhyggesbruket har en direkt och stark negativ påverkan på minst 394 hotade skogsarter. Detta presenterades i en rapport från SLU Artdatabanken som lanserades med bland annat åtta länsvisa pressmeddelanden från WWF med stort medialt genomslag. WWF stödjer finansiellt SLU Artdatabankens uppföljande analyser.

Positiva naturvårdsresultat inom programmet Leading the Change

Det Sida-finansierade WWF-programmet Leading the Change fokuserar på att stärka lokala rättigheter. Här är några resultat:

Lokalsamhällen bidrar till nytta för djur och människor i Thailand

En nyetablerad kameraövervakning i skogsbuffertzonen Mea Wong, Thailand, visar att det i byskogen återfinns tigrar, elefanter, banteng och andra hotade arter. Det är ett bevis att byskogen fungerar som en viltkorridor som förbinder två skyddade områden. De lokala samhällena drar nytta av andra råvaror än trä i samhällets skogsområde, vilket skapar nytta för såväl människor som djur och natur.

Finken tallbit är en av de arter som hotas av svenskt kalhyggesbruk. Tallbitshane (*Pinicola enucleator*) som äter rönnbär.

© Ola Jennersten/WWF

Förbättrad skogs kvalitet i byskogar i Vietnam

I områden i Vietnam, där lokalsamhällen fått rättigheter att förvalta skogen kan man se att den degraderade skogen har återställts genom hållbar skötsel och restaurering. Dessutom har exploateringen minskat. Det har konstaterats 2022 genom en fjärranalys av skogen, intervjuer och fältinventering. Man fastställer även att virkesvolymen ökar i de skogar som förvaltas av lokalsamhällen.

Fler avtal på plats för bevarande av biologisk mångfald i Laos

Under 2022 har flera avtal tecknats för att bevara den biologiska mångfalden i Laos. Ytterligare sju byar i Sekongprovinsen ingår nu i arbetet, som bedrivs i ett partnerskap med Association for Environment Protection and Community Empowerment. Avtalen mellan lokalsamhällen och myndigheter främjar långsiktigt hållbart brukande av naturresurser i skyddade områden. De ger lokalsamhällen möjligheter till inkomster från förvaltningen, framför allt från rotting- och bambuprodukter. Avsikten med avtalen är också att avstanna avskogningen i områden med hög biologisk mångfald.

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Skog.

220 ORGANISATIONER

ARBETADE TILLSAMMANS
I #TOGETHER4FORESTS

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Skog.

Ansvarsfullt skogsbruk och handel

En stor del av världens skogar brukas. Virke och andra nyttigheter är viktiga förnybara resurser. Globalt vill vi jobba för högre krav på hållbarhet så att globala marknader blir en drivkraft för bättre skogsbruk och skydd av världens skogar.

Påverkan och samarbete med svenska företag med stor betydelse för världens skogar är ett viktigt fokus. Vi arbetar med verktyg för utveckling och spridning av ansvarsfullt skogsbruk där certifiering ingår. Vi arbetar för utveckling av ett långsiktigt hållbart brukande av skogar, förvaltade av lokalsamhällen och urfolk samt andra skogsbrukare i prioriterade landskap. I Sverige vill vi bidra till utvecklingen av en skogspolitik inom naturens gränser och stärka ansvarsfullt skogsbruk genom lagstiftning och skogscertifiering.

Övervakning av arter i Laos

I Laos har WWF arbetat med att kartlägga växter och djur runt byar som skördar rotting eller bambu. Metodiken som använts är en del av WWFs samarbete med IKEA och har utförts på 26 platser. Syftet är att övervaka den biologiska mångfalden för att bedöma om den har förändras över tid i Thateng-distriktet.

© Thippakone Thammavongsa/WWF-Laos

Khensy Milatid från Thaveng Village, Laos, håller upp rottingplantor. Rotting är en viktig försörjningskälla för Thaveng och dess grannbyar. För att säkra den långsiktiga försörjningen sköter många bybor sina egna plantskolor och plantager. Tidigare skördades rotting bara i vilt tillstånd, direkt från skogen.

Man har också satt upp så kallade kamerafällor, som fotograferar vilda djur som passerar. Bilderna har visat att det bland de 18 fotograferade arterna glädjande nog finns flera som är utrotningshotade.

Banbrytande EU-lagstiftning mot avskogning

Den 6 december 2022 blev en historisk överenskommelse om den nya avskogningsförordningen klar efter förhandlingar mellan EU-kommissionen, parlamentet och medlemslän-

derna. Detta är en stor seger för WWFs globala #Together4Forests-kampanj, där 220 organisationer under de senaste två åren samarbetat för att få till en stark EU-lag mot avskogning. WWF ser den slutgiltiga lagstiftningen som mycket betydelsefull globalt. EU kommer inte längre att tillåta produkter som kan leda till förstörelse av skog inom EUs marknader, men WWF hade gärna sett att andra naturliga ekosystem och annan trädbevuxen mark omfattas från start. WWF Sverige har arbetat aktivt med kampanjen i flera år och är glada över att den stora insatsen gav resultat.

4 000 TRÄD

HAR PLANTERATS I DELVIS FÖRSTÖRDA
REGNSKOGSOMRÅDEN PÅ BORNEO

12 HÅLLBAR
KONSUMTION OCH
PRODUKTION

15 EKOSYSTEM OCH
BIOLOGISK
MÅNGFALD

16 FREDLIGA OCH
INKLUDERANDE
SAMHÄLLEN

De SDG-mål vi främst
bidrar till inom område
Skog.

Återskapande och restaurering av skogslandskap

Eftersom många av världens skogar redan förstörts, måste skogslandskap restaureras och återställas för att vända kurvan för biologisk mångfald.

Vi vill jobba med fältprojekt i prioriterade geografier med konkreta restaureringsåtgärder och metodutveckling som viktig lösning för att återfå skogstäcke och binda samman befintliga skogar i landskapet.

Även policypåverkan för nationella ramverk för skogsrestaurering blir viktig i dessa länder. Återskapandet av naturliga ekosystem ger oss en stor möjlighet att flytta fram naturvården i Sverige och Europa, inte minst då frågan aktualiseras alltmer på EU-nivå. I Sverige vill vi påverka nationella åtaganden för restaurering av skogar och initiera metodutveckling och pilotprojekt.

Trädplantering på Borneo – återskapande av sammanhängande regnskog

Under det gångna året har vi tillsammans med flera lokala byar i inre Borneo restaurerat och planterat över 4 000 träd i delvis förstörda områden över en yta av 2 000 hektar regn-

© Matthieu Paley

Pak Salih, en Dayak-man och rottingplockare. Dayak-folket i centrala Kalimantan, Indonesien, är nyckeln till överlevnaden för ett av världens viktigaste regnskogsekosystem – och därmed den största befolkningen av orangutanger på jorden. Med stöd av WWF utvecklar de den traditionella rottingodlingen till en livskraftig verksamhet genom att etablera ett kooperativ av rottingproducenter.

skog. Huvudfokus har under året legat i området runt Katinganfloden i Centrala Kalimantan. Här arbetar vi för att skapa ett stort sammanhängande skogsbeklätt område som ska fungera som spridningskorridor för bland annat orangutanger men även för alla former av vilda djur och växter. Planteringen sker i luckor

och öppningar i den fragmenterade skogen och leder till att skogen åter blir mer täckande i området. De trädarter som planteras är alla inhemska och naturliga för området. Flera av dem är också fruktträd som ytterligare bidrar till att orangutanger och andra fruktätare åter kan röra sig i skogen.

HAV

WWFs mål är att världens viktigaste fisken och havs-ekosystem är produktiva, motståndskraftiga och hållbara, samt bidrar till ökad biologisk mångfald och bättre levnadsförhållanden som säkrar inkomster och matförsörjning

Snorkling runt Española Island,
Galapagos, Ecuador

© Antonio Busiello / WWF-US

50 000 HEKTAR MANGROVESKOG

HAR SKYDDATS OCH ÅTERSTÄLLTS AV WWF
I SAMARBETE MED LOKALSAMHÄLLEN
SEDAN 2007

De SDG-mål vi främst
bidrar till inom område Hav.

Levande kust- ekosystem och kustsamhällen

Vi vill uppnå livskraftiga havs- och kustmiljöer med ökad biologisk mångfald, genom ett engagerat civilsamhälle, hållbar förvaltning och genom att skapa förutsättningar för lokalsamhällens försörjning.

Vi jobbar bland annat med minskad övergödning, restaurering av ekologiskt viktiga områden och för bättre skydd i kustområden som exempelvis Stockholms skärgård.

Vi stöttar spridning av kunskap om och praktiska metoder för hållbar ekosystemförvaltning, resursnyttjande och ökad socioekonomisk bärkraft i de geografier där WWF och partners arbetar.

Livesändning av gäddvandring

Under maj månad gjordes en livesändning av gäddvandring från Sörlebacken i Höga Kusten. Sändningen gjordes i samarbete med Länsstyrelsen i Västernorrland och visade hur gädda, sik och abborre från Bottenhavet vandrar upp till skyddade lekområden i sötvatten.

Direktsändningen var en del i projektet "Återskapa Östersjöns livskraft". Ett projekt där WWF i tre områden utmed Östersjökusten tillsammans med Länsstyrelserna i Västernorrland och Stockholm, Sportfiskarna,

Valhaj (*Rhincodon typus*) är världens största nu levande fiskart.

© Alexander Mustard / WWF

Skärgårdsstiftelsen och Kristianstads Vattenrike med finansiering från Svenska Postkodlotteriet, bland annat ska återskapa våtmarker och fria vandringssvågar för rovfiskar som gädda och abborre.

WWF uppmanade allmänheten att rapportera in vad man sett. Det kom in över 3 000 rapporter under de två veckor som sändningen pågick. Rapporteringen sparas för att så småningom kunna jämföra alla tre geografier.

WWF och kustsamhällen stärker skyddet av valhaj

WWFs valhajsarbete vid Mafia, Tanzania har resulterat i ett brett kunskapssökande och förståelse av valhajarnas betydelse på ön genom dialog och samarbete mellan olika lokala organisationer. Firandet av valhajens dag har blivit ett återkommande evenemang. Arbetet med valhajarna, som finansierats av WWF Sverige, har påverkats av åren med covid-19-pandemin. Lokalbefolkningen har bland annat upplevt en nedgång i valhajsturismen och därmed minskat fiske för leverans till lokala restauranger och en sänkning av öbornas inkomster. WWF som samarbetar med

Vid kusterna fungerar mangrovens rötter som yngelplats för fiskar och kräftdjur.

© Antonio Busiello / WWF-US

turistoperatörer, fiskare, skolor och myndigheter, har fortsatt dialogerna med berörda parter under pandemin så att de kan planera framåt för skyddet av valhajarna i området.

Mangrove i Madagaskar

Sedan 2007 har WWF samarbetat med lokala samhällen för att skydda och återställa mangroveskogar med skydd av 50 000 hektar mangroveskog. Den 24–26 juli 2022 firade Madagaskar den internationella mangrovedagen under temat "Låt oss agera tillsammans för en integrerad och hållbar förvaltning av mangrover".

Madagaskar har den näst största utbredningen av mangrover i västra Indiska oceanen. Vid kusterna bidrar de med ovärderliga tjänster till människor – mildrar effekterna av stormar och erosion och fungerar som yngelplats och födosöksområde för fisk och kräftdjur, häckningsplatser för fåglar, och har en viktig roll med att ta upp kol i klimatförändringen. Dessutom ger mangrover mat och försörjning åt små kustsamhällen, till exempel med fiske, träprodukter och som ved.

WWF FIRADE JUBILEUM: FISKGUIDEN 20 ÅR

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Hav.

Hållbart nyttjande av marina resurser

Vi vill uppnå livskraftiga fiskbestånd och fungerande marina livsmiljöer genom att stoppa överfiske, stärka kontrollen av fisket och påskynda omställning till mer skonsamma fiskemetoder

Vi påverkar nationell och regional fiskförvaltning för att fångsterna ska vara hållbara och att kritiska fiskbestånd och livsmiljöer skyddas, både genom frivilliga initiativ och lagstiftning.

Vi bidrar till att driva på inom EU för rättvisa fiskeavtal för att säkra hållbara fiskbestånd och småskaligt fiske inom och utanför EU. Vi vill se stopp för djuphavsgruvdrift och verka för införande av ett globalt avtal för bevarande av biologisk mångfald utanför nationell jurisdiktion.

Översyn av fiskelag

Regeringen fattade i mars 2022 beslut om att ge en särskild utredare i uppgift att göra en översyn av lagstiftningen för att reglera fiske och för att stärka förvaltningen i marina skyddade områden. WWF deltar i expertgruppen som ska bistå utredningen. Ett delbetänkande lämnades under hösten i den del som avser att föreslå författningsändringar som krävs för att säkerställa att krav i art- och habitatdirektivet tillämpas fullt ut gällande fiske. Andra delar i utredningen som exempelvis avser förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden redovisas våren 2023.

© Erling Svensen / WWF

Ålen har en komplicerad livscykel med flera stadier: larv, glasål, gulål och blankål. Larverna kläcks i Sargassohavet och förs med Golfströmmen mot Europas och Nordafrikas kuster. Glasålen vandrar mot sötvatten för att nå gynnsamma uppväxtområden. Under vandringen får ålen ett grå-gulaktigt pigment. Gulålens vandring uppströms kan pågå under flera år och vara över 100 mil lång. De kan stanna i ett vattendrag under 20–80 år. Ålen mognar sedan till en blankål och vandrar den upp till 850 mil långa vägen tillbaka till Sargassohavet.

Akut hotad ål får utökat skydd

I december röstade EUs fiskeministrar för totalt förbud mot fritidsfiske på europeisk ål och förlängde det tidigare fiskestoppet från tre till sex månader. WWF Sverige välkomnar ett ökat skydd av denna akut hotade art, men hade velat se ett totalt fiskestopp och är kritisk till att länderna själva kan välja period. WWF Sverige har under lång tid drivit på för ett längre förbud att fiska ål och extra intensivt tillsammans med bland annat WWF i Bryssel, inför EU-ministrarnas omröstning i december.

Fiskguiden 2022

Lansering av uppdateringar i Fiskguiden 2022 kombinerat med 20-årsjubileum med fysiskt och digitalt deltagande hölls i Finlandshuset i Stockholm i maj. Tidigare ministern Isabella Lövin samt styrelseordförande i Fiskbranschens riksförbund Krishan Kent fanns bland talarna. Bland nyheterna lyftes att det svenska fisket på nordhavsräka fått rött ljus i Fiskguiden och lanseringen fick som tidigare år stort medialt genomslag.

30 SMÅFLÄCKIGA RÖDHAJAR

KAN NU FÖLJAS TACK VARE ATT DE FÖRSETTS MED SÄNDARE

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Hav.

Effektivt skydd och ekosystem-baserad integrerad havsförvaltning

Vi bidrar till bevarande av marina arter såsom valar, hajar, havssköldpaddor och valrossar, samt hållbara ekosystem och livsmiljöer genom att driva på för hållbar förvaltning av havens resurser, restaurering och minst 20 procent effektivt marint skydd till 2025.

Delmålet är minst 20 procent skydd till 2025. Vi verkar för att uppnå god ekologisk status i havsmiljön genom havsplaner baserade på ekosystembaserad integrerad havsförvaltning, samt investeringar för hållbar blå ekonomi. Vi strävar efter att skapa ett representativt nätverk av marina skyddade områden i de geografier där WWF och partners arbetar.

WWF bidrar till ökad kunskap om narval

WWF har stöttat ett forskningsprojekt på narval i norra Kanada där längre tidsserier med data från sändare har analyserats för att följa deras rörelser. Genom att sammanställa var, när och hur de förflyttar sig och om de påverkas av ett förändrat klimat vägleder detta

oss hur vi kan ge narvalarna bättre skydd, exempelvis genom att reglera den alltmer ökande sjöfarten. Hotet mot narvalar ökar på grund av minskad havsis som i sin tur medför ökad sjöfart. Narvalar kan då drabbas av kollisioner med fartyg samt undervattensbuller som stör narvalarnas möjlighet att kommunicera med varandra med konsekvens bland annat att det är svårare att hitta mat.

Sändare kartlägger hajarnas rörelser

Under året har projekt genomförts för att lära mer om beteenden hos hajar. Havets Hus i Lysekil försedde till exempel 30 stycken individer av arten småfläckig rödhaj med sändare och släppte ut dem i Gullmarsfjorden utanför Lysekil. Projektet finansieras av WWF Sverige. Resultaten som visar var hajarna befunnit sig kommer att läsas av under 2023.

Medborgarforskning sillgrisslor

På Östkusten genomfördes återigen medborgarforskning där allmänheten genom WWFs livesändning på wwf.se kunde följa sillgrisslor som häckade på en klippfylla på Stora Karlsö och rapportera in iakttagelser till forskarna. Tyvärr fick man se hur ungar dog av värmeslag under extremvärmerna i slutet av juni. En annan intressant observation var att unga sillgrisslepar lekte att de häckade. De lade alltså inga ägg. Beteendet är typiskt för unga sillgrisslor som därmed verkar träna sig på häckning.

Lyckad äggkläckning av sköldpaddor

På ön Zakyntos i Grekland har arbetet som WWF Sverige finansierar med att skydda havssköldpaddorna fortsatt. Den stängda stranden Sekania har fått ökat skydd genom fyra övervakningskameror som registrerar strandkrabborna och hur de påverkar sköldpaddsäggen, ett arbete som involverar forskare

Narval (*Monodon monoceros*) i Nunavut, Kanada. Spjutet är en spiralvriden huggtand som kan bli upp till tre meter lång.

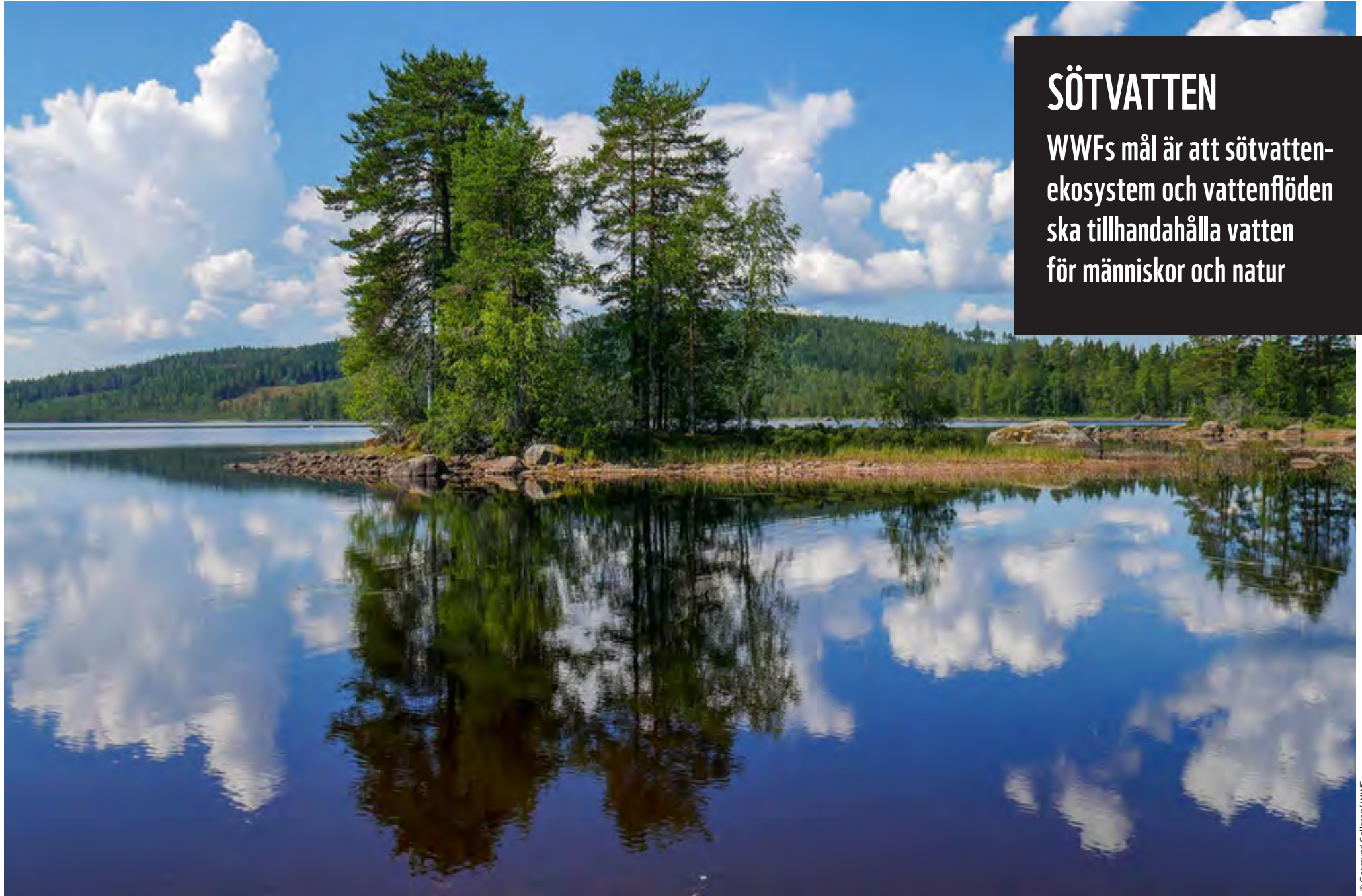
Spökrabbor hotar att äta nykläckta sköldpadds-ungar på Zakyntos i Grekland. Under: En havssköldpadda (*Caretta caretta*) simmar i öppet hav.

re och som syftar till att minska hotet från strandkrabborna som kan äta nykläckta sköldpaddsungar. Dessutom har ett utökat vaktprogram under äggläggning och kläckning av ungar stärkt skyddet av stranden. Sekania-stranden har 535 bon vilket är nära hälften av det totala antalet bon inom Zakyntos marina nationalpark.

SÖTVATTEN

WWFs mål är att sötvatten-
ekosystem och vattenflöden
ska tillhandahålla vatten
för människor och natur

© Germund Selgren/WWF

9 HEKTAR

VÅTMARK HAR RENOVERATS PÅ ÅLÖ

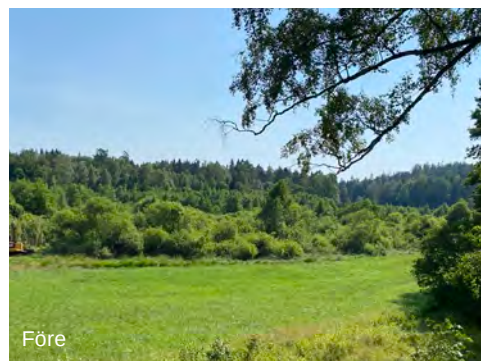
Säkra vattnet i landskapet och minska övergödningen

Vi vill säkerställa den biologiska mångfalden, minska näringsläckaget och verka för klimat-anpassningar genom restaurering och ekosystembaserad vattenförvaltning i landskapet.

Vi bidrar till att öka ytan restaurerad och skyddad våtmark med tillhörande långsiktiga förvaltningsplaner. Vi verkar för att nationella stöd och EU-medel för vattenmiljöåtgärder i jordbruket ökar, så att Sveriges vattenförekomster ska ha möjlighet att nå god ekologisk status.

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Sötvatten.

Före

Efter

På Ålö, söder om Utö har WWF återskapat ytterstgårdens största våtmark och en så kallad "gäddfabrik". Här kan gäddynglen växa till sig skyddade från spiggen, som tagit över stora delar av Östersjöns grunda vikar.

Lyckat samarbete för restaurerad våtmark

I maj 2022 invigdes en av de största restaurerade våtmarkerna i sitt slag, våtmarken vid Ålö gård i Stockholms ytterstgård –ett WWF-projekt som har finansierats av Apotea. Våtmarken kommer att gynna fiskar, fåglar och många andra våtmarksberoende arter, och samtidigt bidra till ökad biologisk mångfald, skydda mot översvämningar och minska näringsläckage till Östersjön.

Den nyrenoverade våtmarken ligger strax söder om Utö i Stockholms skärgård. Med en

yta på nio hektar, motsvarande cirka 18 fotbollsplaner, är den ytterstgårdens största våtmark.

Våtmarken, som ägs och sköts av Skärgårdsstiftelsen, kommer att fungera som lekplats för fiskar, rast- och häckningsplats för fåglar och gynna trollsländor och andra våtmarksberoende arter. Marken kommer också att fånga upp näring från närliggande åkermarker, och bidrar därigenom till ett friskare Östersjön. Ålö gård är ett av flera våtmarksprojekt som WWF arbetar med.

RESULTATET AV
SÖTVATTENSKAMPAJ I KENYA:

6 ANTAGNA RESOLUTIONER

De SDG-mål vi främst
bidrar till inom område
Sötvatten.

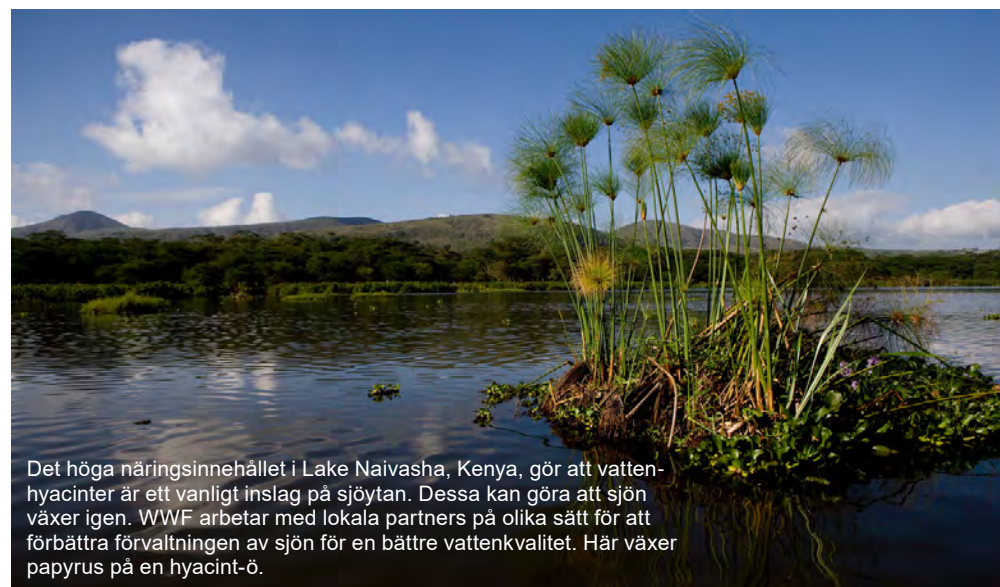
Hållbart nyttjande och rättvis fördelning av vattenresurser

Vi vill säkerställa en rättvis
fördelning av vattenresurser
för ekosystem och samhället
i samverkan med näringsliv,
myndigheter och civilsamhället.

Vi initierar samarbeten som bygger på
Water Stewardship för att åstadkomma
en bättre vattenförvaltning. Vi bidrar till
att skapa en rättvis fördelning av vatten-
resurser för att tillgodose behoven för både
sötvattenekosystemen och samhället.

Flodkräftans återkomst

Flodkräftan är en inhemsk svensk art vilken
framför allt hotas av den introducerade sig-
nalkräftan som sprider sjukdomen kräftpest till
flodkräftorna. Flodkräftan är klassad som akut
hotad enligt Artdatabankens rödlista och är en
av de arter som har rött ljus i WWFs Fiskgui-
de. WWF anser att flodkräftan och dess vat-
ten måste skyddas så att flodkräftan har en
möjlighet att föröka sig. I Södermanland sprid-
er sig signalkräftan och utplånar lokala
populationer av flodkräfta. Aktiv förflyttning
och utplantering av signalkräftor är ett stort
problem, varför en viktig faktor för att kunna
rädda flodkräftan är att höja kunskapen hos

Det höga näringsinnehållet i Lake Naivasha, Kenya, gör att vatten-
hyacinter är ett vanligt inslag på sjöytan. Dessa kan göra att sjön
växer igen. WWF arbetar med lokala partners på olika sätt för att
förbättra förvaltningen av sjön för en bättre vattenkvalitet. Här växer
papyrus på en hyacint-ö.

© WWF / Simon Rawles

allmänhet, företag och myndigheter. I Söder-
manland tros dock potential för återintroduk-
tion finnas och där har WWF genom finansie-
ring möjliggjort ett projekt under 2022.

Projektet är på två år och inleddes med en
utredning kring potentialen för återintroduktion
eller nyetablering i dammar och vattendrag
samt en kunskaphöjande informationskam-
panj. WWF bistod med finansiering för inven-
tering av flodkräftans utbredning i Söderman-
lands län. Resultatet av inventeringen
publicerades i länsstyrelsens rapport i slutet
av året.

Sötvattenskampanj i Kenya

WWF har genom ett Sida-finansierat program
Leading the Change stöttat en tredagarskam-
panj för sötvatten i Kenya med fokus på floden
Malewa och Lake Naivasha. Kampanjen
samlade bland annat representanter för lokal-
befolkning, myndigheter, politiker, akademien,

media och syftade till att öka medvetenheten
om utmaningarna och de åtgärder som be-
hövs på dessa platser. Resultatet av denna
kampanj var sex antagna resolutioner för en
förbättrat förvaltning av floden Malewa.

I resolutionerna kan man läsa både utma-
ningarna (såsom intrång av strandmark,
ohållbart jordbruk, föroreningar, och avskog-
ning i övre avrinningsområdet) och de nöd-
vändiga åtgärderna (till exempel fastställande
av strandområdet, informationsspridning om
effekterna av strandodling, kartläggning av
drabbade områden och främjande av åter-
plantering av skog). Att många aktörer har
kommit överens och definierade dessa ses
som ett bra resultat av kampanjarbetet och en
bra start på förbättrat samarbete och fortsatt
påverkansarbete bland de olika aktörerna för
hållbart nyttjande av vattenresurser i
området.

EFTER 350 ÅR: GÄDDORNA ÄR TILLBAKA I HARGSÅN

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Sötvatten.

Fritt strömmande vatten

Vi vill arbeta för att tillståndet för sötvattenarter är stabilt eller förbättrat genom att vandringshinder för vandrande arter stoppas eller avlägsnas samt att miljöanpassade vattenflöden säkerställs genom restaurering och andra naturbaserade lösningar.

Vi bedriver påverkansarbete och restaurering för att säkra ett naturligt vattenflöde i åar, floder och älvar. Vi stöttar arbete med att bevara och stärka populationer av akut hotade floddelfiner.

Fritt fram för fiskar i Hargsån

Efter att en dammlucka vid det gamla sågkraftverket medfört att Hargsån varit stängd i 350 år kan nu åter gäddor och abborrar simma upp och vidare i Hargsån. Fiskomlöpets i form av en slingrande fors bredvid kraftverksdammen, ligger vid Hargs bruk i Östhammars kommun i norra Uppland och initiativet till att bygga ett så kallat omlöp togs av Upplandsstiftelsen och Sportfiskarna. Finansierare är WWF Sverige med stöd från Svenska Postkodlotteriet och bidrag från Länsstyrelsen. Markägarna på Hargs bruk har varit behjälpliga under hela arbetet.

Omlöpets invigdes i april 2022 och bidrar till att återställa balansen i ekosystemet. Gädda och abborre har en viktig roll att spela i skär-

© Åsa Widen / SLU

I Ljungan såväl som i övriga reglerade vattendrag i Sverige, behöver de negativa miljöeffekterna av vattenkraften lindras.

gårdsområden som den utanför Harg. De lever på bland annat spigg som tagit över allt större del av Östersjöns grunda vikar. Spiggen är inte bara en bidragande orsak till bottendöd och algblooming, utan utgör också ett hot mot större fiskar då de äter upp deras yngel. När gädda och abborre får växa i fredade lekområden kan de äta upp spiggen när de senare simmar ut i Östersjön.

Miljöanpassning av vattenkraften

WWF har under året bedrivit påverkansarbete för att påskynda implementeringen av EUs vattendirektiv i Sverige samt säkerställa att vattenkraften miljöanpassas. Ljungan är först ut av landets större reglerade älvar där vattendomarna ska omprövas.

WWF har haft möten med politiska partier, kampanjer för att uppmuntra allmänheten att engagera sig i frågan och skrivit debattartiklar. WWF har även finansierat forskning för att ta fram förslag på åtgärder som gynnar områden där marken i perioder svämmas över.

© Troy Enekvist / WWF

Det 180 meter långa fiskomlöpets runt dammluckan vid Hargs bruk gör det åter möjligt för gäddor och abborrar att simma upp i Hargsån. Något som inte varit möjligt på 350 år.

Dessa är viktiga för både biologisk mångfald och klimatanpassning.

Prövningen av Ljungans kraftverk är strategiskt viktig eftersom Ljungan är den första av de stora älvarna som tas upp, och domslutet kommer sannolikt att bli vägledande för de andra stora älvarna.

Regeringen har nu beslutat att pausa miljöprövningarna till dess att det är kartlagt vilka konsekvenser omprövningen får för elproduktionen. WWF har motsatt sig beslutet och fortsätter att trycka på för fria vandringsvägar och miljöanpassade vattenflöden i våra utbyggda älvar.

I Ljungan påbörjades under året restaurering vid Kölsillret, med fokus på att öka kväveupptaget och etablera mer vegetation längs den torrlagda strandskogen och stränderna. Genom att exempelvis leda in vattnet i skogen eller anpassa lutningen, ändras älvens flöde. Vattnet hålls då kvar under längre tid, så att strandvegetationen och skogen kan ta upp det. Detta gynnar flera värdefulla arter.

© naturepl.com / Gavin Heller / WWF

MAT

WWFs mål är att bidra till en globalt hållbar livsmedelskedja som bevarar vår natur och ger hållbar mat för alla

84 MILJONER LITER KAFFE SLÄNGS VARJE ÅR WWF TIPSAR OM RESTANVÄNDNING

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Mat.

Hållbara matval

Vi vill öka medvetenheten om matens stora påverkan på den biologiska mångfalden och klimatet och få fler att göra mer hållbara matval.

WWF Sverige har som mål att ligga långt framme på området, och kombinerat med globalt ledarskap i arbetet med städer vill vi nå ut i världens städer för att engagera nyckelaktörer, medborgare och skapa förändring på lokal nivå.

Vi stöttar ett urval av städer i att utveckla mål och färdplaner för hållbara matval och urbana matsystem i inkluderande processer, sprider WWFs verktyg för hållbara matval, utbildar, mobiliserar engagemang och genomför kommunikationskampanjer.

Strategiska målgrupper är lokala beslutsfattare, restauranger och offentliga kök liksom unga, vilkas matval kommer påverka planeten under lång tid framöver.

Eat4Change ger superkrafter

Inom det EU-finansierade projektet Eat4Change, vars mål är att få unga att välja mer hållbar mat, genomfördes under 2022 ett antal influencerkampanjer. Bland annat lagade gamer-duon Tim och Danny pizzor, Emil Norberg bjöd på både humor och pizza, Rihab Garci visade upp sina bästa eid-recept, och Vendela Nilsson och Linnea Övregård bakade chokladkakor med rest-kaffe. Synligheten blev stor då kampanjen syntes i offentliga miljöer under parollen "Mer växtbaserat – din superkraft mot klimatkrisen".

Från kampanjen "Mer växtbaserat – din superkraft mot klimatkrisen" inom Eat4Change 2022.

Mat inom Planetens Gränser

Kommunerna som deltagit i senaste omgången av One Planet City Challenge har fått erbjuda att delta i projektet Mat inom Planetens Gränser (MiPG). WWF har under året inlett ett fördjupat samarbete med sex av kommunerna (Helsingborg, Uppvidinge, Val-lentuna, Mora, Borlänge och Lycksele). Syftet med projektet är att stödja kommunerna inom arbetet med hållbara måltider och lärande för hållbar utveckling.

Varma drycker i Vegoguiden

Den 10 november lanserades Vegoguiden med nytt fokus på varma drycker: kaffe, te och kakao. Kaffe står för en stor del av det svenska avtrycket på biologisk mångfald globalt, samtidigt slängs drygt 84 miljoner liter kaffe i avloppet varje år enligt Naturvårdsverket. Huvudbudskapen vid lanseringen var att minska på svinnet samt att välja certifierat, miljömärkt kaffe.

Matdag under Stockholm+50

Under den globala FN-konferensen Stockholm+50 i juni anordnade WWF en matdag

som ett sideevent för att lyfta matens betydelse i att leverera på globala hållbarhetsmål. WWF Internationals Food Practice ledde arbetet och WWF i Sverige stöttade med lokal samordning och utformning av programmet. Även WWFs dåvarande globala generaldirektör Marco Lambertini deltog. En middag genomfördes samma dag där WWF Sweden Youth lyfte betydelsen av ungdomars medverkan, och viktiga samtal skedde runt bordet under paraplyet Appetites4Change. WWF har länge kämpat för stora globala partskonferenser ska adressera matfrågan och gläds nu åt att frågan lyftes under Stockholm+50, men även under UNCCD-COP, klimatområdet COP27 samt FN-mötet för biologisk mångfald COP15.

One Planet Plate i digital matbutik

Den digitala matbutiken Mat.se blev under året första aktör inom dagligvaruhandeln att använda WWFs märkning för måltider inom planetens gränser – One Planet Plate.

Mat.se gjorde en första kampanj med One Planet Plate-märkta recept som innebär måltider som tar hänsyn både till klimatet och den biologiska mångfalden.

LJUD

ISTÄLLET FÖR STÄNGSEL
I NYA INNOVATIVA HAGAR

De SDG-mål vi
främst bidrar till
inom område Mat.

Hållbart jordbruk, markanvändning och landskap

Vi vill se nyckelaktörer arbeta tillsammans med oss för en transformativ omställning till ett mer hållbart jordbruk.

Det finns stort behov av att påverka och engagera organisationer, företag och beslutsfattare. I Sverige arbetar vi för ett jordbruk som stärker den lokala biologiska mångfalden och minimerar förluster av näringsämnen till Östersjön.

Vi utvecklar goda modeller i samverkan med aktörer samt arbetar för att påverka en politik som ger ramverket för hållbart jordbruk och markanvändning i Sverige och EU.

Vi vill stötta initiativet African Food Futures, och i ett prioriterat landskap arbeta för agroekologiska metoder, ett motståndskraftigt lantbruk som utgår från platsens förutsättningar samt behoven hos småbrukare och lokalbefolkningar.

Innovativa virtuella stängsel

För första gången har virtuella stängsel testats på nötkreatur i en hage i Sverige. Med hjälp av en app kan djurägaren bestämma inom vilket område djuren får gå, och dessutom slippa problem med fysiska stängsel. Det gör det enklare att sköta naturbetesmarker. Områden med exempelvis orkidéer, kan

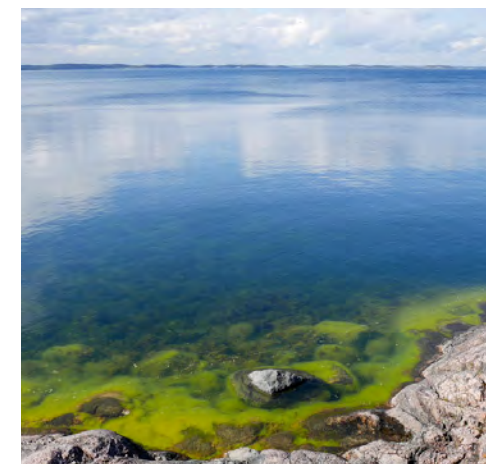

Virtuella stängsel innebär att djurägaren med hjälp av en app kan bestämma inom vilket område djuren får gå.

enkelt undantas från bete i den virtuella hagen fram till att de satt frö. På samma sätt kan häckningsplatser för fåglar stängas för bete under häckningsperioden. Betet kan också styras för att bekämpa områden med invasiva arter. Projektet utförs tillsammans med Sveriges Lantbruksuniversitet och Research Institutes of Sweden, och undersöker också hur djurvälståndet påverkas av den nya tekniken. Djuret bär ett halsband som avger ett svagt ljud som successivt ökar i frekvens när djuret närmar sig den virtuella gränsen (GPS-linjen). Ljudet signalerar till djuret att det närmar sig gränsen för det tillåtna betesområdet. Om djuret går tillbaka till betesfällan upphör ljudsignalen. Om djuret fortsätter fram till den virtuella gränslinjen får det en lätt elstöt från halsbandet.

Goda exempel från lantbruket

WWFs projekt Baltic Stewardship Initiative har med finansiering av Jordbruksverket genomfört en webinarieriserie under 2022, i nära

Grönslick (*Cladophora glomerata*) i Östersjön visar på övergödning. Den största orsaken är läckage av växtnäring från jordbruket.

samarbete med Lantbrukarnas Riksförbund och Jordbruksverkets projekt Greppa Näringen för ett mer östersjövänligt lantbruk. Syftet var att öka kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan lantbrukare, samt mellan lantbrukare och experter, kring effektiva åtgärder på gårdsnivå.

Fokus har legat på att lyfta goda exempel från lantbrukare som redan jobbar med effektiva lösningar på sina gårdar. Det handlar om att minska läckaget av växtnäring till omgivande vattendrag, sjöar och hav samt att optimera sin användning av växtnäring.

Intresset har varit stort och ämnen som täckts in har varit kväveeffektivitet i odling, växtnäringsbrist och beredskap, småskalig biogas och koljordbrukets koppling till övergödning. Övergödningen är ett stort problem för Östersjön, där hela 97 procent av innanhavet är påverkat av fosfor och kväveläckage. Alla webinarier är inspelade och kan ses i efterhand på projektets webbplats.

HÅLLBAR LIVS- MEDELSKEDJA

HAR TAGIT FRAM EN NY FÄRDPLAN
FÖR ATT NÅ ÖKAD HÅLLBARHET

De SDG-mål vi
främst bidrar till
inom område Mat.

Den hållbara livsmedelskedjan

Vi vill påverka de strategiskt viktigaste livsmedelsföretagen med bas i Sverige för en väsentlig omställning mot ett mer hållbart livsmedelssystem. Inom det unika initiativet Hållbar Livsmedelskedja arbetar vi med åtaganden, utveckling av verktyg och kommunikation.

Initiativet tar under strategiperioden nya steg för att bidra till samhällspåverkan, att anta långsiktiga mål och en färdplan samt att fortsatt inspirera andra företag.

I Sverige innebär detta att vi arbetar för att företag ska ta bort sina mest skadliga produkter, öka andelen certifierade produkter samt sträva mot långsiktig hållbarhet.

Globalt innebär det att vi påverkar den europeiska politiken för livsmedel och våra stora företagssamarbeten för en hållbar livsmedelskedja.

Mer hållbar väg från produktion till konsumtion av mat

Under 2022 har nätverket Hållbar livsmedelskedja arbetat med att ta fram en gemensam färdplan i syfte att öka omställningstakten och att i större utsträckning gå från ord till handling för att uppnå en mer hållbar livsmedelskedja.

Grupper har arbetat för att enas kring mål för: grundläggande hållbarhet som klimatpå-

© Ola Jennersten / WWF

Våra matval har stor påverkan på den biologiska mångfalden och ju mer ekologiska produkter vi köper, desto mer stöd ger vi till en hållbar livsmedelsproduktion. Mejeriprodukter har en stor påverkan på miljön.

verkan, biologisk mångfald, resurseffektivitet samt mänskliga rättigheter; en mer hållbar produktion av kött och mejeri, växtbaserade produkter samt sjömat; ett mer hållbart kundutbud i dagligvaruhandeln och hos restauranggrossister. Målsättningen är att lansera färdplanen under 2023.

Hållbar Livsmedelskedja är ett initiativ med fokus på att öka omställningstakten till en hållbar produktion och konsumtion av livsmedel i Sverige. Nätverket består av en begränsad grupp företag som ska agera som

acceleratorer i arbetet för att hela branschen ska bli hållbar. Hela gruppen har åtagit sig att aktivt bidra till att all livsmedelskonsumtion och -produktion ska bli väsentligt mer hållbar till 2030.

Initiativet togs av några företag år 2015 tillsammans med tio av Sveriges ledande livsmedelsföretag. Idag har nätverket 15 medlemmar. Det som är unikt är att företag från hela värdekedjan deltar, vilket är viktigt för att hitta lösningar på hållbarhetsutmaningarna.

© Shutterstock / Olga Kashubin / WWF

KLIMAT & ENERGI

WWF-nätverkets gemensamma klimatmål är att uppnå en global omställning mot en förnybar och hållbar framtid, som både är motståndskraftig och anpassningsbar till klimatförändringar

50 STÄDER I 5 VÄRLDSDELAR

HAR ANVÄNT DET DIGITALA VERKTYGET
FUTUREPROOFED

7 HÅLLBAR ENERGI
FÖR ALLA

9 HÅLLBAR INDUSTRI,
INNOVATIONER OCH
INFRASTRUKTUR

11 HÅLLBARA STÄDER
OCH SAMHÄLLEN

12 HÅLLBAR
KONSUMTION OCH
PRODUKTION

13 BEKÄMPA KLIMAT-
FÖRÄNDRINGARNA

De SDG-mål vi
främst bidrar till
inom område
Klimat och Energi.

Städer och 1,5 °C-målet

Vi vill utmana världens städer
att sätta mål och genomföra
åtgärder i linje med 1,5 °C-målet.

Globalt står städerna för över 70 procent av koldioxidutsläppen och 75 procent av naturresursförbrukningen och är avgörande för att vända kurvorna för biologisk mångfald och ekologiska fotavtryck.

WWF Sverige har globalt ledarskap för WWFs stadsarbete och driver One Planet City Challenge som engagerat över 700 städer från nära 70 länder och sex världsdelar.

WWF analyserar deltagande städers klimatmål och handlingsplaner utifrån ett forskningsbaserat utvärderingsramverk som bland annat bedömer om städernas klimatmål är kompatibla med Parisavtalets 1,5 °C-mål. WWF ger strategisk feedback till alla deltagare och erbjuder olika former av kompetensutveckling och erfarenhetsutbyten. Städerna får också hjälp att engagera och skapa delaktighet bland sina invånare och nyckelaktörer.

Grönsaksträdgård på hustak i Melbournes affärsdistrikt. Den består av över 140 odlingsland inrymda i återvunna äppellådor

Internationellt verktyg accelererar städers klimatarbete

Under 2022 har 50 städer från 5 världsdelar fördjupat sitt klimatarbete i ett internationellt partnerskap med WWF och Futureproofed. Städerna som medverkat representerar över 80 miljoner invånare och inkluderar allt från mångmiljonstäder som Jakarta till små svenska kommuner som Mora. Städerna har genom erfarenhetsutbyten och träningstillfällen tillsammans vässat sina klimathandlingsplaner

med hjälp av det avancerade digitala verktyget Futureproofed. Över 1 500 klimatåtgärder har adderats i verktyget som också innebär att fler städer kan ta del av tips och erfarenheter, då plattformen bygger på öppenhet och gemensamt lärande. Samarbetet kulminerade med ett direktsänt event i samband med Klimatkonferensen COP27 där bland andra svenska Lund och Quito, båda vinnare i One Planet City Challenge, delade med sig av sina lärdomar av att accelerera klimatarbetet med hjälp av verktyget.

WE LOVE CITIES RESULTERADE I

116 000

MEDBORGARFÖRSLAG

Bogotá i Colombia blev tillsammans med svenska Lund vinnare av WWFs internationella utmärkelse One Planet City.

TILLSAMMANS STÄLLER VI OM

Skapa engagemang och meningsfull dialog – verktyg och tips

Stor framgång för WWFs stadsutmaning

WWF Sverige har globalt ledarskap för WWFs stadsarbete och driver One Planet City Challenge som hittills engagerat över 700 städer från nära 70 länder och sex världsdelar.

Alla deltagare får expertledd bedömning och strategisk feedback på sitt klimatarbete. Ett vetenskapligt baserat utvärderingsramverk analyserar hur väl städerna levererar mot Parisavtalets 1,5 gradersmål. Efter en spännande utnämning av först finalister och nationella vinnare, utsåg den internationella expertjuryn svenska Lund och Bogotá i Colombia till globala vinnare 2022. Det är andra gången en svensk stad vinner den prestigefyllda globala utmärkelsen. Lund tog

även hem titeln som Årets klimatstad i Sverige i tuff konkurrens med de andra finalisterna Helsingborg och Stockholm. De stolta vinnarna uppmärksammades tillsammans med WWFs stadsprogram på den internationella konferensen Urban Futures i Helsingborg i juni. WWFs globala webinarier som pågått parallellt har engagerat hundratals stadsrepresentanter från olika delar av världen. I Sverige har WWF samarbetat med medieföretaget Aktuell hållbarhet på temat "Ledarskap för 1,5 grader" bland annat i Almedalen. Globalt står städerna för över 70 procent av koldioxidutsläppen och 75 procent av naturresursförbrukningen och är avgörande för att vända kurvorna för biologisk mångfald och ekologiska fotavtryck.

We Love Cities höjer medborgarnas röster!

WWFs globala sociala medier-kampanj We Love Cities engagerade under året hela 63 städer från 27 länder med ett fantastiskt genomslag. Kampanjen som erbjuds alla finalister i One Planet City Challenge innebär att städerna visar upp sitt klimatarbete mot allmänheten och medborgare kan rösta på sina favoriter, engagera sig i sociala medier och ge förslag på hur städerna kan förbättra sitt klimat- och hållbarhetsarbete. Kampanjen mötte rekordstort engagemang med omkring 1,3 miljoner röster, över 116 000 medborgarförslag, nästan 4 miljoner interaktioner på sociala medier och en total räckvidd på över 440 miljoner. Den stad som har störst medborgarengagemang vinner extra uppmärksamhet från WWF. Även en uppskattad fototävling där medborgare visar naturen i sina städer ingick.

Tillsammans ställer vi om – Engagerar genom lärande och dialog

WWF har lanserat "Tillsammans ställer vi om" – ett digitalt kunskapspaket med filmer samt lärande och aktivitetsmaterial för att stödja kommuner och andra lokala aktörer i arbetet med hållbar utveckling.

WWF möter ett växande intresse för att kommunicera och samverka kring klimat- och miljömålen i många kommuner. Det nya materialet, som handlar om klimat, biologisk mångfald och hållbar utveckling, riktar sig till alla som leder och samordnar hållbar utveckling och vill arbeta med frågorna lokalt. Materialet består av fyra filmer, ett frågebatteri och tips för att leda samtal och skapa engagemang. I filmerna träffar vi WWFs experter som presenterar fakta, utmaningar och pekar på lösningar för framtiden.

KLIMATKOLLEN

BLEV EN SNACKIS I ALMEDELEN

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Klimat & Energi.

Nationell och EU-politik och 1,5 °C-målet

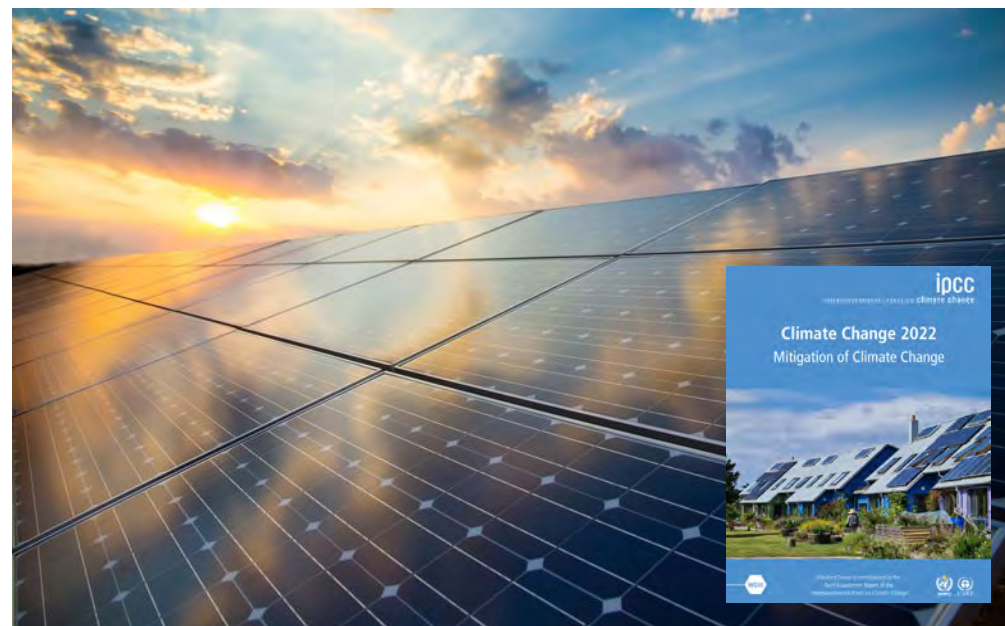
Vi vill påverka så att Sverige och EU antar mål och genomför åtgärder i linje med 1,5 °C-målet.

Vi vill att omställningen görs på ett rättvist och hållbart sätt, som inte skadar andra miljömål och som gynnar den biologiska mångfalden.

En ambition är att utveckla förståelsen för synergier och målkonflikter mellan klimatåtgärder och biologisk mångfald.

Syftet är också att Sverige och EU ska vara förebilder för, sprida lösningar till, och driva på resten av världen.

I Sverige och EU har WWF byggt upp effektiva plattformar och har goda möjligheter att påverka politiken genom bland annat dialog, analyser, rapporter, seminarier, media och samarbeten.

IPCCs 6:e Assessment Report pekar tydligt ut att innovationer är absolut nödvändiga att införa för att kunna nå första halveringen av klimatutsläpp till 2030.

WWF lyfte viktiga miljöfrågor inför valet

Klimatkollen var en omfattande granskning av partiernas klimatmål och föreslagna klimatåtgärder som genomfördes inför valet i samarbete med andra organisationer och forskare.

Den del av granskningen som handlade om partiernas klimatmål för Sverige släpptes i Almedalen, ett lyckat arrangemang som blev det mest fullsatta i konsultbolaget PWCs arena och nyheten om partiernas klimatmål nådde ut brett.

Den andra delen om partiernas klimatåtgärder släpptes efter valet. Det blev genomslag i såväl svensk som internationell media.

Klimatkollen gjordes i samarbete mellan WWF, PWC, ClimateView, Klimatklubben, Våra barns klimat, Argand Partners och We Don't Have Time.

ÖVER 4 000 FÖRETAG

ARBETAR MED SCIENCE BASED TARGETS INITIATIVES VETENSKAPLIGA KLIMATMÅL

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Klimat & Energi.

Företag och 1,5 °C-målet

Vi vill att företagen vidtar kraftfulla åtgärder för att minska utsläppen i linje med 1,5 °C-målet. Företag står för stora klimatutsläpp och har en betydande möjlighet att påverka omställningen till en fossilfri och hållbar värld.

WWF Sverige leder de globala programmen Climate Business Network och Climate Innovation Programme. Genom dessa och andra initiativ vill vi påverka och möjliggöra att en stor andel svenska och internationella företag sätter mål och genomför åtgärder i linje med 1,5 °C-målet.

Flera klimatledande företag har sina huvudkontor i Sverige. Vi vill gemensamt med dessa företag driva omställningen långt utöver deras eget klimatavtryck. Det gör vi bland annat genom samarbeten i värdekedjan, främjande av klimatinnovationer och cirkulära materialflöden.

Klimatinnovationer ska skalas upp

WWF Sverige leder WWF-nätverkets globala arbete med klimatinnovationer. Det drivs främst genom programmet Climate Innovations vars syfte är att få innovationer med hög klimatnytta att skala upp i största möjliga omfattning. IPCCs 6:e Assessment Report pekar tydligt ut att innovationer är absolut nödvändiga att införa för att kunna nå första

halveringen av klimatutsläpp till 2030.

I Sverige har programmet utvecklat ett nytt angreppssätt där man lägger fokus på att hjälpa kommuner och stora företag (de stora behovsägarna) att bli effektivare på att införa och skala upp kraftfulla klimatinnovationer. Under 2022 blev WWF inbjudna att vidareutveckla och expandera detta arbete tillsammans med Sveriges starkaste aktörer inom området (Swedish Incubators and Science Parks, Compare, Research Institutes of Sweden, IVL med flera). Det görs i ett första steg inom ett projekt som heter Omställningslyftet som finansieras av Tillväxtverket och bygger på ett av förra regeringens strategiska samverkansprogram.

Fler företag med vetenskapliga klimatmål

Under 2022 dubblerades antalet företag (från 1 834 till 4 676), som gått med i Science Based Targets Initiative (SBTi), vilket WWF är en av grundarna till. Medlemmarna i SBTi sätter vetenskapliga klimatmål för att deras verksamhet inte ska leda till mer än 1,5 graders genomsnittlig temperaturökning på jorden. I Sverige har 88 nya bolag åtagit sig att sätta klimatmål under 2022, vilket resulterar i 211 svenska bolag totalt.

Under 2022 släpptes en rapport från SBTi som visar att de globala företag som ingick i

© David Bebbier / WWF-UK

WWF arbetar för att lyfta klimatinnovationer.

SBTi-analysen i genomsnitt hade ökat den årliga utsläppsminskningen från 6,4 % per år till 8,8 % för sina egna utsläpp samt utsläpp från inköpt energi, sedan 2015 då Parisavtalet undertecknades. Detta är dubbelt så ambitiöst som de 4,2 procent som SBTi kräver för reduktionsmål inriktade mot 1,5 °C och betydligt mer än världens länder har åstadkommit under samma tid, där utsläppen istället ökar.

Lansering av Climate Business Network

2022 lanserades WWFs globala företagsnätverk Climate Business Network (CBN) med 25 multinationella företag som medlemmar, däribland IKEA och HM som är företagspartners till WWF Sverige. Nätverket fokuserar på hur företag som redan satt ambitiösa klimatmål i linje med vetenskapen kan få hjälp av varandra och identifiera åtgärder för att snabbare minska sina utsläpp i hela värdekedjan.

© Gettyimages

GOVERNANCE OCH POLICYPÅVERKAN

Vi arbetar för förändringar
i hur beslut fattas så att alla
människors lika rättigheter
respekteras

50 ORGANISATIONER

FRÅN MADAGASKAR SAMARBETADE
FÖR BÄTTRE LAGSTIFTNING KRING NATURVÅRD

Verka där det demokratiska utrymmet krymper

Vi vill bidra till att WWF och andra organisationer i civilsamhället har kapacitet att värna det demokratiska utrymmet och att arbeta för sina prioriterade mål, särskilt där det demokratiska utrymmet för civilsamhället är begränsat.

Vi jobbar för att Sverige ska driva frågor om miljödemokrati i EU och globalt. Miljödemokrati är för oss människors insyn i – det vill säga tillgång till relevant information – talesrätt i och inflytande över beslut som rör miljön.

En förutsättning för hållbar naturresursförvaltning är att de som direkt beror av naturen kan delta i och påverka förvaltningen. I många områden där WWF arbetar ökar trycket på naturen samtidigt som utrymmet för civilsamhällesorganisationer, lokal- och urbefolkningar att tala i egen rätt minskar. WWF jobbar på olika sätt för att stärka civilsamhället.

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Governance.

De starkt hotade sifakorna, här verreauxsifakor (*Propithecus verreauxi*), finns bara på Madagaskar. Alla nio arter drabbas då skogen avverkas för att etablera jordbruks- eller betesmark samt trädodlingar.

© Kalsa Siren / WWF

Civilsamhällesforum på Madagaskar

På Madagaskar samlades ett 50-tal civilsamhällesorganisationer från hela landet för att öka medvetenheten om civilsamhällets roll i naturvården samt för att diskutera samarbeten mellan olika aktörer och de utmaningar som civilsamhället möter. Resultatet av tre dagars forum blev en gemensam plan som bland annat innehåller ett starkt påverkansarbete för ett godkännande av en lag som skyddar miljörättsförsvarare. Ett annat resultat är att en plattform för dialog mellan civilsamhället, makthavare och privata sektorn ska utvecklas.

Stöd till skogsinkubator i Tanzania

WWF Sverige stödjer nu utvecklingen av en så kallad Forest Incubation Facility i Tanzania. Detta sker i samarbete med WWFs mångåriga partner MCDI som står bakom det framgångsrika arbetet med byskogsbruk i Rovumalandskapet. Idén är att vi genom innovation & teknik möjliggör tillgången till nya finansiella källor för MCDI och byskogsbruksaktörer och på så sätt stärker deras långsiktiga mål och organisation.

CIVILSAMHÄLLET I KENYA

STOPPADE OROANDE LAGÄNDRING

Urfolks och lokalbefolkningars rättigheter

WWF Sverige och partners arbetar tillsammans med urfolk och lokalbefolkningar och deras organisationer för att säkra att deras rättigheter till förvaltning av landområden och till naturresurser erkänns och respekteras.

Vi arbetar speciellt för att stärka kvinnor, marginaliserade och ekonomiskt utsatta grupper. Vi deltar också i uppbyggnaden av lärandeplattformar för inkluderande naturvård.

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Governance.

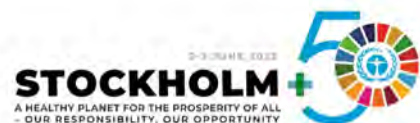
© Greg Arnfield / WWF-UK

Hilary Masuma överför sin kunskap om Kaya Kauma-skogen till sitt barnbarn. Hans kunskap om skogen kommer från hans far och farfar och går tillbaka till 1500-talet när Mijikenda-folket först bosatte sig i Kaya-skogarna i Kenya.

WWFs Sida-program gjorde skillnad på hög nivå

Inför valet 2022 i Kenya föreslogs en lagförändring som skulle flyttat beslutanderätten över skogsgränser från Kenya Wildlife Service – en statlig funktion under ministeriet för turism och vilda djur – till parlamentariker. Genom WWFs Sida-finansierade program Voices for Diversity stöttade WWF Kenya

Forests Working Group, ett forum för civilsamhällesorganisationer, institutioner och individer som arbetar för hållbart brukande och bevarande av skog, i deras påverkansarbete tillsammans med andra organisationer. Tillsammans lyckades de stoppa lagförändringen från att gå vidare i processen och förhindrade därmed att lagskyddet för skog försvagas, vilket skulle lett till drastisk minskning av den kenyanska skogen.

De SDG-mål vi främst bidrar till inom område Governance.

Täppa till genomförandegapet

Vi driver på för att ambitiösa miljö- och klimatåtaganden antas och genomförs under FNs "Decennium för handling" inom prioriterade processer.

Det gäller till exempel Agenda 2030, konventionen för biologisk mångfald, Parisavtalet, globala havsavtalet, EUs gröna giv och nationella klimat- och miljömål.

Vi verkar för att Sverige driver på globalt, agerar för att EU ska vara en föregångare internationellt och säkerställer kraftfullt genomförande på hemmaplan.

WWFs tidigare internationella generalsekreterare Marco Lambertini i panelsamtal om naturbaserade lösningar på Stockholm +50.

Överst: Resultatet från toppmiljömötet Stockholm +50 blev tio uppmaningar till världens länder. Underst t v: Marco Lambertini med Luca Berardi och Lova Eveborn som ingick i den WWF Sweden Youth-delegation som deltog vid konferensen. T h: Kung Carl Gustaf och Kronprinsessan Victoria besökte också konferensen. Båda är medlemmar i WWFs förtroenderåd. Här står de med FNs generalsekreterare António Guterres.

Stor WWF-aktivitet under Stockholm+50

FN-konferensen Stockholm +50 genomfördes i början av juni och WWF-nätverket, koordinerat av WWF Sverige och WWFs globala policyteam, deltog med en stark delegation ledd av dåvarande generalsekreteraren Marco Lambertini. WWF bidrog med aktivt deltagande i det officiella programmet och som arrangör för en rad sido-event och bilaterala möten. WWFs transformativa förslag fick starkt stöd när flera ministrar bland annat lyfte "naturpositivt globalt mål" och en "färdplan för en naturpositiv ekonomi". Marco Lambertini ledde ett event där WWF presenterade ett

förslag, en "Roadmap for a Nature Positive Economy", vilket fick stort genomslag och nu driver nätverket detta transformativa arbete vidare tillsammans med ett antal intresserade regeringar.

WWF samarbetade under konferensen med en rad aktörer, däribland We Don't Have Time för internationell spridning via livesändning av WWFs sidoevenemang som hade över en halv miljon tittare samt medverkan i WDHTs egna evenemang. WWF samarbetade även med Svenska Kyrkan i ett associerat evenemang till Stockholm+50 – en ekumenisk gudstjänst för utrotade arter.

30 %

AV LAND, HAV OCH SÖTVATTEN SKA SKYDDAS
OCH 30 % AV SKADADE NATUROMRÅDEN SKA
ÅTERSTÄLLAS ENLIGT BESLUT VID COP15

De SDG-mål vi
främst bidrar till inom
område Governance.

System- förändring

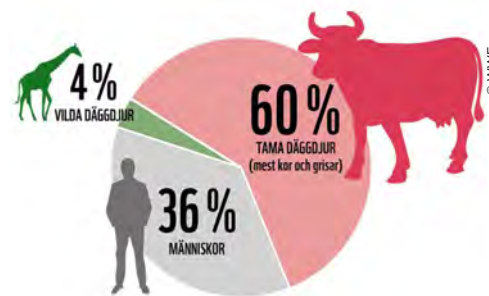
Vi ser att växande ekonomiska klyftor, brist på jämställdhet och krympande demokratiskt utrymme för civilsamhället försvårar genomförandet av Agenda 2030, samtidigt som exempelvis återhämtningsarbetet efter covid-19 skapar fönster för systemförändring.

Tillsammans med civilsamhälles- och företagspartners bedriver vi påverkansarbete för att prioriterade policyramverk i Sverige, EU och globalt ska driva transformativ systemomställning. Det gäller till exempel budgetar, utvecklingsplaner, återhämtningspaket och målsystem.

Påverkansfönster fanns i samband med riksdagsvalet och Stockholm+50 (2022) samt finns vid svenskt EU-ordförandeskap (2023) och EU-val (2024).

Miljö och klimat lyftes i valet

Inför riksdagsvalet verkade WWF för att miljö och klimat skulle lyftas i debatten. Klimatet och skogen stod i fokus för utfrågningar med partierna, analys av partiernas klimatpolitik, namninsamling för utsläppsbudget samt upprop för skogen och fick bra genomslag i media. WWF diskuterade också andra frågor med partierna och deras ungdomsförbund som hav och jordbruk.

Om vi mäter vikten på världens alla däggdjur utgör människan 36 procent och boskap hela 60 procent. Enbart 4 procent av alla däggdjur är vilda. Vid COP15 beslutades att förlusten av biologisk mångfald ska stoppas och vändas till år

Framgångar för WWFs hållning på COP15

I december hölls det två år försenade FN-mötet COP15 i Montreal, där världens ledare enades om en historisk handlingsplan för naturen. Målet är att förlusten av biologisk mångfald stoppas och vändas till 2030 – ett globalt mål som kan sägas motsvara 1,5-gradersmålet i Parisavtalet för klimatet. Det ger tydlig riktning för agerande och håller länder ansvariga. Länderna har bland annat enats om att skydda 30 procent av land, hav och sötvatten till 2030 och att återställa 30 procent av skadade naturområden.

Det finns också områden där vi önskat att planen hade varit starkare, bland annat saknas mål om att halvera fotavtrycket från produktion och konsumtion. Det som är avgörande för om vi i framtiden ska se COP15 som en framgång, är att länderna nu genomför planen. WWF bidrog genom en delegation på plats i Montreal för att driva på en ambitiös plan. WWF arbetade även intensivt inför mötet och drev på i möten inför de avslutande förhandlingarna. I mars 2022 hölls till exempel tre parallella möten som föregick de avslutande förhandlingarna i december,

WWF diskuterade hållbar utveckling med representanter för EU-kommissionen och för samerna i Norrbotten. Från vänster: WWFs generalsekreterare, Gustaf Lind; Thor Greve, sakkunnig policy, WWF; PG Idivuoma från Lainiovuomas sameby; gruppens helikopterförelare; Christian Danielsson, EU-kommissionens chef i Sverige.

där en representant från WWF Sweden Youth medverkade. Mötet uppmärksammades stort i media såväl internationellt som i Sverige, där WWF hade en betydande del i kommunikationen och genomslaget.

WWF, EU och Samerådet om klimat, natur, urfolk och gröna jobb

Under två dagar i augusti träffades WWF, EU-kommissionen och representanter för samerna i Norrbotten för att diskutera hållbar utveckling med fokus på miljö, natur- och urfolksintressen. Besöket var en förberedelse inför våren 2023 då Sverige blir ordförande-land i EU och en rad möten kommer att hållas runt om i Sverige, bland annat i Sápmi.

Gruppen reste bland annat till Kiruna, Råstojaure och den unika torvmyren Távavuoma, där WWF driver ett naturvårdsprojekt.

WWF vill bland annat att en nationalpark bildas i norra Sverige för att skydda unika lågfjällsmyrar och det sköra tundralandskapet samt att det förvaltas med hjälp av traditionell samisk kunskap.

NÄRINGS LIV

Med bilaterala partnerskap når vi företag som vill vara ledande i en hållbar omställning

Bilaterala partnerskap

Genom ökat fokus på transformativa, bilaterala partnerskap når vi på ett resurseffektivt sätt de företag som vill vara ledande i en hållbar omställning.

Tillsammans kan vi lösa komplexa frågor och bidra till förändring, både i Sverige och globalt. Bilaterala partnerskap ingår vi med företag som har stor miljö- eller klimatpåverkan, är villiga att ställa om och har möjlighet och viljan att påverka andra – konsumenter, andra företag och beslutsfattare.

20-årsjubileum med IKEA

WWF och IKEA firade under året sitt 20-åriga partnerskap och uppmärksammade då de goda resultat som WWF och IKEA tillsammans uppnått under de senaste två decennierna. En ny webbplats för partnerskapet ikea.wwf.se, lanserades tillsammans med ett stort kommunikationspaket.

Till vänster visas de SDG-mål vi främst bidrar till inom område Marknad.

Bomullsodling i Indien

© Matthieu Paley

Smart bomullsodling i Indien hanterar klimatrisker

WWF och IKEA hjälper jordbrukare i Indien att hantera klimatrisker med hjälp av en Android-baserad digital plattform kallad "Cotton Doctor". Appen varnar jordbrukare i deras smartphones om sårbarheter i väderleken och hjälper dem att fatta välgrundade och effektiva beslut för att optimera sina chanser till att få en god skörd. Hittills har 6 500 användare laddat ner appen. Appen hjälper även jordbrukare att använda naturbaserade, billiga lösningar för att förvalta sina mark- och vattenresurser på ett hållbart sätt.

Mikroföretagande ökar inkomsten för bomullsplockare i Pakistan

Klimatförändringarna hotar försörjningen för tusentals bomullsodlande samhällen i Pakistan. Tillsammans med WWF och IKEA har invånarna i Ramzana Bibi, Sarfaraz Bati och Irum Shehzadi under året hjälpt sina samhällen i Khanewal att vara pionjärer inom klimatanpassad bomullsproduktion och samtidigt utveckla mikroföretagande.

Ett decennium av svår torka följt av förödande översvämningar i Punjab i Pakistan har inneburit allvarliga problem för bomullssektorn, särskilt för små jordbrukare. Extremväd-

Namnet bomull från tyskans "Baumwolle" – ull från träd

© WWF

ret har även inneburit ökade problem med skadedjur, en förhöjd salthalt och misslyckade skördar.

WWF och IKEA samarbetar i ett projekt där man vill nå 10 000 pakistanska familjer, för att ge kvinnliga lantarbetare möjlighet att förbättra sin försörjning. Detta omfattar utbildning i biodling samt hur man etablerar och sköter fruktträdgårdar och mindre plantskolor. Hittills har fler än 1 200 kvinnor deltagit, vilket har gjort det möjligt för dem att öka inkomsterna till sina familjer. Partnerskapet planerar även att plantera en miljon i träd i Pakistan till 2025, varav cirka 400 000 redan har planterats.

Företagssamarbete bidrar till Fit for 55

IKEA Retail (Ingka Group), H&M Group och WWF har samarbetat för att stödja mer ambitiösa mål för förnybar energi och energieffektivitet inom ramen för EU-paketet Fit for 55. 16 EU parlamentsledamöter som arbetar i de relevanta utskotten kontaktades och möten hölls med tre av dem. Även om utskottsrapporterna inte innehåller allt trojkan krävde återspeglar de högre ambitioner än de första utkasterna. WWF och företagen hoppas nu kunna påverka trepartssamtalen mellan kommissionen, parlamentet och rådet så att de mest ambitiösa alternativen väljs.

Vattenförbättring på agendan

H&M Group lanserade sin nya vattenstrategi med huvudmålet att minska den totala sötvattensförbrukningen och andra kontextuella mål för kvalitet, förvaltning, vattensanitet, översvämningar och andra klimatrelaterade risker som en del av en omfattande riskbedömning som gjorts med WWFs vattenriskfilter.

H&M Group och WWF har samarbetat kring vattenfrågor sedan 2011 med fokus på bättre vattenförvaltning. Syftet är att öka medvetenheten och förbättra ansvarsfull vattenanvändning i H&M Groups värdekedja, men också att uppmärksamma frågan i hela modebranschen.

Vägledningen Beyond Net Zero guidar företag

I april 2022 utvecklade WWF vägledningen "Beyond-Net-Zero", med bidrag och support från IKEA och H&M Group samt andra företag, om hur ambitiöst och trovärdigt klimatledarskap för företag ser ut. Syftet med vägledningen är att öka klimatåtgärderna och stödja företagen i deras netto-noll-planer.

Guiden lyfter fram goda exempel på företagens klimatledarskap som går längre än standard och visar vilka åtgärder som behövs för att hålla oss på rätt spår för 1,5 graders uppvärmning. Den har tagits fram för att hjälpa företag på deras hållbarhetsresa och ge vägledning att uppnå ambitiösa och trovärdiga nettonollmål. Business Green höll och modererade också ett webbseminarium med över 300 deltagare, där bland annat representanter från H&M Group, IKEA och WWF medverkade i panelen.

Rundabordsamtal om biologisk mångfald

I slutet av maj 2022 anordnade WWF, H&M Group och IKEA tillsammans ett rundabordsamtal på temat Business Action on Biodiversity i samband med FN-konferensen Stockholm +50. Syftet var att ge företagsrepresentanter möjlighet till ett öppet utbyte om utmaningar och lösningar runt biologisk mångfald, i syfte att öka och effektivisera företagets insatser för att motverka förlusten av biologisk mångfald. Fler än 70 deltagare från 40 företag diskuterade bland annat vikten av att förbättra spårbarhetsdata, koalitioner och samarbetsplattformar samt globala ramverk.

Wood AI app lanserades i Kambodja

WWF har utvecklat produkten Wood AI app tillsammans med H&M Group. Appen lanserades officiellt i augusti 2022 och rullas ut under 2023 i Kambodja. Syftet med appen är att identifiera träddarter med hjälp av en smartphone vid fabriken, så att endast de arter som är godkända av H&M group används som brännved inom textilindustrin. Det kan vara rester från plantager av exempelvis mango och cashewnötter. Appen kan bidra till minskad avverkning av naturskog. WWF ser utvecklingen av innovationer och tekniska lösningar inom miljö- och naturvård som avgörande för att uppnå utmanande naturmål.

Vägledningen "Beyond-Net-Zero" lyfter fram goda exempel på klimatledarskap som går längre än standard. Rapporten finns att läsa på www.panda.org.

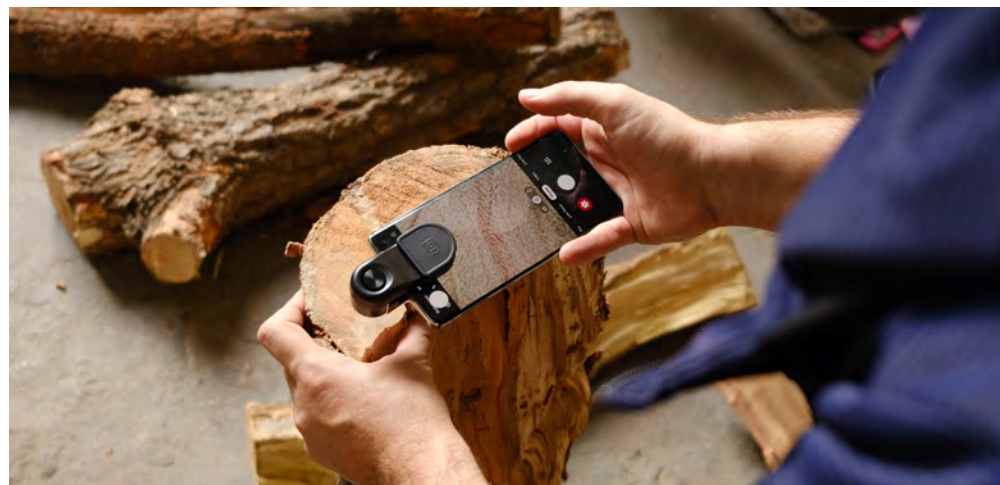
© Charlotta Järnmark / WWF

Textilproduktion använder mycket vatten och kemikalier och det är extra viktigt med vattenriskbedömningar.

© Charlotta Järnmark / WWF

Flockningsbassäng. Reningsverk för textilfabriker runt en industripark.

© WWF

Syftet med Wood AI app är att identifiera träddarter med hjälp av en smartphone så att inte fel arter används som brännved i fabriken.

Utveckling av företagsnätverk

Vi fortsätter att utveckla företagsnätverk som ger oss möjlighet att nå många företag kring en gemensam fråga och sprida lösningar brett.

Detta arbetssätt använder vi när vi vill nå ut till en hel bransch som är kritisk för vår måluppfyllelse, exempelvis livsmedel, eller när vi behöver få hela näringslivet att följa en modell som hjälper oss att nå våra mål, som initiativet *Science Based Targets* för klimat.

Lansering av Climate Business Network

Under 2022 lanserades WWFs globala företagsnätverk Climate Business Network med 25 multinationella företag som medlemmar.

Nätverket fokuserar på hur företag som redan har satt ambitiösa klimatmål i linje med vetenskapen kan få hjälp av varandra och identifiera åtgärder för att snabbare minska sina utsläpp i hela värdekedjan. Under året har man diskuterat klimatledarskap och klimatrisker för företag.

Till vänster visas de SDG-mål vi främst bidrar till inom område Näringsliv.

Företagspåverkan och kommunikation

Genom ökat fokus på företagspåverkan och kommunikation vill vi nå ut brett till hela näringslivet med både information om utmaningarna vi står inför och nödläget i naturen.

Vi vill också bidra till lösningar genom att presentera verktyg, modeller och goda exempel från våra samarbeten, som visar hur företag kan bidra till en positiv förändring, både i sin egen verksamhet och utanför.

Under en träff inom WWFs företagsnätverk delade H&M Group med sig av erfarenheter från sin påverkan kring biologisk mångfald.

Living planet report: Beslutsfattare deltog i interaktivt webinarium

I oktober släpptes WWFs flaggskeppsrapport Living Planet Report. För att tydliggöra kopplingen till näringsliv och finanssektorn om vilka risker och möjligheter som dessa aktörer står inför, anordnade WWF bland annat två seminarier riktade mot näringslivet. Syftet med seminarierna var att öka medvetenheten kring klimat och biologisk mångfald och driva på politiker, företag, finansiella aktörer och kommuner att agera inom dessa områden. I ett webinarium medverkade ledande repre-

sentanter i panelsamtal från bland annat IKEA, Lantmännen, AP7 och Almi. Cirka 300 inbjudna representanter från politik, kommun och näringsliv deltog.

Som uppföljning på rapporten anordnades ett fördjupande fysiskt evenemang, för WWFs företagsnätverk. Totalt deltog ett sjuttiofem representanter från ett trettiotal bolag under kvällen. WWF fortsätter att lyfta budskapen från rapporten genom seminarier i relevanta näringslivsnätverk under 2023.

FINANS

Vi fokuserar på svenska finans-aktörer samt arbetar i nätverk och koalitioner med fokus på kapitalägare och kapitalförvaltare

44 LÄNDER

GENOMFÖRDE WWF:s KARTLÄGGNING
AV FINANSIELLA INSTITUTIONER

Här visas vilka
av SDG-målen
vi främst bidrar
till inom område
Finans.

Nätverk och koalitioner

Vi initierar och medverkar
i nätverk och koalitioner
med fokus på kapitalägare
och kapitalförvaltare.

Syftet är att på ett resurseffektivt sätt nå
många kritiska aktörer för att påverka deras
mål och efterlevnad i frågor där lösningar
eller verktyg finns och behöver spridas och
implementeras.

Science Based Targets Initiative (SBTi) utvecklat för finans

WWF Sverige har experter inom finans som
jobbar med att få finansiella institutioner att
sätta utsläppsmål. Arbetet omfattar att ut-
veckla SBTi Finans-ramverket med kriterier,
metoder och verktyg.

Under 2022 har fokus inom SBTi legat på
att utvidga ramverket, att det inte bara ska
innefatta medellånga mål, utan också så
kallade netto noll-mål, samt utveckla en netto
nollstandard för finansiella institutioner. I och
med det driver WWF utvecklingen av vilka
finansiella institutioners tillgångar och aktivi-
teter som ska inkluderas i dessa mål samt hur
metoderna ska designas för att de ska vara
förenliga med en 1,5-gradersvärld, alltså
metakriterier för metoder att sätta
utsläppsmål.

WWFs medarbetare utvecklar några av
dessa metoder, till exempel för statsobligatio-
ner och för bankers rådgivning och garantier

Strategiska partnerskap

Vi bygger strategiska partnerskap
med svenska finansaktörer som
har stor påverkan på WWFs mål.

Aktörerna är villiga att ställa om och har
möjlighet och vilja att påverka branschen
och beslutsfattare. Vi gör detta baserat på
tydliga utmaningar där nya lösningar krävs.

när företag emitterar värdepapper. Relaterat
till detta ingår också utvecklingen av befintli-
ga metoder och mjukvara för att sätta mål.
Ett spännande utvecklingsarbete har påbör-
jats med Bloomberg för att implementera
metoden i deras produkter och göra den
tillgänglig för 325 000 användare på finansi-
ella institutioner världen över.

WWF presenterade kartläggning för Finansinspektionen

Sustainable Financial Regulation and Central
Bank Activities, SUSREG, är en årlig
WWF-kartläggning av centralbanker och
finansiella tillsynsmyndigheter som inkluderar
hållbarhet i sina regelverk och övervakning
för finansiella marknader. 2022 genomfördes
denna kartläggning för andra gången och
inkluderade 44 länder, däribland Sverige. De
preliminära resultaten presenterades för
Finansinspektionen och delades med Riks-
banken inför publiceringen den 21 december.

Dialog med tillsynsmyndigheter

Vi fortsätter vår ständigt
pågående dialog med svenska
tillsynsmyndigheter.

Syftet med dialogen är att bidra till en
ändamålsenlig uppföljning av finansiella
aktörers klimat- och miljörelaterade
påverkan och risk.

WWFs kartläggning av finansiella insti-
tutioner går att läsa på [wwf.panda.org](https://www.wwf.panda.org).

© Juozas Cernius

Svart med vita ränder eller tvärtom? Under all päls har zebran svart hud, och själva pälsen är svart men på vissa områden saknar den svart färgämne och där blir pälsen vit istället. För att skydda sig mot rovdjur håller de sig nära varandra, för tillsammans hjälper alla ränderna till att förvilla angriparna.

TVÄRGÅENDE ARBETEN

En betydande del av WWFs arbete sker över avdelnings- och ämnesgränser

TVÄRGÅENDE ARBETEN

Under 2022 har vi utvecklat våra tvärgående arbetssätt. Några exempel på hur vi samarbetar mellan avdelningarna är dessa satsningar:

INKLUDERANDE NATURVÅRD

Det Sida-finansierade Voices for Diversity-programmet har dragit igång ett internt arbete för att stärka WWF-nätverkets kapacitet att bedriva, och driva, inkluderande naturvård. Ett online-utbyte om inkluderande naturvård pågick under hösten för att främja förståelse för de nio principer för inkluderande naturvård som WWFs så kallade Governance practice tagit fram. Med deltagande av 585 personer från flera olika yrkeskategorier som naturvårdare, kommunikatörer och policypersoner, och som representerar 73 WWF-kontor världen över, har utbytet möjliggjort en viktig dialog mellan kontor och yrkesgrupper samt uppmuntrat deltagarna till att se över hur de kan främja arbetet med principerna i sitt eget arbete framöver.

UNGDOMSSATSNING

Stärkt arbete gentemot unga

Under året har WWF med representanter från flera avdelningar fortsatt att stärka sitt arbete gentemot unga, både externt och internt. Syftet med denna strategiska ansats är att se, stödja och engagera unga som en viktig röst och kraft för att uppnå WWF Sveriges

mål. Det övergripande målet är att bidra till att unga har handlingskompetens för att kunna bidra till en mer hållbar samhällsutveckling, att de får möjlighet att engagera sig och göra sina röster hörda i viktiga beslutsprocesser och att de blir en kraft internt i WWFs arbete. Tvärgruppen har under 2022 till exempel varit delaktig i att ta fram WWFs praktikantprogram som lanserades i början av januari 2023, möjliggjort en resa till Sápmi för WWF Sweden Youths medlemmar och marknadsfört WWFs lärande för hållbar utveckling i en massive Open Online Course för rektorer.

KRAFTSAMLING MAT OCH STÄDER

Etablering av Urban Food Systems Working Group

Urban Food Systems Working Group är att se som en kraftsamlingsplats för WWFs arbete kring hållbar mat i städer. WWF Sverige är koordinerande kontor tillsammans med WWF Mexiko, Chile och Vietnam. Målet är att hitta synergier och samarbetsmöjligheter bland de olika kontorens arbete kring hållbar mat och städer och stärka hållbara urbana matsystem som ett viktigt fokusområde inom WWF-nätverket.

© Svenska Kyrkan

En miljon arter hotas av utrotning på grund av människans handlingar. Med anledning av FNs klimatomöte Stockholm +50 och Sveriges biskopars initiativ att föra fram frågan om ekocide i internationell rätt, genomfördes en ekumenisk minnesgudstjänst i Storkyrkan för utdöda och hotade arter. WWFs naturvårds-expert Louise Carlsson deltog.

Tre "modellstäder" får pilotprojekt om hållbar mat

WWF Chile, Mexiko och Vietnam implementerar pilotprojekt i samarbete med lokala städer, som ska fungera som modellstäder och goda exempel på hur hållbara urbana matsystem kan se ut. Projektet sträcker sig från september 2022 till september 2023. WWF Chiles projekt har ett fokus på hållbar och lokal upphandling, WWF Mexikos projekt på att integrera matsvinsfrågor in i lokala policyer, WWF Vietnam på att beräkna och uppmärksamma kring matens (och i synnerhet köttets) klimat- och miljöpåverkan samt främja hållbara kostval lokalt och regionalt.

WWF Sverige är det kontor i WWF-nätverket som har det globala ledarskapet för WWFs stadsarbete.

BELIEFS & VALUES

Natursyn, värderingar och trossystem

Genom den tvärgående satsningen "Natursyn, Värderingar och Trossystem" försöker WWF Sverige bidra till att vi som människor ska återknyta till biosfären och nå WWFs övergripande vision om att "Leva i harmoni med naturen". Under 2022 har WWF Sverige samverkat med, och bidragit ekonomiskt till WWF-nätverkets Beliefs & Values Programme, och samarbetat med Svenska Kyrkan kring en gudstjänst för förlorade arter i samband med Stockholm+50-konferensen i juni. WWF har även börjat söka samarbeten med trossamfund om värderingar i naturvården, börjat arbeta med naturens värde, stärkt arbetet med natursyn samt fortsatt utforska naturen som så kallat rättssubjekt.

SVENSK NATUR

WWF driver kraftsamlingen Svensk Natur, som involverar flera avdelningar med fokus på att bevara, restaurera och återskapa den biologiska mångfalden i svensk natur. Inom ramen för kraftsamlingen stöttas ett antal fältprojekt som befinner sig i olika utvecklingsstadier:

Cirkulärt biosfärsområde i Nämdö skärgård

Målet med detta projekt är att genomföra olika typer av naturvårdsaktiviteter som engagerar lokalbefolkningen och visar på vad ett biosfärsområde kan innebära i praktiken. Ängsmarker ska restaureras för att gynna pollinerare och återetablering ska ske av försvunnen flora. Hittills har två av nio planerade inhägnader skapats. Ett så kallat medborgarforskningsvenemang hölls där allmänhet, besökare och markägare deltog i medborgarforskning. Tre projekt genomfördes under sommaren: juni-blommor, vilda sommarblommor och fjärilar.

Restaurering av gamla betesmarker i Vindelälven-Juhtatähkka

Längs Vindelälven-Juhtatähkka biosfärområde finns artrika och värdefulla översvåmningsmarker. Här har det tidigare funnits betesmarker som hjälpt till att hålla området fritt från syl och igenväxning. Projektet ligger i ett etablerat biosfärsområde där WWF nu restaurerar gamla betesmarker som vuxit igen. På minst 8 gräsmarker som omfattar cirka 65 hektar har restaurering för bete eller slåtter inletts. Dessa områden har valts ut som ett resultat av ett omfattande inventeringsarbete som slutfördes under 2020, och som kommer att vidareutvecklas för att potentiellt kunna involvera fler områden för restaurering framåt. Hittills har två djurhållare identifierats, som vill satsa på markrestaurering och ökad naturbetesdrift, och en informationsinsats har gjorts i radio i samband med inventeringsupptakten.

Slätterkurs i Nämdö skärgård. I slutet av juli har de flesta ängsväxterna blommat färdigt och satt frö. Då är en bra tid att slå ängen. För tidig slåtter ger sämre fröspridning, och för sen slåtter ökar risken för näringsläckage från årets förmultnade växter.

Ett varierat mångbruk i Tivedens skogar

I Sverige uppskattas 97 procent av all avverkning ske med kalhyggen, vilket har stor negativ påverkan på närmare 400 hotade skogsarter. Svenskt skogsbruk behöver ställa om till mer naturnära bruknings- och avverkningsmetoder. Syftet med projektet är att skapa ett mer varierat skogsbruk där skogsbrukare motiveras till att använda naturnära skogsbruksmodeller. Projektet använder sig av ett växande intresse hos lokala markägare att förändra sitt skogsbruk. Exkursioner och utbildningar för över 50 deltagare har genomförts; en tvådagarskurs för skogsägare, en skogsdag för föreningen Spillkråkan och Svenska Kyrkans skogsförvaltningar i Skara och Linköping.

Restaurering av värdefulla lövmiljöer

Under 2022 inleddes ett restaureringsprojekt i Kåringboda naturreservat utanför Nynäshamn tillsammans med Skärgårdsstiftelsen. Målet

Selektiv push-up-fälla för laxfiske. Under 2022 ändrades reglerna för fiske av lax i Ljungans fredningsområde. Fällan ska vara utformad på ett sätt som medför att små fiskar eller fel arter kan släppas tillbaka i vattnet på ett skonsamt sätt.

med projektet är att förbättra och återskapa livsmiljöer som är knutna till ek och andra lövträd, på minst 80 hektar. Projektet återskapar trädklädda betesmarker med mycket ek, gynnar förekomsten av lövträd genom frihuggning och naturvårdsgallringar samt genomför lövgynnade röjningar i yngre skog. Under 2022 restaurerades lövskog och trädbärande betesmarker på 27 hektar i norra delen av reservatet, vilket inkluderar restaurering av 2 km värdefulla skogsbrynmiljöer. Projektet kommer fortsätta även under 2023 då större arealer kommer att restaureras i den södra delen av reservatet.

ReLax Östersjön – Återställ laxen

Att bevara de vilda laxbestånden längs den svenska Östersjökusten är inte bara viktigt för att behålla de olika beståndens genetiska variation. Det är även viktigt då laxen är en källa för rekreation, fisketurism och nya arbetstillfällen. På grund av utbyggnaden av

vattenkraft har de naturliga förutsättningarna för laxens förökning gått förlorad. Idag finns livskraftiga bestånd endast i ett fåtal av de ursprungliga laxälvarna runt Östersjöns kuster.

Projektets syfte är att begränsa antalet fasta redskap som fiskar efter lax längs den Svenska Östersjökusten, öka andelen odlad lax i yrkesfiskets fångster samt att påverka myndigheter och beslutsfattare i riktning mot en ekosystembaserad och beståndsspecifik förvaltning av fiskbestånden.

Med stöd från WWF kan Stiftelsen för Östersjölaxen upprätthålla samt växla upp detta arbete. Projektet har kunnat förnya arrenden och därmed behålla de 110 vattenområden Stiftelsen Östersjölaxen arbetat i samt utökats med ett nytt område norr om Skellefteå. Det första mötet med Näringsdepartementet under hösten handlade om nästa års kvoter för lax.

KOMMUNIKATION

WWF är beroende av strategisk och välriktad kommunikation för att ha förutsättningar att uppnå sina mål.

Kommunikationen behöver nå ut till supportrar, beslutsfattare och allmänheten för att påverka beslut i stort och smått.

Samarbeten med företag, myndigheter, institutionella givare och supportrar kräver kommunikation som kan inspirera och påskynda omställning.

Global kommunikation från till exempel WWF Sveriges stadsarbete når över hundra miljoner människor över hela världen.

Kommunikationsstrategin har flera viktiga delar i samverkan:

ENGAGERA FLER

För att engagera fler människor i våra frågor behöver vi nå nya målgrupper i olika sociala skikt i deras egna befinnliga intressesfärer. Vi vill även satsa mer på barn och unga för att påverka deras attityder och stärka deras handlingskompetens, samtidigt som vi säkerställer fortsatt finansiellt stöd från starka givargrupper.

WWF satsar på barnböcker

I september lanserades WWFs två första barnböcker i serien Världens vilda djur – *Djuren äter* samt *Djuren sover*. Böckerna har

skrivits av biologer och naturvårdsexperter på WWF. Djurbilder från WWFs egen bildbank kompletteras med illustrationer av naturspecialisten Oskar Jonsson. Målet är att sprida kunskap och tidigt väcka barns intresse för djur. Tanken är att barn redan i förskoleåldern ska kunna ta del av djurens värld.

WWF och Lisa Larson samarbetar igen

WWF och den ikoniska konstnären Lisa Larson återupptog sitt samarbete för att uppmärksamma tigersnåren, enligt den kinesiska kalendern, med tigerskulpturen "Greta". Nu fortsätter samarbetet med en helt ny djurfigur, en elefantmamma med unge i keramik.

Vår gemensamma historia går långt tillbaka i tiden och redan på 1970-talet släpptes serien "Utnötningshotade djur".

WWF Sweden Youth en av Sveriges mest prestigefyllda utbildningar

WWFs ideella grupp av unga, WWF Sweden Youth (WSY), har av Globalportalen uppmärksamats som en av de mest prestigefyllda ideella utbildningarna i Sverige. Under året har workshopar om ordets makt hållits under Poesifestivalen och WSY har höjt sina röster i samband med den globala klimatstrejken och sagt nej till gruvan i Gällö i enlighet med WWFs position.

WSY engagerade sig också i Stockholm +50. Med hjälp av en ackreditering via Afrikagrupperna fick de möjlighet att närvara vid de officiella ledarskapsdialogerna. Dessutom var fem ungdomar från WSY ackrediterade till området och närvarade på ett flertal sidoevenemang samt medverkade på WWFs Eat4Change-middag. WSYs representanter var delaktiga i Youth Task Force för att bland annat ta fram ett globalt policypapper, samt ett nordiskt och

T.v.: Lisa Larsons tigerskulptur Greta är fortsättningen på ett långt samarbete som startade redan på 1970-talet. Överst: WWF Sweden Youth på besök i Sápmi. Underst: WWFs nya barnböcker som tagits fram i samarbete med Bonnier Carlsen.

baltiskt policypapper (Youth Policy Paper for Stockholm+50 – LSU (Sveriges barn- och ungdomsorganisationer)) som presenterades på ett möte med de nordiska miljöministrarna och Nordiska ministerrådets ordförande. Mötet avslutades med ett löfte från nordiska ministerrådets generalsekreterare att sätta ekocid på agendan för miljöministrarna. WWF Sweden Youth genomförde en stor satsning under 2022 i samband med Almedalsveckan. Initiativet var bland de tio event makthavare inte fick missa på Almeda-

len 2022. Genom WSYs ledning gick tolv ungdomsorganisationer samman. De drev kampanjen #StoppaYouthwashing. Vuxna makthavare blev inbjudna till workshopen med en putsduk med uppmaningen "Putsa inte med oss". Temat var "Youthwashing är inte demokrati – hur skapar vi verklig delaktighet?" och hade över 90 deltagande unga och vuxna makthavare som diskuterade gemensamt hur vi stoppar youthwashing utifrån verklighetsbaserade case.

Living Planet Report

I oktober lanserades WWFs flaggskeppsrapport – Living Planet Report som visade på en genomsnittlig minskning i populationerna av vilda ryggradsdjur på 69 procent mellan 1970–2018. WWF kommunicerade detta i affärspress och sociala kanaler samt anordnade två seminarier riktade mot näringslivet för att öka medvetenheten kring klimat och biologisk mångfald och driva på politiker, företag, finansiella aktörer och kommuner att agera inom dessa områden.

Rapporten uppmärksammades stort i svenska medier och utgör för många aktörer ett trovärdigt faktaunderlag i frågor om biologisk mångfald och ekologiska fotavtryck

Sveriges katter hjälper tigrar

Med anledning av att 2022 var tigrarnas år skapade WWF ett nytt initiativ för att rädda världens hotade tigrar – Rör inte min tiger!.

Sveriges kattägare fick en chans att hjälpa till genom att delta i världens största digitala kattkonferens i september.

Att tigrarna nu långsamt ökar är ett kvitto på att naturvård lönar sig. Men tigrarnas utbredningsområde har krympt enormt. Med initiativet "Rör inte min tiger!" vill WWF öka medvetenheten om tigrarnas utsatta situation och samtidigt värva fler Tigerfaddrar.

PÅVERKA BESLUTSFATTARE

Genom kommunikation inspirerar och påverkar vi beslutsfattare inom politik och näringsliv att ge klimat-, miljö- och naturfrågorna större vikt på såväl den nationella som globala agendan, så att fler beslut fattas i linje med WWFs hållning. Vi är parti-politiskt och religiöst obundna.

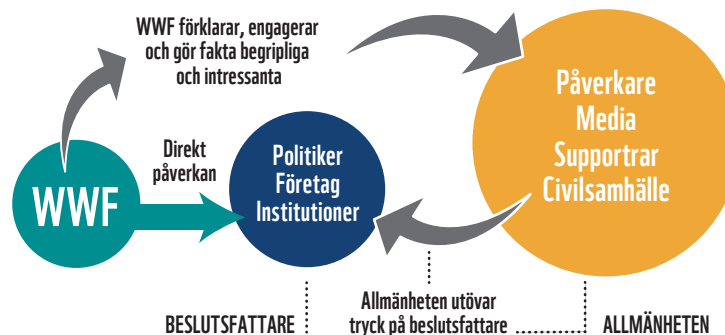
COP15 & Team Earth

Partsmötet för konventionen om biologisk mångfald (COP15) ägde rum samtidigt som fotbolls-VM, då världens blickar var riktade mot fotboll. Därför var WWF Sverige även med i WWF Internationals Team Earth-kampanj, där kända fotbollsspelare delade WWFs film och gjorde inlägg i sina sociala medier. Exempelvis deltog Therese Sjögran, Glenn Hysén, Hanna Bennison, Dawid Fjäll med flera. Syftet var att sätta press på världens ledare att fatta rätt beslut för naturen vid partsmötet. WWF fick som en stark aktör i frågor om biologisk mångfald rekordmycket medial publicitet under december då COP15 hölls.

WWF formar unga hållbarhetsledare

WWF Sweden Youth generation 4 gjorde sitt sista år och har nu gått vidare ut i samhället med nya kunskaper och erfarenheter inom hållbarhetsområdet. Under sina tre år har de träffat och lett 1 700 unga genom workshops, verkat på 75 vuxna arenor i paneler och möten, och på sociala medier hade de en räckvidd runt 9,5 miljoner med en engagemangsfrekvens som är över branschens snitt. De har varit med på toppmöten som COP15, Stockholm+50 och FNs klimatkonferens för unga. De deltog vid Klimatveckan i Göteborg, och i Almedalen med sin satsning #Stoppa-Youthwashing.

Så kan WWF påverka samhället med sina kommunikationsinsatser

Figuren visar förändringsteorin för hur WWFs kommunikation fungerar.

Vilka är våra besökare till wwf.se?

Allmänt intresserade
37%

Studerande
23%

WWF Vän/medlem
15%

WWFs hemsida, wwf.se, är en viktig kanal. De flesta besökarna sökte efter information om miljö- och naturvård och fakta om djur och natur.

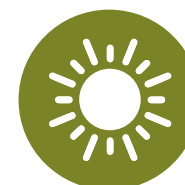
Vad vill våra besökare veta mer om?

Miljö- och klimatfrågor
29%

Fakta om djur och natur
24%

Planetvänliga tips
9%

Stödja WWF
7%

UTVÄRDERING, LÄRANDE OCH RESULTATMÄTNING

I en föränderlig värld ska vi vara en lärande organisation som medvetet förändrar och förbättrar vår verksamhet för att reflektera nya kunskaper och insikter.

Dialog, skapande, analys, överföring och bevarande av kunskap är en del av vår identitet, och vi ska ha ett samarbetsklimat som gör att vi kan dela och gemensamt lära oss av våra framgångar likväl som av vad som inte fungerat.

Målnuppfyllnad följs upp regelbundet

Uppföljning av målnuppfyllnad på övergripande nivå görs två gånger per år för att följa upp hur väl vi når årets resultat och bedöma hur långt vi kommit mot våra 2025-mål. Vi rapporterar också resultat i en narrativ generalsekreterarrapport till varje styrelsemöte. Utöver detta följer vi upp och tydliggör WWF Sveriges bidrag till nätverkets gemensamma mål.

Slutligen sammanfattas årets finansiella resultat, naturvårdsresultat och övriga icke-finansiella indikatorer i denna integrerade årsrapport som styrelsen avger i april varje år.

Utvärdering av projekt

Utvärdering sker också löpande i våra insatser. Under 2022 genomfördes en intern utvärdering av det femåriga projektet Vego i Världsklass, ett samarbete mellan WWF

Sverige och Sveriges Olympiska Kommitté (SOK). Projektets övergripande mål har varit att bidra till en matkonsumtion inom planetens gränser till år 2030. Strategin har varit att utmana myter om vegetarisk mat genom vetenskapligt underbyggda budskap kring både hållbarhet och näring, och att ha personer i världsklass, olympier, som visar att det är möjligt att prestera i världsklass och äta mer hållbart. Utvärderingen konstaterar att projektet med säkerhet har visat och övertygat att det går att träna på en högpresterande nivå med hållbar vegetarisk mat, både vad gäller näringsmässigt innehåll och miljömässig hållbarhet. Projektet har i hög grad bidragit till fördjupad och nyanserad kunskap hos målgruppen "olympier" och deras "fan base" och intresse för frågan har även väckts i andra idrottssammanhang än SOKs.

WWF kan också konstatera att påverkans- och intressesfären har utökats tack vare projektet, med nya målgrupper som tillkommit i WWFs kommunikationskanaler. En viktig framgångsfaktor har varit partnerskapet mellan WWF och SOK som skapat tyngd och trovärdighet. Organisationerna har kompletterat varandra med

WWFs hållbarhetsexpertis och SOKs närings- och idrottsexpertis. Näringsaspekten i kombination med hållbara kostval har varit unikt. En lärdom har varit vikten av att vara specifik i urvalet av intressenter och målgrupper vilket underlättar utformningen av såväl påverkansstrategier som uppföljning.

Utvärdering av partnerskap

Under 2022 gjordes en utvärdering av partnerskapet mellan WWFs One Planet City Challenge och Futureproofed digitala plattform för klimatåtgärder. Det var 50 städer från fem kontinenter som deltog och nyttjade plattformen för att utveckla, övervaka och genomföra sina städers klimathandlingsplaner. Utvärderingen konstaterade att 80 procent av deltagande städer fann att partnerskapet stärkte deras klimatarbete och att nästan hälften av städerna kunde med hjälp av verktyget göra en bättre inventering av sina utsläpp för att förstå hur dessa fördelar sig över olika

sektorer. Att kvantifiera och visualisera effekterna av klimathandlingsplaner var en hjälp för städerna att agera mer effektivt, få tillgång till fler resurser och få medborgarnas stöd. En viktig framgångsfaktor var möjligheten till kontinuerligt utbyte mellan deltagande städer, experter och de så kallade klimatcoacher som gav vägledning och stöd under arbetet. Vidare konstaterades att interaktionen mellan WWFs nationella kontor och deltagande städer bidrog till skraddarsytt stöd, samtidigt som WWF och Futureproofeds förståelse för städernas utmaningar fördjupades. Under året har 1 500 klimatåtgärder inkluderats av städerna i verktyget, uppskattningsvis motsvarande utsläppsminskningar om 46,4 miljoner ton CO₂-ekvivalenter om de genomförs – vilket kan jämföras med att 38 miljoner bilar tas bort från vägar inom EU varje år. Slutligen konstateras att ett verktyg inte kan kompensera för brist på resurser eller politisk vilja.

Ett av projektresultaten för Vego i Världsklass är att det visat sig möjligt att ställa om till mer hållbar mat och samtidigt prestera i världsklass.

HÅLLBARHETSRAPPORT

Allt vi gör strävar ytterst mot att uppfylla våra övergripande naturvårdsmål för ett liv inom planetens gränser

© Ola Jennersten / WWF

WWFs INTRESSENTER OCH VILKA VÄRDEN VI SKAPAR FÖR DEM

WWFs hållbarhetsstyrning handlar om att tänka strategiskt i fråga om vårt eget hållbarhetsarbete och låta det genomsyra hela verksamheten genom att ständigt förbättra och följa upp på våra hållbarhetsindikatorer. På så sätt säkerställer vi att WWFs prioriteringar och arbetssätt är relevanta för samhället, våra supportrar och medarbetare.

WWF har många intressenter. Som tidigare nämnts bland WWFs kapital på sidan 11 är dessa anhängare, supportrar, medarbetare, styrelse, förtroenderåd, WWF-nätverket, myndigheter, företag, lokala organisationer i Sverige och internationellt.

Dialogen sker via olika kanaler beroende på målgrupp. Till **allmänheten** och **näringslivet** har vi ställt frågor via varumärkesundersökningar och i vissa fall djupintervjuer. **Supportrar** har vi dialog med bland annat via sociala medier. **Samarbetspartners** har vi löpande dialog med i det löpande arbetet kring hur vi bäst skapar värde genom de gemensamma programmen och projekten. **WWF-nätverket** har vi kontinuerligt samarbete med genom att generalsekreteraren (GS), biträdande GS, styrelseordföranden och flera medarbetare deltar som WWF Sveriges representanter i samarbets- och beslutsfattande fora.

Våra egna medarbetare får tycka till i medarbetarundersökningar samt i samverkan inom ramen för medbestämmandelagen med fackklubbarna. Vi är i ständig dialog med andra **civilsamhällesorganisationer**, med urfolk och lokalbefolkningar kring naturvårdsarbetet, ibland

i partnerskap som inkluderar finansiering. WWF har också en löpande diskussion med **styrelsen** och **förtroenderådet** angående organisationens viktigaste frågor samt med **politiska beslutsfattare** i många skilda sammanhang, exempelvis vid remissvar och policypåverkan. För mer info om vad som är viktigt för vilken intressentgrupp, se den gröna rutan i illustrationen WWFs verksamhetsmodell på sid 12.

FYRA OMRÅDEN FÖR HÅLLBARHETSARBETE

Resultatet fångas upp inom de fyra områden som WWF har valt att arbeta med för sitt hållbarhetsarbete:

- Vår ekonomiska påverkan (behandlas under Hållbar finansiell hantering, sid 62)
- Attraktiv arbetsgivare (behandlas under Hållbar verksamhet, sid 64)
- Etik och ansvar (behandlas under Hållbar verksamhet i vår egen organisation, sid 65)
- Miljö (behandlas under Hållbarhet miljö & klimat, sid 68)

I den här rapporten vill vi förklara varför dessa hållbarhetsfrågor är relevanta, hur arbetet kring frågorna styrs och hur vi följer upp och mäter resultat.

WWFs intressenter finns såväl i Sverige som internationellt. Dialogen med dessa sker via olika kanaler beroende på målgrupp, budskap och omständigheter – och alltid med största möjliga nytta i fokus.

HÅLLBAR FINANSIELL HANTERING

WWFs insamling ska kunna finansiera den löpande verksamheten och naturvården på lång sikt. Målet för strategiperioden 2021–2025 är att under perioden generera gradvis högre intäkter på sammanlagt minst 2,75 miljarder kr med en god balans mellan olika intäktsegment.

A. VÅRA INKOMSTKÄLLOR

Vi är ytterst nogga med varifrån vår finansiering kommer för att den ska stötta våra målsättningar och inte underminera någon del av vår verksamhet eller vårt förtroende. Våra intäktskällor ska alltid vara godkända ur etisk synpunkt och får inte äventyra organisationens oberoende. Vi är tacksamma över att så många privatpersoner väljer att anförtra oss medel för finansiering av mer än hälften av vår verksamhet. Andra stora intäktsegment är våra långsiktiga samarbeten med Sida och andra myndigheter för fältverksamhet framför allt genom WWF-kontor i andra länder.

Vi bygger även upp och förvaltar långsiktiga samarbeten med svenska företag som vill göra transformativa miljö- och klimatanpassningar i sin egen verksamhet.

Många av de företag vi samarbetar med driver också på arbetet inom sina branscher och påverkar och inspirerar andra företag.

Vi har en ambitiös men realistisk målsättning för vår finansiering, som kommer att fortsätta kräva investeringar och ökad kapacitet tvärs över organisationen.

B. HUR VI BESLUTAR VAD PENGARNA GÅR TILL

Hur vår budget fördelas på våra målområden styrs av strategiska prioriteringar baserade på den femåriga strategin och behoven i WWF-nätverket.

Organisationen tar årligen, i samband med verksamhetsplaneringen, fram tre till fyra huvudområden som kommer att få särskilt fokus under det kommande året. Viss flexibilitet finns också för att kunna utnyttja viktiga och oförutsedda möjligheter till verksamhet under året.

En stor del av vår finansiering är redan från början öronmärkt för viss verksamhet. Det kan vara gåvor för ett specifikt ändamål – som ändamålsmärkta testamentsgåvor, överenskommelser i samarbeten med företag eller avtal med institutionella givare som Sida. Det kan också vara våra faderskap för till exempel regnskog, tigrar eller pandor.

C. ETISK INSAMLING

Givarnas förtroende är grunden för vårt arbete, och allt vårt insamlingsarbete ska

Postkodlotteriet är en av WWFs stora bidragsgivare. Sedan samarbetets start år 2005 har WWF fått ta emot över 725 miljoner kronor. En stor del av bidraget går till Östersjön. Här syns WWFs talesperson Yvonne Blombäck som är expert på kust- & skärgårdsmiljöer.

ske med respekt för den enskilda givaren. WWF följer gällande lagstiftning för hantering av personuppgifter och vid all hantering iakttas hög sekretess och säkerhet.

Riktlinjer och policyer för insamling finns som ger vägledning och tydliggör för givare hur WWF samlar in pengar och hanterar gåvor. WWF avböjer gåvor där organisationen inte kan tillgodose givarens önskemål om ändamålsbestämning eller om det finns etiska skäl att avböja en gåva.

WWF Sverige är medlem i Giva Sverige, branschorganisationen för tryggt givande, och tillämpar därför Giva Sveriges etiska principer. Syftet är att öka transparensen och öppenheten inom branschen och därigenom stärka förtroendet för de organisationer som följer kvalitetskoden. Läs mer på sidan 6. WWF har ett 90-konto, vilket innebär att organisationen står under granskning av Svensk Insamlingskontroll.

Hållbar finansiell hantering - fortsättning

D. ANTIKORRUPTION

WWFs arbete mot korruption är av yttersta vikt för att säkerställa att organisationens resurser används på ett effektivt och korrekt sätt. Vi är verksamma på många ställen i världen där risken för korruption är hög. Det innebär en utmaning för WWF och vi ser alltid över korruptionsrisker inom våra projekt, såväl i det internationella arbetet som i Sverige.

WWFs tumregel är att alltid förebygga, aldrig acceptera, alltid informera och alltid agera.

Detta arbete är högt prioriterat. Vår anti-korruptionspolicy upp dateras årligen. Hela WWF-nätverket arbetar med att förhindra korruption. Samtliga anställda och förtroendevalda inom WWF Sverige förbin-

der sig skriftligen att arbeta i enlighet med organisationens policy och ska vid minsta misstanke omgående rapportera detta.

Eventuella misstankar kan också anmälas anonymt genom WWF-nätverkets gemensamma visselblåsarsystem. Detta gäller oavsett om anmälaren är en medarbetare, konsult, förtroendevald eller en utomstående. Samtliga misstankar utreds och WWF genomför de åtgärder som krävs.

Under 2022 har fem nya fall av misstankar kring korruption identifierats. Nio fall från tidigare år är fortfarande under utredning.

Att vi får in misstankar om korruption är ett resultat av ett aktivt arbete inom WWF där vi agerar på varningssignaler kopplade till korruption.

© Karine Aigner / WWF-US

WWF låter sig aldrig hindras från att arbeta i riskfyllda områden. Bilden visar Mayala Ngabo, ordförande i Women's Association for Development i Mpelu, DRC Kongo.

E. KOSTNADSEFFEKTIVITET

WWF strävar efter att uppnå så starka resultat som möjligt inom vår verksamhet, till så liten kostnad som möjligt. Vi söker alltid efter kostnadseffektiva sätt att arbeta i Sverige och utomlands. Kostnadseffektivitet kan mätas genom Svensk Insamlingskontrolls nyckeltal som säger att minst 75 procent av de totala intäkterna måste gå till ändamålet. Insamlings- och administrationskostnaderna får inte överstiga 25 procent av intäkterna. År 2022 uppgick dessa kostnader för WWF till 14 procent, vilket kan jämföras med 13 procent 2021.

Insamlingskostnader gäller den personal och de aktiviteter som är nödvändiga för att samla in gåvor från privatpersoner och företag. Administrationskostnader är till exempel lokalhyra, it-system och vissa kostnader för administrativ personal.

F. HÅLLBAR KAPITALFÖRVALTNING

WWFs kapitalförvaltning ska vara förenlig med verksamhetens övergripande syfte. Ambitionen är att den ska vara en förebild för andra investerare som vill arbeta för en hållbar utveckling. Detta uppnås genom att WWF bedriver en långsiktig och lönsam kapitalförvaltning som är kostnadseffektiv och som har höga ambitioner beträffande både påverkansarbete och avkastning. Alla placeringar finns uppräknade i notapparaten i årsredovisningen.

Som kapitalägare arbetar WWF med kapitalförvaltare som vill verka för WWFs övergripande naturvårdsmål. Under 2022

har styrelsen beslutat om en ny investeringspolicy som prioriterar att skapa relationer med kapitalägare som har ambition och förutsättningar att arbeta för en positiv förändring. WWFs åtagande är att bidra med kunskap och verktyg att stödja omställningen till ett mer hållbart samhälle. WWF investerar både i verksamheter som underlättar omställningen, och i verksamheter som har betydande hållbarhetsutmaningar och som måste ställa om.

Styrelsens skattmästare har det löpande ansvaret för förvaltningen och har till sitt stöd ett placeringsråd som består av ytterligare två styrelseledamöter och två adjungerade medarbetare från kansliet.

En etisk och miljömässig granskning av portföljens innehav görs två gånger om året av oberoende analysföretag. Rapportering till styrelsen sker regelbundet.

WWFs SVENSKA STYRDOKUMENT*

- Antikorrupsionspolicy
- Giva Sveriges kvalitetskod för tryggt givande
- Finanspolicy
- Investeringspolicy
- Speak Up! WWF Network Core Standard on Whistleblowing and Complaints Management

* Listan ovan avser endast en del av WWFs styrdokument.

HÅLLBAR VERKSAMHET

År 2022 har WWF-nätverket gått vidare i hållbarhetsarbetet genom att parallellt med översynen av våra sociala policier utveckla verktyg för inkluderande och rättighetsbaserad naturvård och för hur vi samarbetar med miljöförsvare.

A. MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH SOCIALA POLICIER

WWF och sex andra internationella naturvårdsorganisationer utgör The Conservation Initiative on Human Rights, som står bakom ett gemensamt ramverk om mänskliga rättigheter i naturvården. Organisationerna förbinder sig att respektera och främja mänskliga rättigheter, samt att involvera särskilt sårbara grupper inom ramen för sina program. Vi åtar oss också att fortlöpande utveckla policier, riktlinjer och metoder för att effektivt integrera mänskliga rättigheter i vår verksamhet, liksom mekanismer för uppföljning och hur ansvar kan utkrävas.

WWF Sverige har två rådgivare med särskilt ansvar för att stödja kollegor och partners i att arbeta rättighetsbaserat och jämställt, samt för att bidra till utvecklingsarbete i dessa frågor inom WWF-nätverket. I programstyrningen är rutiner inbyggda för att säkerställa att alla insatser speglar WWFs engagemang för mänskliga rättigheter, jämställdhet och rättvisa.

Alla nyanställda informeras om WWFs policier som en del av sin introduktionsutbildning. Utbildning i mänskliga rättighetsfrågor ingår i ökande grad i flera av de stora program som WWF Sverige direkt finansierar. När representanter för lokala organisationer och lokalsamhällen deltar i utbildningarna stärks deras möjligheter

att hävda sina rättigheter och hålla myndigheter och företag ansvariga för eventuella överträdelser.

För att utveckla det egna arbetet införde WWF 2019 ett nytt globalt ramverk för miljö- och sociala rättigheter, Environmental and Social Safeguards Framework (ESSF), som tillämpas i alla program och projekt på landskapsnivå. WWF Sverige följer de granskningar som görs i områden där program genomförs med svenskt stöd. Sedan 2022 finns en ESSF-rådgivare delad med WWF Norge.

WWF-nätverket har under året fortsatt arbetat med att komplettera och uppdatera sina sociala policier. WWF Sverige deltar aktivt i det arbetet.

B. SAMARBETE MED URFOLK

WWF arbetar i nära samverkan med urfolk i många delar av världen för ett hållbart nyttjande och bevarande av biologisk mångfald och hotade livsmiljöer. Sedan mer än 20 år har WWF en väl utvecklad policy för arbetet med att stärka urfolks eget arbete kring sina rättigheter och sin livsmiljö. Samernas Riksförbund (SSR) är representerade i WWFs förtroenderåd.

C. JÄMSTÄLLDHET

WWF arbetar för att insatser ska adressera orättvisor mellan olika individer och grupper. WWFs arbete för jämställdhet

styrts av en global jämställdhetspolicy. Denna är under ombearbetning, liksom övriga sociala policier, och WWF Sverige spelar en aktiv roll i detta arbete.

Ramverket ESSF innehåller riktlinjer och minimikrav för jämställdhetsanalys. WWF Sverige har även egna metodverktyg för att integrera jämställdhet i insatsportföljen. Verktygen ger stöd till partnerkontor och partnerorganisationer i kontextanalys, genomförande, uppföljning och utvärdering. WWF har också checklistor för bedömning och analys av ansökningar och rapporter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. WWF Sveriges rådgivare för jämställdhet, rättigheter och mångfald kvalitetssäkrar och deltar i arbetet med ansökningar och rapporter som rör större program.

D. HANTERING AV KLAGOMÅL KRING MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH SOCIALA POLICIER

WWF har ett hanteringssystem för klagomål med ett tillhörande Whistleblowing-center som följer upp klagomål inom hela WWF-nätverket. Anmälningar kan ske anonymt och utan risk för repressalier. Systemet kan ta emot tre sorters klagomål:

- Ärenden som rör lokalsamhällen
- Ärenden som rör potentiella brott mot mänskliga rättigheter
- Interna WWF-ärenden, som kan röra problem på arbetsplatsen eller liknande.

Alla klagomål utreds och följs upp med det lokala WWF-kontoret och eventuella andra WWF-kontor som är inblandade. WWF-nätverket har sedan 2021 en oberoende ombudsmannafunktion som ska hantera klagomål från grupper som påverkas av WWFs naturvårdsprogram i fält. WWF Sverige har en intern ansvarig för att hantera eventuella klagomål som rör Sverige, eller program som den svenska organisationen är med och finansierar.

Under 2022 inkom inga klagomål inom området mänskliga rättigheter.

WWFs STYRDOKUMENT*

- WWF Environmental and Social Safeguards Framework
- Speak Up! WWF Network Core Standard on Whistleblowing and Complaints Management
- WWF Child Safeguarding Network standard
- WWF Gender Policy
- WWF Conservation and Human Rights Framework
- WWF Poverty Policy
- WWF Indigenous Peoples Policy

*Listan ovan avser endast en del av WWFs styrdokument.

HÅLLBARHET I VÅR EGEN ORGANISATION

Medarbetarna är WWFs viktigaste resurs. En inkluderande arbetsmiljö, med fokus på ökad mångfald, hälsa och friskvård ska tillsammans med strategisk kompetensutveckling och spännande utvecklingsmöjligheter göra oss till en av Sveriges mest eftertraktade arbetsplatser.

A. VÄRDEGRUND

Värdegrunden utgör summan av WWFs grundläggande värderingar och formar våra organisationsnormer och handlingar. Vi hyllar och respekterar mångfald såväl i naturen som hos de människor, partners och lokalsamhällen vi samarbetar med. Som de kulturer och individer som utgör WWF, är vi förenade i ett uppdrag, ett varumärke och en gemensam värdegrund. Att arbeta med inkluderande värdegrundsarbete är en pågående process som regelbundet behöver avsatt tid för tankar och reflektioner. Under året har alla avdelningar arbetat med värdegrundsorden för att reflektera vad de betyder för både vårt interna och externa arbete.

Våra fyra värdeord är:

Mod

Vi visar mod genom våra handlingar, vi arbetar för förändring där det krävs och vi inspirerar människor och institutioner att ta sig an de största hoten mot naturen och framtiden för denna planet som är vårt hem.

Integritet

Vi lever som vi lär. Vi agerar med integritet, ansvarstagande och öppenhet. Vi låter kunskap och vetenskap både vägleda vår verksamhet och säkerställa vårt lärande och vår egen utveckling.

Respekt

Vi arbetar för att säkra lokalsamhällens och folkgruppers rätt till en hållbar framtid, och tar fasta på deras kunnande och deras egna röster.

Samarbete

Genom samarbete och innovation kan vi leverera resultat som matchar även de stora utmaningar vi står inför.

WWFs SVENSKA STYRDOKUMENT*

- Jämlikhets- och mångfaldsplan
- Riktlinjer om trakasserier och kränkande särbehandling
- Respect in the Workplace Policy

* Listan ovan avser endast en del av WWFs styrdokument

WWF SVERIGES VÄRDETRÄD

WWFs värdegrund visar WWF Sveriges vision och de tre olika målen. Grenverket visar arbetet för att nå de uppsatta målen.

Hållbarhet i vår egen organisation - fortsättning

B. SÄKERHET OCH HÄLSA

Ater till arbetsplatsen – det nya (o)normala

Efter drygt två års hemarbete under coronapandemin öppnade vi successivt upp arbetsplatsen under perioden februari till mars. Vi ser att det finns mycket positivt att ta med sig från erfarenheten av att arbeta på distans. Bland annat har vissa typer av möten blivit effektivare, resandet har minskat, flexibiliteten i vardagen har ökat med mera. Den uppenbara nackdelen är att arbetslivet och privatlivet tenderar att flyta samman. Ergonomin, det sociala samspelet och balansen mellan jobb och fritid minskar och kan skapa en känsla av utanförskap. Utifrån dessa erfarenheter har vi under året beslutat att den som vill och har möjlighet får arbeta hemifrån halva arbetstiden. Vi har därför tagit fram riktlinjer för distansarbete.

Stresskartläggning

WWF Sverige vill vara en arbetsplats som verkar för en god arbetsmiljö, där både den fysiska, organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön samverkar för att ge de bästa förutsättningarna för alla medarbetare att kunna genomföra sitt arbete. Ingen ska behöva bli sjuk på grund av sitt arbete.

Ett arbete med att kartlägga vad på arbetsplatsen som kan leda till stress och ohälsa har påbörjats. Vi utgår från organisationen Sunt arbetslivs aktiviteter för att få

en gemensam förståelse för vad stress är och vad varje avdelning behöver jobba vidare med i sitt systematiska arbetsmiljöarbete. Tillsammans med årets medarbetarundersökning hoppas vi få en tydlig bild av hur vi kan arbeta för att motverka orsakerna till stress och ohälsa.

Arbetsolyckor

Inga arbetsolyckor har rapporterats.

Arbetsanpassning

Riktlinjer för arbetsanpassning har tagits fram i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2020:5).

Arbetsinriktad rehabilitering

Rehabiliteringsåtgärder med stöd av företagshälsovården såsom arbetsanpassning och arbetsträning och/eller utbildning har skett i ett fall.

Handledning och samtalsstöd

Medarbetarstöd, och handledning för chefer via extern organisation (psykolog, psykoterapeut), har använts regelbundet under året.

Friskvård

En medarbetare på People & Culture har utbildats till hälsoinspiratör för att utveckla WWFs friskvårdssatsningar som syftar till ökad hälsa, motivation och kunskap inom friskvård. Kontorsmassage erbjuds på arbetsplatsen av en extern aktör.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron var 3,77 procent, varav kvinnor står för 85 procent och män 15 procent, vilket är i linje med rådande könsfördelning på arbetsplatsen.

C. MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET

WWF vill vara en arbetsplats som består av människor med många olika perspektiv och erfarenheter och där varje medarbeitares kompetenser tas tillvara. Alla, oavsett kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, könsidentitet eller funktionsvariation ska känna sig välkomna.

Som en del i vår jämlikhets- och mångfaldsplan vill vi arbeta utifrån en fördomsfri och kompetensbaserad rekryteringsprocess. För att minska risken för omedveten partiskhet i samband med urvalsprocessen har vi implementerat ett rekryteringsverktyg som har möjlighet att dölja namn, kön och ålder på sökande.

Under hösten har vi genomfört en serie föreläsningar inom mångfald och inkludering. Föreläsningarna har tagits fram av People & Culture med stöd av Mångfaldsrådet, som är en intern tvärgående arbetsgrupp som verkar för mångfaldsfrågor och inkludering på arbetsplatsen. Utbildningarna kommer att fortsätta även 2023.

Antal anställda*

År	2022	2021	2020	2019	2018
Medelantal anställda	169	149	135	119	104

Anställningstyp

	Antal*	Fast	Visstid	Heltid	Deltid
Kvinnor och ickebinära	132	125	7	119	13
Män	37	34	3	34	3
Summa anställda	169	159	10	153	16

*För att kunna räkna ut andelen anställda per kön och ålder har vi använt oss av antalet faktiskt anställda personer den 31 december 2022. För att se medelantalet anställda, se not 4 under rubriken Noter i årsredovisningen nedan.

Hållbarhet i vår egen organisation - fortsättning

D. KOMPETENSUTVECKLING

WWF Sverige vill vara en lärande organisation som stimulerar kompetensutveckling och kunskapsförmedling samt främjar rörligheten i vårt nätverk. För att verksamheten ska bli framgångsrik måste alla medarbetare förstå och känna sig delaktiga i syfte, mål och strategier, men också förstå sin egen roll och hur man som enskild individ tar ansvar för och bidrar till verksamhetens resultat. Vi har under året tagit fram riktlinjer för kompetensutveckling samt implementerat ett nytt webbaserat och heltäckande HR-system som kommer att underlätta planering och uppföljning av introduktionsutbildningar, medarbetarsamtal, kompetensutveckling och kompetenskartläggning.

Introduktionsutbildning

En god introduktion bidrar till ökad arbetsprestation och arbetsglädje. Konceptet

för introduktion av nya medarbetare har utvecklats under året och kommer från och med 2023 att användas fullt ut för att säkerställa en bra och inkluderande process för introduktion. Som en del av denna har två introduktionsdagar genomförts och introduktionsfilmer med avdelningspresentationer håller på att slutföras.

E. ORGANISATIONSUTVECKLING

Som organisation fortsätter vi att växa, både i inkomster, utgifter och antal medarbetare. Det ställer krav på löpande organisationsjusteringar och andra anpassningar till en större medarbetarstyrka. Vi ser framför oss att denna utveckling kommer att fortsätta under de närmaste åren.

Behovsanpassade avdelningsledningar med tidsbegränsade chefsförordnade innebär att många interna chefstalanger får en möjlighet att prova på och utveckla sitt

ledarskap. Ett tydligt utövat chefs- och ledarskap, med grund i våra värderingar, kommer att vara en avgörande framgångsfaktor för hur vi ska nå våra uppsatta mål i enlighet med vår strategi.

Alla nya gruppchefer och biträdande avdelningschefer har genomgått utbildningen Ny som chef och som ett resultat av utbildningen har ett chefsforum bildats för fördjupade diskussioner kring ledarskapet.

Medarbetare

Ålder		<30	30–50	>50
Antal	169	13	93	64
Andel* kvinnor och ickebinära (antal)	78 % (132)	7 % (12)	43 % (73)	28 % (47)
Andel* män	22 % (37)	1	20	16

Ledningsgruppen

Ålder		<30	30–50	>50
Antal	11	0	3	8
Andel* kvinnor och ickebinära (antal)	64 % (7)	0	27 % (3)	36 % (4)
Andel* män/antal	36 % (4)	0	0	36 % (4)

Styrelsen

Ålder		<30	30–50	>50
Antal	9	0	1	8
Andel* kvinnor och ickebinära (antal)	67 % (6)	0 %	17 % (1)	83 % (5)
Andel* män	33 % (3)	0 %	0 %	100 % (4)

Förtroenderådet

Ålder		<30	30–50	>50
Antal	48	0	9	39
Andel* kvinnor och ickebinära (antal)	46 % (22)	0 %	14 % (7)	29 % (14)
Andel* män	54 % (26)	0 %	4 % (2)	52 % (25)

*Andel av totala antalet kvinnor, ickebinära och män i gruppen.

I ovanstående tabeller har gruppen "ickebinära" slagits ihop med gruppen "kvinnor". Vi kan inte utläsa information om ickebinära ur den data som hämtas från svenska personnummer och gruppen ickebinära är så liten att individer skulle kunna utläsas ur tabellerna om de placerades i en egen grupp.

© Troy Enekvist / WWF

WWFs ledningsgrupp: Lisbeth Larsson, Joacim Skagerfält, Gunilla Melsted, Gustaf Lind, Maja Tjernström, Elin Larsson, Peter Westman, Lovisa Hagberg, Gunilla Elsässer. Saknas: Marcus Öhman.

HÅLLBARHET MILJÖ OCH KLIMAT

Naturvård och hållbarhet är själva kärnan i WWFs verksamhet, och i allt vi gör strävar vi ytterst mot att uppfylla våra övergripande naturvårdsmål för ett liv inom planetens gränser.

På följande sidor presenterar vi såväl vår positiva som negativa miljöpåverkan. Under 2022 gjorde WWF en genomgång av organisationens växthusgasutsläpp med hjälp av konsultbolaget 2050. Den resulterade i en bättre förståelse för våra utsläpp och var vi ska fokusera våra resurser för att fortsätta minska utsläppen. Dessutom har Sida genomfört en granskning av WWFs interna miljöarbete. Den gav ett mycket gott betyg men också några rekommendationer för ytterligare förbättringar som WWF nu tar med sig och arbetar vidare med.

ÖVERTRÄFFA LAGAR OCH ANDRA KRAV

Vi lever som vi lär och strävar efter ständiga förbättringar i vårt interna miljöarbete. Det ska vara förebyggande och genomsyras av ett stort engagemang. Vi ska i vår verksamhet möta och överträffa lagar och andra krav och vi ställer höga krav på våra leverantörer. Organisationen gör sitt bästa för att minska sitt ekologiska fotavtryck.

WWF Sverige har satt åtta mål för intern miljöpåverkan för den nuvarande strategiperioden 2021–2025. Arbetet med dessa fortgår kontinuerligt och enligt plan.

Intern miljöpåverkan - WWFs 8 mål 2021-2025

1. Vi väljer alltid det mest miljövänliga alternativet vid transporter

Samtliga hyrbilar, taxiresor och egenbeställda transporter sker med cykel, cykelbud eller miljöbil (enligt senaste definitionen) där så är möjligt.

2. Minska utsläpp från flygresor med 40 %

Minska totala växthusgasutsläpp från flyg med 40 procent (jämfört med 249 ton CO₂ år 2018).

3. Minska vår energianvändning med 20 %

Minska vår användning av el respektive värme per anställd vid vårt huvudkontor med 20 procent (jämfört med 544 kWh el och 1 710 kWh värme per anställd år 2019).

4. 100 % återvinning på vårt kontor

På vårt kontor finns ett system för återvinning av allt som går att återvinna i kommunen.

5. One Planet Plate och noll matsvinn

Vid interna såväl som externa evenemang, där vi har möjlighet att påverka, ska inköp av mat följa våra rekommendationer i måltidskonceptet One Planet Plate såväl som våra kostguider. Drycker som köps in bör i första hand vara ekologiska/certifierade. Vi har inget svinn av ätbar mat från våra event.

6. Ingen användning av engångsplastartiklar

Engångsplast (flaskor, glas, bestick etc) ska ej användas på kontoret eller vid våra evenemang. Vi inhandlar inte heller städ- eller tvättprodukter som innehåller mikroplast.

7. Endast certifierade pappersprodukter

Vi väljer endast FSC-certifierat eller återvunnet för alla pappersprodukter vi köper in i enlighet med WWF-nätverkets interna papperspolicy.

8. Ett nytt mål för kapitalförvaltning och organisationen jobbar i dess riktning

WWF utvecklar ett nytt mål i samråd mellan kansliet och placeringsrådet. Målet ska relatera till ESG-aspekter (Environmental, Social and Governance) såväl som utsläppsmål i linje med Parisavtalet.

EKOLOGISKA FOTAVTRYCK

WWFs mål för ekologiska fotavtryck innebär att mänsklig-
hetens globala fotavtryck ska
rymmas inom ramen för en
planet.

WWF Sveriges interna miljöarbete foku-
serar på klimatpåverkan inom ekologiska
fotavtryck och redovisar här fakta kring
den. Organisationer gör dock sitt bästa för
att även minska sitt fotavtryck inom alla
områden.

Inköp av it-utrustning, inredning och
möbler görs med fokus på cirkularitet i
möjligaste mån. Städprodukter som
inhandlas är miljöcertifierade och WWF har
tydliga riktlinjer för upphandling av alla
förbrukningsartiklar och livsmedel som
serveras i samband med personalaktiviteter
eller externa event.

Den globala pandemin har under 2022
inneburit att personalen till stor del har
arbetat hemifrån under första delen av året
och resor såväl inom som utanför Sverige
undveks. Därefter har verksamheten
återgått till det nya normala där WWF
fortsätter arbeta kontinuerligt med att
minska sitt avtryck från resor och energian-
vändning.

ENERGI

WWFs kontor är beläget i Ulriks-
dals Slott samt i ett annex till
slottet. Lokalerna är uppvärmda
med fjärrvärme från Norrenergi,
som är märkt med Bra Miljöval
och har mycket låga utsläpp av
växthusgaser.

Värmeanvändningen under 2022 uppgick
till 187 702 kWh, en minskning med 9
procent från föregående år.

Byggnaderna får el från Vattenfall och den
kommer från sol- och vindkraft.

Den totala elförbrukningen under året
uppgick till 51 580 kWh vilket är 305 kWh/
anställd. WWF har minskat sin elförbruk-
ning från 1 628 kWh/anställd 2008, framför
allt genom att övergå till fjärrvärme samt
genom att kontoret nu rymmer fler arbets-
platser.

Anställda arbetar i högre utsträckning
utanför kontoret jämfört med före
covid-19-pandemin, och minskningar i
använd värme och el ska därför ses med viss
försiktighet. Energianvändning i anställdas
hem har troligen ökat i samband med att fler
har ett hemkontor under delar av arbets-
veckan.

WWF hyrde under 2022 även ett rum på
ett centralt beläget kontorshotell i Stock-
holm. Rummet har fem platser och dess
energianvändning har inte gått att erhålla.

Energianvändning (kWh, 302-2)

	2022	2021	2020
Elanvändning (kWh)	51 580	44 754	49 960
Värmeanvändning (kWh)	187 702	206 205	211 474
Kyla (kWh)		0	0

Energiintensitet (kWh, 302-3)

	2022	2021	2020
Elanvändning (kWh per anställd)	305,2	300,4	370,1
Värme (kWh per anställd)	1 111	1 384	1 566
Kyla (kWh per anställd)	0	0	0

Värmen är beräknad som en schablon baserat på hela byggnadens använda värme och omräknat för den andel av byggnaden som WWF brukar. Elanvändning är för WWFs kontor i Ulriksdals Slott samt annex. Siffrorna för elförbrukning är inte exakta eftersom elmätarna inte är avlästa precis vid årsskiftet, varpå en uppskattning gjorts för december månad.

UTSLÄPP

Verksamheten under 2022 påverkades inledningsvis av covid-19-pandemin men därefter återgick den till att likna tidigare års arbete. Utsläppen är därför inte helt representativa för ett normalt verksamhetsår. Samtidigt har organisationen vuxit kontinuerligt de senaste åren vilket också påverkar exempelvis resor, energi- och resursförbrukning.

Flygresor är identifierat som en av de största källorna till växthusgasutsläpp för WWFs verksamhet. Det är en utmaning att minska antalet flygresor och samtidigt vara närvarande i projekt, exempelvis då WWF bedriver påverkansarbete och för dialog med partners och säkrar att medel används för att nå maximal naturvårdsnytta.

Enligt WWFs resepolicy ska möten utanför kontoret i första hand ske via videokonferens eller telefon. Om resor anses nödvändiga ska de ske med tåg eller buss i så stor utsträckning som möjligt. För att hålla nere antalet flygresor har WWF en process där anställda får ansöka om resor

WWF arbetar med att kontinuerligt minska sitt ekologiska fotavtryck och reser med tåg eller buss i så stor utsträckning som möjligt.

två gånger per år. Resorna utvärderas utifrån hur nödvändiga de anses vara och stäms av mot organisationens målsättning om att minska utsläpp från flyg.

WWFs mål är att minska utsläpp från flygresor med 7 procent per år (basår 2018) för att ligga i linje med den halvering av växthusgasutsläpp till år 2030 som vetenskapen säger behövs för att klara de globala klimatmålen. Under 2022 ökade WWF sina utsläpp igen efter två år med väldigt få resor. Utsläpp från flyg ligger dock betydligt lägre än före 2020 och även under den årliga målsättningen.

Växthusgasutsläpp (ton CO₂e)***

	2022	2021	2020
Scope 1 (Direkta växthusgasutsläpp, t ex bensin, olja och pellets, 305-1)	0	0	0
Scope 2 (Indirekta utsläpp från inköpt el*, värme och kyla, 305-2)	0,4	0,6	0,1
Scope 3 (Indirekta utsläpp från inköp av varor, tjänster och resor, 305-3.) Ton CO ₂ e från flygresor**	108,6	16,0	54,1
Utsläpp per medarbetare			
Ton CO ₂ e/anställd från el, värme och kyla	0	0	0
Ton CO ₂ e/anställd från flygresor	0,6	0,1	0,4

* Marknadsbaserad värdering 0 ton CO₂e och geografisk värdering 5,2 ton CO₂e.

** Utsläpp från flygresor för WWFs anställda. Utöver det har WWF under 2022 finansierat flygresor för styrelse, WWF Sweden Youth, konsulter och inbjudna gäster som gett upphov till sammanlagt cirka 3,9 ton CO₂e.

*** Koldioxidekvivalenter eller CO₂e är ett mått på utsläpp av växthusgaser som tar hänsyn till att olika sådana gaser har olika förmåga att bidra till växthuseffekten och global uppvärmning.

FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

- DEL 2

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER 2022*

ARTER

- WWF firade Tigerns år och uppmärksammade tigrarnas situation. WWF har nyligen identifierat 1,7 miljoner kvadratmeter lämplig livsmiljö i 15 länder dit tigrarna skulle kunna återvända, vilket skulle innebära en fördubbling av nuvarande livsmiljöer.
- WWF var delaktig i en kampanj för nolltolerans mot snaror i Kambodja. Kampanjen förväntas leda till en ändring av lagar och straff i Kambodja för innehav av snaror och hundar i skyddade områden.
- WWF har arbetat hårt i över 20 år för att få tillbaka fjällrävorna i den södra svenska fjällkedjan och det har gett synliga resultat. År 2022 hittades närmare 30 aktiva fjällrävslyor runt Helagsfjällen.
- Inga spetsnoshörningar i Kenya föll offer för tjuvskytter under 2022. WWF finansierade en lyckad kraftsamling med fler samt bättre utbildade parkvakter, bättre gränsskydd för att hindra smuggling och ny teknisk övervakning av skyddade områden.
- WWF har gett viktigt akutstöd i form av mat och dricksvatten till både människor och djur när norra Kenya drabbades av förödande torka. En 5 000 kvadratmeter stor damm har också byggts med dricksvatten till vilda djur.
- En satsning på bättre boskapsinnehåll i Masai Mara-landskapet, Kenya, visar på mycket lovande resultat. WWF har introducerat en ny typ av inhägnad. Under introduktionsåret dödade rovdjur 115 kor som hölls i traditionella inhägnader men bara 5 i den nya typen.

*Läs fler och fullständiga texter i Verksamhetsberättelsen, sid 15–59.

SKOG

- WWFs namninsamling för skogens arter gav 40 301 namnunderskrifter till stöd för ett utökat skydd av den svenska skogen och en omställning av skogsbruket.
- Programmet Leading the Change har uppnått positiva resultat tillsammans med lokalbefolkningar i Thailand, Vietnam och Laos: en byskog som viltkorridor, skogsrestaurering och avtal mellan lokalsamhällen och myndigheter som främjar hållbart brukande av naturresurser i skyddade områden.
- Den nya avskogningsförordningen är en stor vinst för WWFs globala #Together4Forests-kampanj, där 220 organisationer under de senaste två åren samarbetat för att få till en stark EU-lag mot avskogning.

HAV

- En uppskattad livesändning under ytan vid Höga Kusten visade hur gädda, sik och abborre från Bottenhavet vandrar upp till skyddade lekstränder i sötvatten. WWF arbetar i tre områden utmed Östersjökusten för att återskapa våtmarker och fria vandringsvägar för rovfiskar.
- Tillsammans med Havets Hus i Lysekil släppte WWF ut 30 st småfläckiga rödhajar med sändare utanför Gullmarsfjorden. Resultaten som visar var hajarna befunnit sig kommer att läsas av 2023 och lära oss mer om hajarnas beteenden.
- På ön Zakynthos i Grekland har WWF finansierat ett utökat program, för att skydda havssköldpaddor under äggläggning och kläckning av ungar, med goda resultat. Sekaniastranden rymmer nära hälften av alla sköldpaddsbon på ön.

SÖTVATTEN

- I maj 2022 invigdes den restaurerade våtmarken vid Alö gård i Stockholms ytterskärgård. Många arter kommer att gynnas och våtmarken kommer att bidra till att skydda mot översvämningar och minska näringsläckage till Östersjön.
- Hargsån har varit avstängd av en dammlucka i 350 år, men under året har en omväg gjorts som gör att gäddor och abborrar nu åter kan simma upp i ån.
- WWF har stöttat en sötvattenskampanj i Kenya med fokus på floden Malewa och Lake Naivasha. Resultatet blev sex antagna resolutioner för en förbättrad förvaltning av floden Malewa.

MAT

- Eat4Change, vars mål är att få unga att välja mer hållbar mat, genomförde en kampanj som syntes i offentliga miljöer under parollen "Mer växtbaserat – din superkraft mot klimatkrisen".
- Under Stockholm+50 anordnade WWF en matdag för att lyfta matens betydelse för globala hållbarhetsmål. WWF har länge kämpat för stora globala partskonferenser ska adressera matfrågan.
- WWF har finansierat en utveckling av virtuella stängsel. Med en app kan djurägaren bestämma var djuren får gå. Känsliga områden kan enkelt undantas från bete i den virtuella hagen.
- WWF har haft en webinarieriserie för att lyfta goda exempel från lantbrukare som jobbar med effektiva lösningar för ett östersjövänligt lantbruk på sina gårdar. Intresset har varit stort och alla webinarier kan ses i efterhand på projektets webbplats.

KLIMAT & ENERGI

- 700 städer i 70 länder har varit engagerade i WWFs kampanj One Planet City Challenge.
- 50 städer från 5 världsdelar har fördjupat sitt klimatarbete i ett internationellt partnerskap med WWF och det digitala verktyget Future-proofed. Städerna har adderat över 1 500 klimatåtgärder i verktyget.
- WWFs globala sociala medier-kampanj We Love Cities engagerade under året hela 63 städer från 27 länder. I kampanjen, som erbjuds alla finalister i One Planet City Challenge, delades 1,3 miljoner röster ut och över 116 000 medborgarförslag inkom.
- WWF bjöds under 2022 in att vidareutveckla och expandera arbetet med klimatinnovationer tillsammans med Sveriges starkaste aktörer inom området. Det görs i ett första steg inom Tillväxtverkets projekt Omställningslyftet.
- Under 2022 dubblerades nästan antalet företag som gått med globalt i Science Based Targets Initiative (SBTi) och är nu uppe i 4 676 st. I Sverige har hittills 97 bolag fått sina klimatmål godkända av SBTi och ytterligare 40 nya bolag har åtagit sig att sätta klimatmål.

GOVERNANCE

- Inför riksdagsvalet verkade WWF för att miljö och klimat skulle lyftas i debatten. Klimatet och skogen stod i fokus för utfrågningar med partierna, analys av partiernas klimatpolitik, namninsamling för utsläppsbudget samt upprop för skogen och fick bra genomslag i media.
- Klimatkollen, en granskning av partiernas klimatmål, genomfördes inför valet. Det blev genomslag i såväl svensk som internationell media.

NÄRINGS- OCH FINANS

- WWFs program Voices for Diversity stöttade det lokala civilsamhället att stå upp mot ett lagförslag som hade försvagat skyddet för Kenyas skogar. Tillsammans lyckades vi stoppa förslaget.
- WWF stödjer utvecklingen av en så kallad Forest Incubation Facility i Tanzania. Genom innovation & teknik möjliggör vi tillgången till nya finansiella källor för byskogsbruksaktörer och stärker på så sätt deras långsiktiga mål och organisation.
- WWF bidrog till FN-mötet COP15 genom en delegation på plats i Montreal för att driva på en ambitiös handlingsplan för naturen. Vi deltog även vid förberedande möten, såsom tre möten under våren där en representant från WWF Sweden Youth medverkade. Mötet uppmärksammades stort i media såväl internationellt som i Sverige.
- WWF och IKEA firade under året sitt 20-åriga partnerskap. En ny webbplats för partnerskapet ikea.wwf.se, lanserades tillsammans med ett stort kommunikationspaket.
- WWF och IKEA hjälper jordbrukare i Indien att hantera klimatrisker med hjälp av en Android-baserad digital plattform kallad "Cotton Doctor". Appen varnar jordbrukare i deras smartphones om problem med väderleken.
- Tillsammans med WWF och IKEA har invånarna runt Khanewal, Indien, varit pionjärer inom klimatanpassad bomullsproduktion och samtidigt utvecklat mikroföretagande.
- IKEA Retail (Ingka Group), H&M Group och WWF har samarbetat för att stödja mer ambitiösa mål för förnybar energi och energieffektivitet inom ramen för EU-paketet Fit for 55.
- I slutet av maj 2022 anordnade WWF, H&M Group och IKEA tillsammans ett rundabords-

KOMMUNIKATION

- samtal på temat Business Action on Biodiversity i samband med FN-konferensen Stockholm +50.
- I april 2022 utvecklade WWF vägledningen "Beyond-Net-Zero", med bidrag och support från IKEA och H&M Group samt andra företag, om hur ambitiöst och trovärdigt klimatledarskap för företag ser ut.
- Under 2022 släpptes en rapport från SBTi som visar att de globala företag som ingick i SBTi-analysen i genomsnitt hade varit dubbelt så ambitiösa i att minska sina utsläpp som SBTi kräver och betydligt mer än världens länder har åstadkommit under samma tid.
- I september lanserades WWFs två första barnböcker i serien Världens vilda djur – *Djuren äter* samt *Djuren sover*. Böckerna har skrivits av biologer och naturvårdsexperten på WWF.
- WWFs ideella grupp av unga, WWF Sweden Youth, uppmärksammades av Globalportalen som en av de mest prestigefyllda ideella utbildningarna i Sverige.
- I oktober lanserades WWFs flaggskeppsrapport – Living Planet Report. Under lanseringsdagen hölls en presskonferens som även gick att följa digitalt. Under dagen arrangerades dessutom ett webinarium för företag och kommuner.
- Under COP15 gjorde WWF en webbsida med viktig information om biologisk mångfald kopplat till toppmötet. WWF Sverige var även med i WWF Internationals Team Earth-kampanj, där kända fotbollsp profiler delade WWFs film och gjorde inlägg i sina sociala medier om vikten av mål – mål för biologisk mångfald.

2023 – ETT UTMANINGENS ÅR FÖR VÄRLDEN OCH WWF

År 2023, kommer bli ett osedvanligt utmanande år för världen i sin helhet och för WWF. Det blir ett år präglad av osäkerhet och det är svårare än någonsin att göra en kvalificerad omvärldsanalys om vilka externa faktorer som kommer att påverka verksamheten.

Kriget i Ukraina ser ut att fortsätta att sätta sin prägel på världen under 2023. Kriget påverkar energi- och livsmedels säkerheten på global nivå och vi ser en oroande tendens till lägre ambitionsnivå på det klimatpolitiska området. Vi har en inflationstakt som vi inte sett på årtionden och skakiga finansmarknader. Covid-situationen har förbättrats men ännu inte helt släppt taget och världens största land har fortsatt tunga restriktioner som gör det svårt även för WWF att verka effektivt i exempelvis Kina. I Sverige har vi ett nytt politiskt landskap där flera av WWFs fokusfrågor som biologisk mångfald

och klimatfrågan prioriteras ned kraftigt. Biståndet reduceras med ett stort antal miljarder. Våra supportrar får mindre pengar i plånboken och måste prioritera sina utgifter kraftigare vilket kan påverka våra intäkter. Samtidigt är kunskapen om den kombinerade natur- och klimatkrisen större än någonsin. Det finns ett starkt, brett och stort engagemang bland miljontals människor att bidra till de transformativa omställningar, i smått och stort, som behövs för att nå WWFs mål och vår vision om ett samhälle där vi människor och naturen kan leva och utvecklas i harmoni.

WWF arbetar på alla nivåer för att uppnå visionen om ett samhälle där vi människor kan leva i harmoni med naturen.

PRIORITERADE OMRÅDEN FÖR WWF SVERIGE UNDER 2023

FINANSIERING

BIOLOGISK MÅNGFALD

MILJÖPOLITIK

UNGA

Under 2023 kommer WWF Sverige att sätta särskilt fokus på fem prioriterade områden.

1) STÄRKT FRAMTIDA FINANSIERING

WWF har ett ambitiöst mål om att kontinuerligt öka intäkterna till år 2030 för att möjliggöra för WWF att bli en ännu starkare aktör inom miljöområdet. Detta kräver dels att organisationen genomsyras av en intäktsgenererande kultur, att WWF arbetar innovativt, nyskapande och är i frontlinjen när det gäller ett modernt, brett insamlingsarbete och har vidareutvecklat arbetet med partnerskap och företag. Det kommer också att behövas investeringar i kapacitet, för att i en hårt konkurrensutsatt miljö kunna vara framgångsrik i resurskrävande ansökningar i förhållande till stora finansiärer som EU. En särskild prioriterad satsning görs under 2023 för att långsiktigt säkra att det finns kapacitet på avdelningarna för att arbeta med ansökningar, näringslivskontakter med mera.

2) MILJÖPOLITIK I SVERIGE OCH EU

Sverige kommer att vara ordförandeland för den Europeiska Unionen under våren 2023. Under det svenska ordförandeskapet kommer flera viktiga direktiv och rättsakter att behandlas, bland annat restaureringsla-

gen och RePower EU. Erfarenhetsmässigt vet vi att det blir ett särskilt tryck och stora förväntningar på ordförandelandets WWF-kontor att engagera sig tillsammans med WWFs European Policy Office (EPO) och hålla löpande kontakter med ordförandeskapet på politisk såväl som tjänstepersonsnivå. Detta arbete kommer att prioriteras. WWF kommer också att prioritera sitt policyinriktade arbete under 2023 för att påverka inriktningen av den nya regeringens miljöpolitik i inledningen av mandatperioden. Det är viktigt att tidigt etablera en god kontakt och dialog med de politiska ledningarna på WWF Sverige, nyckeldepartement som närings-, utrikes- och utbildningsdepartementet samt med nyckelpersoner i utskotten för att lägga grunden för det fortsatta påverkansarbetet under mandatperioden.

3) EXTRA SATSNING PÅ BIOLOGISK MÅNGFALD, SVENSK NATUR OCH MAT

Styrelsen beslutade under 2021 om en särskild biologisk mångfaldsatsning under 2022 och 2023 med en budgetförstärkning om 50 mkr. Denna satsning kommer att slutföras under 2023 och erfarenheterna av de två delprogrammen *Återskapa biologisk mångfald i Svensk Natur* och *Människor och rovdjur i samexistens* kommer sedan att fasas in i arbetet med kraftsamlingen

Svensk Natur och WWFs rovdjursprogram. Den andra kraftsamlingen kring WWFs mat- och stadsarbete kommer också att ges prioritet under 2023. Om kraftsamlingarna kring Svensk Natur och Mat & Städer ska lyfta under strategiperioden, är en förutsättning att särskilt fokus läggs på dessa under 2023 från hela organisationen. Arbetet med en Hållbar livsmedelskedja och effektivisering fortsätter att utvecklas.

4) UNGA-SATSNINGEN

WWF kommer att stärka sitt arbete med att nå ut till unga genom en särskild treårig satsning som kommer att initieras under 2023. Fokus för satsningen är dels WWF Sweden Youths ungdomsarbete och dels WWFs kommunikation riktad till unga via sociala medier. Nerdragningar i Sidas budget har inneburit att finansieringen för WWF Sweden Youths program upphör, varför den nya satsningen säkerställer ungdomsprogramets överlevnad. Satsningen kommer att prioritera verksamheten relaterad till WWF Sweden Youth i första hand och i andra hand WWFs kommunikation till unga.

5) VÄRDSKAP FÖR ARKTIS OCH ÖSTERSJÖN

WWF kommer att fortsätta som värd för WWF-nätverkets program för Arktis och Östersjön, som är två av WWF Sveriges högprioriterade geografier.

RESULTAT OCH STÄLLNING 2022

Koncernens totala verksamhetsintäkter uppgick till 515 784 (515 171) tkr. Insamlade medel från allmänheten utgjorde 257 696 (270 685) tkr, varav testamenten uppgick till 64 754 (72 417) tkr under 2022.

Insamlat från företag uppgick till 16 060 (19 902) tkr, från externa stiftelser och organisationer 17 900 (17 117) tkr, erhållna bidrag från myndigheter 126 899 (127 122) tkr samt bidrag från anknutna stiftelser och WWF Network 20 559 (10 565) tkr.

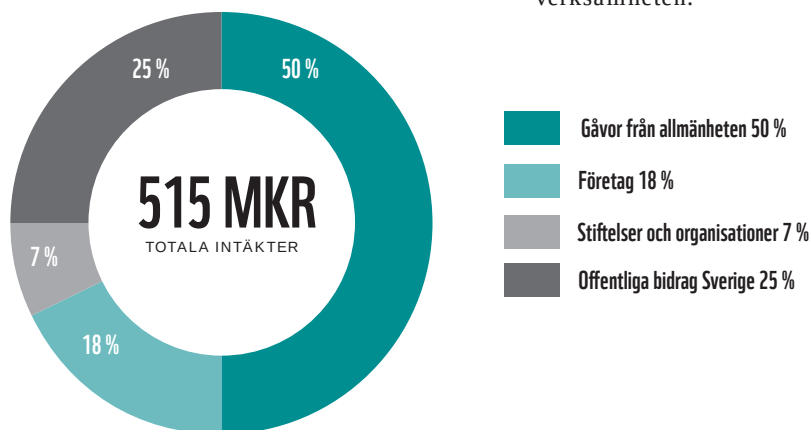
Postkodlotteriet är en stor bidragsgivare av vilka vi totalt erhöll 31 168 (36 040) tkr.

Nettoomsättningen i det helägda bolaget Världsnaturfondens AB uppgick till 76 670 (69 780) tkr och utgjordes av företagsfinansiering av naturvårdsverksamhet. Dessa är inkluderade i företagsintäkter i cirkeldiagrammet nedan. Det inkluderar främst samarbetet med IKEA gällande ansvarsfullt skogsbruk och bomullsproduktion samt samarbetet med H&M Group avseende ansvarsfull vattenförvaltning samt klimat och strategidialog.

Koncernens totala verksamhetskostnader ökade 2022 i jämförelse med 2021 och uppgick totalt till 563 923 (500 954) tkr. Av detta utgjorde ändamålskostnaderna 491 584 (431 396) tkr varav naturvårdsverksamheten stod för 441 758 (376 460) tkr och informationsverksamheten 49 826 (54 936) tkr.

Insamlingskostnaderna uppgick till 47 651 (52 131) tkr. Administrationskostnaderna uppgick till 24 688 (17 427) tkr.

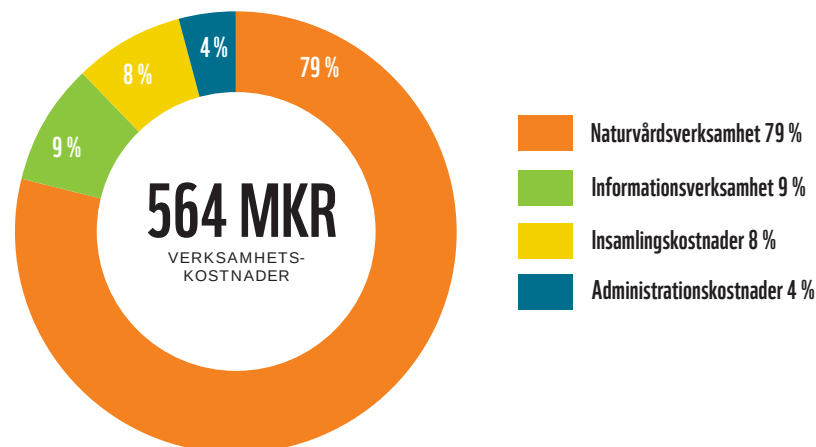
Årets resultat är -38 356 (60 722) tkr. Underskottet 2022 förklaras främst av ökade naturvårdskostnader och minskade intäkter från kapitalförvaltningen. De ökade naturvårdskostnaderna beror på en utökad satsning på biologisk mångfald, utöver den ordinarie naturvårdsverksamheten.

NYCKELTAL KONCERNEN 2018-2022

Finansiella nyckeltal	2022	2021	2020	2019	2018
Totala intäkter (tkr)	515 784	515 171	492 151	510 068	400 742
Verksamhetsresultat (tkr)	-48 139	14 217	29 379	80 400	-12 810
Resultat (tkr)	-38 356	60 722	39 772	107 548	-5 276
Eget kapital (tkr)	477 434	515 791	455 070	415 296	307 747
Balansomslutning (tkr)	717 881	709 571	632 441	550 422	435 650
Soliditet (%)	67	73	72	75	71
Nyckeltal Svensk Insamlingskontroll					
Ändamålskostnader i andel av totala intäkter (%)	94	82	81	72	87
Administrationskostnader (inkl insamlingskostnader i andel av totala intäkter (%)	14	13	12	12	15
Övriga nyckeltal					
Medelantalet anställda	153	149	135	119	104
Supportrar	200 000	205 000	205 000	198 000	198 000

Enligt Svensk Insamlingskontrolls regler ska ändamålskostnaderna i förhållande till totala intäkter vara minst 75 procent, och omvänt får inte administrationskostnaderna överstiga 25 procent av de totala intäkterna. I de fall intäkterna har varit större än kostnaderna eller om kostnaderna varit större än intäkterna summerar det inte till 100 procent. Åren 2019-2021 fick Världsnaturfonden WWF mycket stora testamentesintäkter som kommer att användas under flera år.

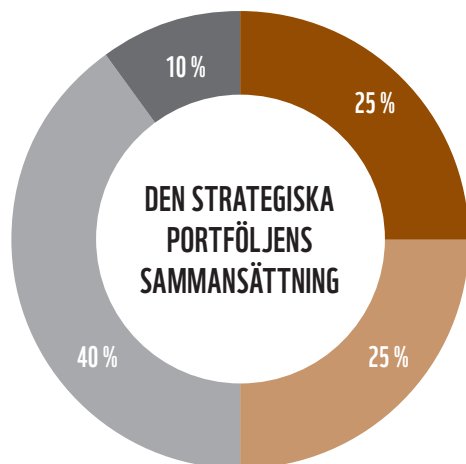
ANVÄNDNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

WWFs kapitalförvaltning är långsiktig och ska säkerställa att den löpande verksamheten kan fullföljas även vid kraftiga störningar i den årliga finansieringen.

Förvaltningen ska därför balansera acceptabla risker med god likviditet och en långsiktigt god avkastning. Vi strävar efter att över tid uppnå en real avkastning på 2 procent. Med real avkastning menas total avkastning minus konsumentprisindex mätt som KPI. Kapitalförvaltningen ska utvärderas mot en strategisk portfölj som ger uttryck för riskaptiten över tid. Den strategiska portföljen har följande sammansättning:

- Svenska noterade aktier 25 %
- Utländska noterade aktier 25 %
- Räntebärande placeringar 40 %
- Alternativa placeringar 10 %

Styrelsens skattmästare har det löpande ansvaret för förvaltningen och har till sitt stöd ett placeringsråd som består av minst ytterligare en styrelseledamot, adjungerade ledamöter från kansliet samt eventuellt externa experter.

Avkastningen under året på stiftelsens på depå förvaltrade kapital uppgick till -12,3 (12,9) procent. Det är en total avkastning där både värdeökning och utdelning ingår. Rapportering till styrelsen sker regelbundet.

WWFs kapitalförvaltning ska vara förenlig med verksamhetens övergripande syfte. Ambitionen är att kapitalförvaltningen ska vara en förebild för andra investerare som vill arbeta för en hållbar utveckling. För mer information om detta, se sidan 66.

ANKNUTNA STIFTELSE

Stiftelsen Världsnaturfonden WWF är ansvarig förvaltare av 11 så kallade anknutna stiftelser, varav en avslutades under 2022. Avkastningen överförs som projektbundna bidrag till naturvårdsverksamhet efter avsättning till kapital och viss administration. Stiftelserna är självständiga juridiska personer som inte ingår i WWFs balansräkning.

Från de anknutna stiftelserna har 2 590 (1 855) tkr överförts för finansiering av verksamhet i enlighet med respektive stiftelses ändamål.

- Svenska noterade aktier 25 %
- Utländska noterade aktier 25 %
- Räntebärande placeringar 40 %
- Alternativa placeringar 10 %

Kapitalförvaltningen ska utvärderas mot en strategisk portfölj som ger uttryck för riskaptiten över tid och har en sammansättning som i diagrammet till vänster.

WWFs kapitalförvaltning är långsiktig och syftar till att ge avkastning med låg risk. Bilden visar finansdistriktet i Kapstaden, Sydafrika.

WWF är ansvarig förvaltare av 11 så kallade anknutna stiftelser, vilkas avkastning överförs som projektbundna bidrag till naturvårdsverksamhet. En sådan stiftelse är Björn Bergström & Laila Johanssons stipendiefond för naturvård som delade ut 50 000 kr till ett projekt med en hydroponisk växtvägg i Västra Ramlösa skola i Helsingborg.

STYRNING OCH LEDNING I WWF SVERIGE

WWF Sverige är en stiftelse (Världsnaturfonden WWF) där större delen av verksamheten bedrivs inom just stiftelsen. Verksamheter som kan uppfattas ha näringskaraktär har till och med 2022 placerats i det av stiftelsen helägda dotterbolaget Världsnaturfondens AB. Under 2023 kommer näringsverksamheten att integreras in i stiftelsen, men även fortsatt hållas åtskild från den ideella verksamheten. Världsnaturfondens AB blir då ett vilande bolag.

Verksamheter som under 2022 funnits i bolaget är till exempel samarbetsavtal med IKEA och H&M Group, initiativet Hållbar Livsmedelskedja samt mindre verksamhet av konsultkaraktär. Under året har förberedelser gjorts för att stiftelsen vid årsskiftet 2022/2023 skulle kunna ta över verksamheten från VfAB, med bibehållen åtskillnad mellan näringsverksamheten och den ideella verksamheten. VfAB har haft en egen styrelse där biträdande generalsekreteraren Peter Westman varit ordförande 2022. Stiftelsens styrelse har dock haft det övergripande ansvaret för all verksamhet.

FÖRTROENDERÅDET OCH VALNÄMNDEN

WWF Sverige har ett förtroenderåd med upp till 50 ledamöter, i vilket H M Konungen har varit hedersordförande 1973–2022. Redan som Kronprins fick H M Konungen utmärkelsen förste hedersledamot när Stiftelsen Världsnaturfonden WWF grundades år 1971. Sedan årsmötet i juni 2022 är vice ordförande Maria Norrfalk utsedd till interimsordförande i förtroenderådet. Förtroenderådets uppgift är bland annat att rekommendera den övergripande inriktningen av stiftelsens verksamhet. Det utser också en valnämnd som tar fram förslag på lämpliga kandidater. Därefter utser det vilka

som ska ingå i förtroenderådet och stiftelsens styrelse liksom vem som ska vara styrelsens ordförande och vice ordförande.

MYNDIGHETER, ORGANISATIONER OCH INSTITUTIONER SOM ÄGER RÄTT ATT UTSE RÅDSLEDAMÖTER:

Bird Life Sverige
Friluftsrådet
Hushållningssällskapens Förbund
Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA)
Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien
Kungl. Vetenskapsakademien
Lantbrukarnas Riksförbund
Marine Stewardship Council
Naturhistoriska riksmuseet
Polarforskningssekreteriatet
Riksantikvarieämbetet
Riksidrottsförbundet
Scouterna
Skogsstyrelsen
SLU Artdatabanken
Stockholm Environment Institute
Svenska Botaniska Föreningen
Svenska Kyrkan
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Röda Korset/Ungdomsförbundet
Svenska Samernas Riksförbund
Svenska Turistföreningen
Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Turismforskningsinstitutet

Den sista december 2022 bestod valnämnden av: Lisa Sennerby Forsse, Georgia Destouni och Gunnar Olofsson.

Lotta Berg
Kristina Ljungros
Bo Selerud
Tuula Teeri
Eva Pettersson
Hans Ellegren
Palle Borgström
Linnéa Engström
Lisa Månsson
Katarina Gårdfeldt
Joakim Malmström
Susanne Erlandsson
Johan Pettersson
Herman Sundqvist
Mark Marissink
Marie Jürisoo
Mora Aronsson
Martin Modéus
Karin Lexén
Lotta Schneider
Jenny Wik Karlsson
Maria Ros Hjelm
Håkan Wirtén
Joakim Ollén
Peter Fredman

PERSONLIGA RÅDSLEDAMÖTER:

Maria Norrfalk (interimsordförande)
H K H Kronprinsessan Victoria
Rolf Annerberg
Marie Berglund
Hans Christofferson
Georgia Destouni
Henrik Ekman
Kjell Engström
Christer Fuglesang
Peter Hanneberg
Margareta Ihse
Mattias Klum
Lars Kristoferson
Jan Larsén
Lars-Erik Liljelund
Björn Lundberg
Carina Lundberg Markow
Bertil Nordenstam
Gunnar Olofsson
Lisa Sennerby Forsse
Bengt E Telland
Marcus Wallenberg
Anna Waxin

HEDERSLEDAMÖTER:

H M Konungen Carl XVI Gustaf
Lennart Ahlgren
Bengt Hellemark
Björn Hägglund
Märtha Josefsson
Rolf Wirtén

Stiftelsens yttersta ansvariga organ är dess styrelse, vars ansvar regleras i stiftelselagen, stadgarna samt i Giva Sveriges kvalitetskod. Styrelsen är också ansvarig för denna integrerade årsrapport. Inget arvode utgår till styrelseledamöterna. Axel Wenblad har

under året varit styrelsens ordförande fram till årsmötet då Annika Helker Lundström utsågs till ny styrelseordförande. Styrelsen har haft fem ordinarie och ett extrainsatt möte. Styrelsen har också två adjungerade: en personalrepresentant och en representant

för WWF Sweden Youth. Vid styrelsemötena deltar även generalsekreteraren.

Bilden visar styrelseledamöterna från vänster till höger: Madeleine Fogde, Katrina Johansson (personalrepresentant), Kerstin Sundberg, Annika Helker

Lundström, Torbjörn Hamnmark, Eva Thörnelöf, Niclas Grunewald, Torbjörn Ebenhard, Sara Tingström, (representant från WWF Sweden Youth) och Caroline Ankarcrona. Saknas på gruppbilden: Minna Epps.

PRESENTATION AV WWF:s STYRELSELEDAMÖTER 2022

Annika Helker Lundström

Född 1952. Ordförande, invald 2021. Deltagit i 6 (6) möten. Ekonom och hedersdoktor i hållbar utveckling vid Mälardalens universitet. Styrelseordförande i Miljömärkning Sverige AB, i Återvinningsindustrierna samt i kommittén för det Nationella forskningsprogrammet om klimat på Formas. Vice ordförande i Delegationen för Cirkulär Ekonomi. Tidigare: Varit vd för Svensk Vindenergi och för Återvinningsindustrierna samt tjänsteman på Miljödepartementet.

Caroline Ankarcrona

Född 1968. Ledamot, invald 2016. Deltagit i 5 (6) möten. Medlem i placeringsrådet. Jur kand. Styrelsearbetande. Tidigare: anställd som projektledare vid Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien och drev där bland annat två projekt på temat resurseffektivitet och cirkulär ekonomi.

Torbjörn Ebenhard

Född 1958. Ledamot, invald 2015. Deltagit i 4 (6) möten. Fil Dr i ekologisk zoologi. Forskningsledare och föreståndare vid Centrum för biologisk mångfald (SLU). Ingår i svenska förhandlingsdelegationerna till Konventionen om biologisk mångfald (CBD) och IPBES. Ledamot av Naturvårdsverkets vetenskapliga råd för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Tidigare: Ledamot av det vetenskapliga rådet för Konventionen om flyttande arter (CMS).

Minna Epps

Född 1977. Ledamot, invald 2016. Deltagit i 6 (6) möten. Marinbiolog. Direktör, IUCNs globala havsprogram. Tidigare: 20 år av internationellt miljöarbete inom det marina området; från policyarbete i Genève till fältarbete på Madagaskar, samt EU-kommissionen, FNs miljöprogram, Världshandelsorganisationen, och Marine Stewardship Council.

Madeleine Fogde

Född 1962. Ledamot, invald 2022. Deltagit i 4 (4) möten sedan inval i juni. Ledamot i svenska FAO-kommittén, ledamot i Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, KSLA och member of the International Advisory Board for Women Engaged for a Common Future. Hedersdoktor vid SLU samt programchef för SIANI och senior expert vid SEI. 30 års erfarenhet av globalt och regionalt biståndsarbete och fattigdomsbekämpning genom hållbart jordbruk, livsmedelsförsörjning, vattenförsörjning och hållbar sanitet samt kvinnors rättigheter. Madeleine är i grunden utbildad gymnasielärare.

Niclas Grunewald

Född 1964. Ledamot, invald 2022. Deltagit i 4 (4) möten sedan inval i juni. Medlem i revisionsutskottet. Arbetar som kommunikationsrådgivare med inriktning mot rörlig media och har tidigare varit journalist och programledare på TV4 och SVT. Grundare och VD

för Creo Media Group AB. Tidigare VD för World Television Sweden AB, dotterbolag till brittiska World Television Group plc. Har gått Journalistprogrammet på Göteborgs universitet (JMG).

Torbjörn Hammark

Född 1965. Ledamot, invald 2021. Deltagit i 6 (6) möten. Skattmästare och ordförande i placeringsrådet. Civilekonom. Chef för strategisk tillgångsallokering vid Tredje AP-fonden. Ingår i Mistras investeringskommitté. Tidigare: arbetat inom den finansiella sektorn sedan 1989 med bland annat derivathandel, riskhantering och ränteportföljförvaltning på DnBNOR Asset Management, Citibank i London och Frankfurt, SEB, Carnegie och Arbitech.

Kerstin Sundberg

Född 1954. Ledamot, invald 2017. Deltagit i 4 (6) möten. Ordförande i revisionsutskottet. Civilekonom. Styrelseledamot i Starbreeze, Impero Software, Eternali, tidigare även Fortnox. Tidigare verksam som partner och auktoriserad revisor, senast Deloitte. Dessförinnan Arthur Andersen och E&Y.

Eva Thörnelöf

Född 1953. Vice ordförande, invald 2018. Deltagit i 6 (6) möten. Medlem i placeringsrådet. Biolog. Ordförande i Kemakta Konsult AB och Mistra Sport & Outdoors. Styrelseleda-

Stiftelsens yttersta ansvariga organ är dess styrelse, vars ansvar regleras i stiftelselagen, stadgarna samt i Giva Sveriges kvalitetskod

mot i Sportfiskarna samt ledamot i Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, KSLA. Tidigare: handläggare och chefsroller, bland annat vik. generaldirektör på Naturvårdsverket; Mistra (Stiftelsen för miljöstrategisk forskning), styrelseuppdrag för statliga myndigheter och stiftelser.

WWF SVERIGES LEDNING

Gustaf Lind är av styrelsen utsedd generalsekreterare att leda verksamheten för hela WWF Sverige.

Gustaf Lind är WWF Sveriges generalsekreterare. Till stöd i ledningen av organisationen har generalsekreteraren en ledningsgrupp som utgörs av generalsekreteraren, biträdande generalsekreteraren och samtliga avdelningschefer.

ORGANISATIONSSTRUKTUR

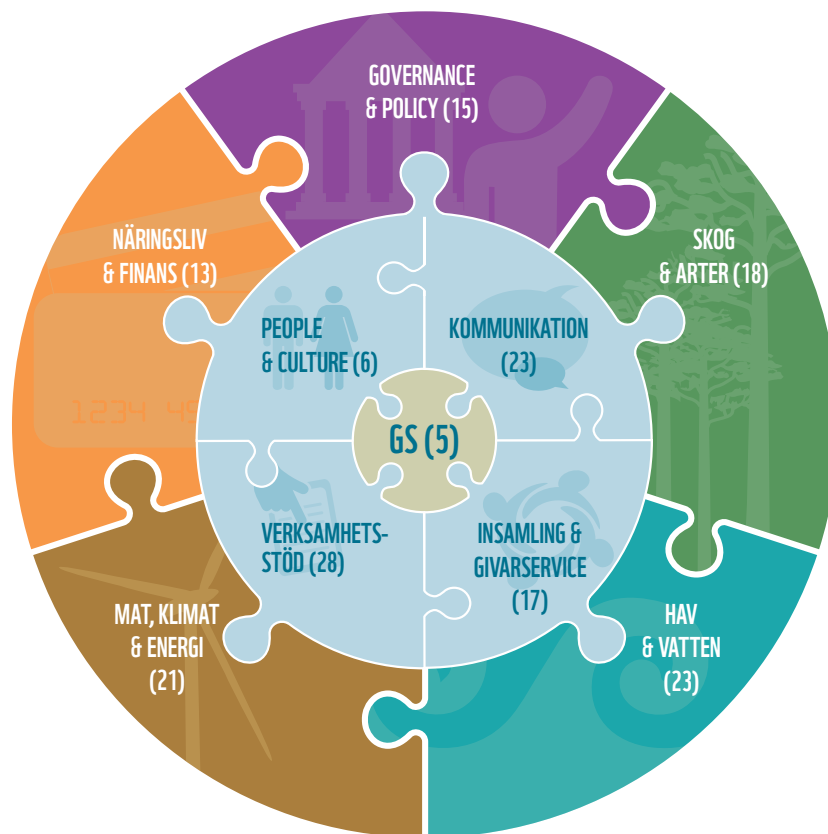
WWF Sverige är organiserat i tre naturvårdsavdelningar (Skog & Arter, Hav & Vatten samt Mat, Klimat & Energi), två drivkraftsavdelningar (Näringsliv & Finans och Governance & Policy), tre övriga avdelningar (Kommunikation, Insamling & Givarservice samt Verksamhetsstöd) samt generalsekreterarens sekretariat.

Alla avdelningar har en avdelningschef, en biträdande avdelningschef och möjlighet att ha gruppchefer.

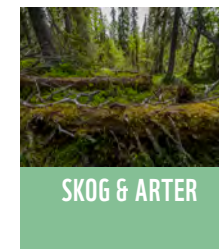
LEDNINGSGRUPPEN DEN 31 DECEMBER 2022

Gustaf Lind
Peter Westman
Maja Tjernström
Gunilla Elsässer
Lovisa Hagberg
Lisbeth Larsson
Gunilla Melsted
Elin Larsson
Marcus Öhman
Joacim Skagerfält
Linda Berglund

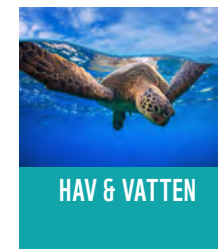
Generalsekreterare
Biträdande generalsekreterare
tf Avdelningschef Verksamhetsstöd
Avdelningschef Mat, Klimat & Energi
Avdelningschef Governance & Policy
Kommunikationschef
Avdelningschef People & Culture
Avdelningschef Näringsliv & Finans
Avdelningschef Hav & Vatten
Avdelningschef Insamling & Givarservice
tf Avdelningschef Skog & Arter

Ovan och till höger visas de olika avdelningarna i WWF Sveriges organisationsstruktur. Siffrorna ovan inom parentes avser antalet anställda på respektive avdelningar februari 2022.

SKOG & ARTER

HAV & VATTEN

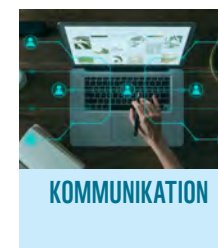
MAT, KLIMAT & ENERGI

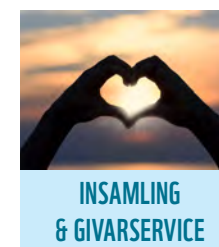
NÄRINGSLIV & FINANS

GOVERNANCE & POLICY

KOMMUNIKATION

INSAMLING & GIVARSERVICE

PEOPLE & CULTURE

VERKSAMHETSSTÖD

GS-SEKRETARIAT

INTERNT KONTROLLSYSTEM

Vi strävar efter att intern styrning och kontroll samt riskhanteringsprocessen ska genomsyra hela organisationen och hjälpa oss att identifiera, analysera, prioritera och hantera risker som hotar verksamhetsmålen, vårt varumärke, våra insatser och den dagliga verksamheten.

Vi strävar efter att intern styrning och kontroll samt riskhanteringsprocessen ska genomsyra hela organisationen och hjälpa oss att identifiera, analysera, prioritera och hantera risker som hotar verksamhetsmålen, vårt varumärke, våra insatser och den dagliga verksamheten. WWF strävar efter att tillämpa COSOs internationella ramverk för intern styrning och kontroll samt riskhantering. Vi följer också de regler som finns för organisationer som har 90-konto, Giva Sveriges kvalitetskod samt WWF Internationals Network Standards.

Styrelsen och generalsekreteraren bär det övergripande ansvaret för att se till att WWF Sverige har väl fungerande system för intern kontroll samt att dessa efterlevs. Styrelsen ansvarar för, beslutar om och ska regelbundet utvärdera organisationens interna styrning och kontroll samt riskhantering och därigenom säkerställa att den interna kontrollen fungerar effektivt.

Styrelsen har delegerat organisationen av den interna kontrollen till generalsekreteraren som ansvarar för att policyer, riktlinjer, instruktioner och rutiner genomförs och utvärderas kontinuerligt. Generalsekreteraren kan i sin tur fördela uppgifter för den interna kontrollen till avdelnings-

cheferna. Både styrelsen och generalsekreteraren har kvar sitt uppföljningsansvar.

Samtliga medarbetare ska känna till och följa riktlinjerna för intern kontroll som berör deras arbete och har ett ansvar att exempelvis motverka korruption. Till hjälp finns även regler för inköp och upphandling med syfte att stödja medarbetare och verksamheten med att säkerställa att varor och tjänster köps till rätt kvalitet och mest förmånliga kostnad. Ansvaret för att reglerna för val av leverantörer, inköp och upphandling följs ligger på beställaren av en vara eller tjänst. Avdelningschefen säkerställer att reglerna följs.

Arbetet med att stärka vår interna kontroll sker löpande och med avstämningar med styrelsen vid behov. Under 2022 har förbättringar gjorts inom bland annat följande områden:

Programstyrning

Programstyrningen har till syfte att skapa ett enhetligt och transparent arbetssätt och att säkerställa god kvalitet på verksamheten. En programstyrningshandbok beskriver hur vi initierar, planerar, genomför, följer upp, rapporterar och avslutar så kallad projekt- och programrelaterad verksamhet.

Programstyrningens olika arbetsmoment stöds av IT-systemet Bambu och följer WWF Internationals standard för intern styrning och kontroll.

Under 2021 genomgick WWF Sverige en granskning av vår interna styrning och kontroll, beställd av Sida som del av deras regelbundna uppföljning och utförd av EY. Rapporten visade att det inte fanns några allvarliga risker inom vår programstyrning.

Riskhantering och avtalsefterlevnad

I slutet av 2022 anställdes en Risk and Compliance Officer som kommer att vidareutveckla WWF Sveriges riskarbete och systematisera uppföljningen av avtalsefterlevnaden.

Budget och ekonomisk resultatuppföljning

Nya rutiner och mallar för ekonomisk uppföljning togs i bruk under 2021 och har vidareutvecklats under 2022 med gott resultat. Budgetprocessen har förtydligats och förenklats på avdelningsnivå.

Uppföljning av granskning

Under 2022 har vi bland annat uppdaterat vårt ledningssystem för beslutade styrdokument, förbättrat rutinerna kring uppföljning av avvikelseärenden, infört nya arbetssätt för ramverket för sociala frågor och påbörjat arbetet med en valutapolicy.

Riskhanteringsprocessen ska genomsyra hela organisationen. Genom riskhanteringen kan WWF bevara allmänhetens och beslutsfattares förtroende och sitt starka varumärke. Här seglar WWFs Blue Panda med WWF Frankrike genom alla Medelhavets marina skyddade områden.

RISKER OCH RISKHANTERING INOM OLIKA OMRÅDEN

Generalsekreteraren ansvarar för att WWFs riskanalys görs i samband med den årliga verksamhetsplaneringen. Riskanalysen görs på övergripande organisationsnivå samt på verksamhetsnivå avdelningsvis.

Analysen utgår från vad som kan tänkas ske och vilka konsekvenser som kan uppstå. Dessa kunskaper utgör underlag för värdering av riskerna och beslut om eventuella riskreducerande åtgärder för att på bästa sätt uppnå WWFs mål.

Den riskanalys och riskhanteringsplan som ingår i verksamhetsplanen uppfyller Giva Sveriges kvalitetskod och WWF Internationals *Network Risk Management and Quality Assurance Standard*.

De risker som identifieras i riskanalysen dokumenteras i en plan för riskhantering som godkänns av styrelsen. I denna plan beskrivs varje risk mer ingående samt nödvändiga kontrollåtgärder för att motverka risken.

Ledningsgruppen arbetar aktivt för att kontrollåtgärderna ska vara ändamålsenliga och effektiva enligt fastställda standarder och riktlinjer. Riskhanteringsprocessen är ett viktigt och kontinuerligt arbete och riskanalysen ska hållas aktuell och följas upp regelbundet.

Riskerna kategoriseras i följande områden:

- Strategiska risker
- Finansiella risker

- Medarbetarrisker
- Verksamhets- och kvalitetsrisker
- Ryktes- och förvaltningsrisker
- Miljörisker och sociala risker

En viktig anledning till att riskanalysen görs i samband med verksamhetsplaneringen är att få en övergripande bild av WWFs riskexponering för att kunna väga den mot potentiella resultat och mot WWFs allmänna riskaptit, det vill säga vilka risker WWF är beredd att ta för att uppnå verksamhetsmålen.

I samband med verksamhetsplaneringen inför 2023, identifierades följande risker som de högsta för att WWF inte ska uppnå målen med verksamheten:

– Att civilsamhällets utrymme ska fortsätta krympa i flera av de länder där WWF arbetar och att den politiska utvecklingen inte i tillräcklig grad ska ta hänsyn till den omställning som krävs i den klimatkris världen befinner sig i.

– Att förändringar ska ske inom regeringens miljöpolicyer och stora neddragningar i miljöbudgeten som leder till svårigheter att möta WWFs strategiska mål för 2025.

© WWF / Simon Rawle

Samarbetet med civilsamhällets organisationer är en av de viktigaste beståndsdelarna i WWFs arbete för att uppnå framgång naturvård.

Resultaträkningar

(tkr)	Not	Koncernen		Stiftelsen	
		2022 12 31	2021 12 31	2022 12 31	2021 12 31
Verksamhetsintäkter					
Gåvor	2	272 218	288 149	272 218	288 149
Bidrag	2	166 896	157 242	166 896	157 242
Nettoomsättning	3	76 670	69 780		
Summa verksamhetsintäkter		515 784	515 171	439 114	445 391
Verksamhetskostnader					
Ändamålskostnader					
Naturvårdsverksamhet		-441 758	-376 460	-372 091	-313 875
Informationsverksamhet		-49 826	-54 936	-46 203	-51 761
Summa ändamålskostnader	4	-491 584	-431 396	-418 294	-365 636
Insamlingskostnader	4	-47 651	-52 131	-47 110	-51 634
Administrationskostnader	4, 5	-24 688	-17 427	-21 314	-14 946
Summa verksamhetskostnader		-563 923	-500 954	-486 718	-432 216
Verksamhetsresultat		-48 139	14 217	-47 604	13 175
Resultat från finansiella investeringar					
Resultat från andelar i koncernföretag				1 000	2 000
Resultat från långfristiga värdepappersinnehav	6	9 268	47 737	9 268	47 737
Övriga finansiella intäkter/kostnader		2 470	178	2 409	145
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 070	-473	-849	-427
Förvaltningskostnader		-545	-454	-545	-454
Summa resultat från finansiella investeringar		10 123	46 988	11 283	49 001
Resultat efter finansiella poster		-38 016	61 205	-36 321	62 176
Skatt på årets resultat	7	-976	-529	-446	-306
Uppskjuten skatt		636	45		
Årets resultat		-38 356	60 722	-36 767	61 870

Balansräkningar

(tkr)	Not	Koncernen		Stiftelsen	
		2022	2021	2022	2021
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Förbättringskostnader på annans fastighet	8	6	20	6	20
Maskiner och inventarier	9	389	440	389	440
Immateriella anläggningstillgångar					
Programhanteringssystem	10	1 524	2 388	1 524	2 388
		1 919	2 848	1 919	2 848
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier i koncernföretag	11	—	—	180	180
Långfristiga värdepappersinnehav	12	272 123	263 564	272 123	263 564
		272 123	263 564	272 303	263 744
Summa anläggningstillgångar		274 042	266 412	274 222	266 592
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar					
Kundfordringar		4 790	625	—	—
Fordran på dotterbolag				—	—
Övriga fordringar	13	9 409	32 358	8 581	31 223
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter	14	33 864	47 686	33 415	47 620
		48 063	80 669	41 996	78 843
Kassa och bank		395 776	362 490	343 022	317 599
Summa omsättningstillgångar		443 839	443 159	385 018	396 442
Summa tillgångar		717 881	709 571	659 240	663 034

Koncernen			Stiftelsen		
(tkr)	Not	2022	2021	2022	2021
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Bundet eget kapital					
Bundna reserver		36	2 485	—	—
Fritt eget kapital					
Fond för 1001		1 632	1 632	1 632	1 632
Ändamålsbestämda medel		149 197	195 801	149 197	195 801
Balanserat kapital		326 569	315 873	320 973	311 137
		477 398	513 306	471 802	508 569
Summa eget kapital		477 434	515 791	471 802	508 569
Avsättningar					
Avsättningar för uppskjuten skatt			636		—
			636		—
Kortfristiga skulder					
Leverantörsskulder		46 516	35 586	36 867	34 327
Skulder avseende beslutade ej utbetalda anslag	15	54 011	30 111	54 011	30 111
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	16	70 631	67 255	70 631	67 255
Övriga skulder	17	45 258	36 458	4 174	1 750
Upplupna kostnader & förutbetalda intäkter	18	24 031	23 734	21 755	21 022
		240 447	193 144	187 438	154 465
Summa skulder		240 447	193 780	187 438	154 465
Summa eget kapital & skulder		717 881	709 571	659 240	663 034

Förändring av eget kapital

Stiftelsen (tkr)	Fond för 1001 ¹⁾	Nationella Ändamåls- bestämda medel	Internationella Ändamåls- bestämda medel	Balanserat kapital	Årets Resultat
Utgående balans enligt balansräkning föregående år	1 632	54 463	141 338	249 266	61 870
Omföring föregående års resultat				61 870	-61 870
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		-61 745	-103 978	165 723	
Reservering av ändamålsbestämda medel		48 441	70 678	-119 119	
Årets resultat					-36 767
Utgående balans 2022-12-31	1 632	41 159	108 038	357 740	-36 767

Koncernen (tkr)	Bundna medel	Fond för 1001 ¹⁾	Nationella ändamåls- bestämda medel	Internationella ändamåls- bestämda medel	Balans- erat kapital	Årets Resultat
Utgående balans enligt balansräkning föregående år	2 485	1 632	54 463	141 338	255 151	60 722
Omföring föregående års resultat					60 722	-60 722
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel			-61 745	-103 978	165 723	
Reservering av ändamålsbestämda medel			48 441	70 678	-119 119	
Förskjutning mellan fritt och bundet kapital	-2 449				2 449	
Årets resultat						-38 356
Utgående balans 2022-12-31	36	1 632	41 159	108 038	364 925	-38 356

1. Fond för 1001 avser medel som tillskotts vid stiftelsens bildande för att användas för naturvårdsverksamhet. Mot bakgrund av detta redovisas detta belopp som fritt

Ändamålsbestämda medel avser gåvor och bidrag som lämnats av givaren med förbehåll att de ska användas för speciella nationella eller internationella naturvårdsändamål samt nationell informationsverksamhet. Exempel på nationella ändamål är svenska rovdjur och exempel på internationellt ändamål är orangutang.

Kassaflödesanalys

(tkr)	Not	Koncernen		Stiftelsen	
		2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Den löpande verksamheten					
Resultat efter finansiella poster		-38 016	61 205	-36 321	62 176
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	20	-4 451	-33 392	-4 451	-33 392
Summa		-42 467	27 814	-40 772	28 784
Betald skatt		-976	-529	-446	-306
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-43 443	27 285	-41 218	28 478
Förändring av rörelsefordringar		32 606	-14 262	36 847	-12 747
Förändring av rörelseskulder		47 303	16 453	32 973	16 564
Kassaflöde från den löpande verksamheten		36 466	29 476	28 602	32 295
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-62	-503	-62	-503
Nettoförändring i finansiella anläggningstillgångar		-3 118	49 696	-3 118	49 696
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-3 180	49 193	-3 180	49 193
Likvida medel vid årets början		362 490	283 821	317 599	236 111
Årets kassaflöde		33 286	78 669	25 423	81 488
Likvida medel vid årets slut	21	395 776	362 490	343 022	317 599

KONCERNEN

Under perioden uppgick betald ränta till 17 (8) tkr och erhållen ränta till 263 (0) tkr. Erhållen aktieutdelning och utdelning övriga värdepapper uppgår till 4 826 (15 368) tkr.

STIFTELSEN

Under perioden uppgick betald ränta till 17 (8) tkr och erhållen ränta till 235 (0) tkr. Erhållen aktieutdelning och utdelning övriga värdepapper uppgår till 4 826 (15 368) tkr.

NOTER

Om inte särskilt anges, redovisas alla belopp i tkr.

Not 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmänna redovisningsprinciper

Organisationens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med ARL, K3, Giva Sveriges Styrande riktlinjer och BFNAR 2020:1.

RESULTATRÄKNING

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som WWF erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkterna värderas, om inget annat anges nedan, till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Nedan beskrivs, för respektive intäktspost, när intäktsredovisningen sker.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken WWF tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att WWF uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om WWF har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor

Som huvudregel redovisas gåvor som intäkt när de erhålls.

En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor redovisas som omsättningstillgångar.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidragen uppfyllts.

Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader (t ex för administration) redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som WWF fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkterna värderas till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkterna intäktsförs när prestationen genomförts.

Verksamhetskostnader

Gemensamma kostnader, så som exempelvis lokalkostnader, systemstöd och allmänna kontorskostnader redovisas som administrationskostnader.

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader omfattar naturvårdsverksamhet samt informationsverksamhet.

Som ändamålskostnader klassificeras sådana kostnader som har direkt samband med att uppfylla Världsnaturfonden WWFs stadgar. Kostnader för administration som uppstår som en direkt följd av en aktivitet eller projekt inom ändamålet räknas till ändamålskostnader.

I ändamålskostnader ingår bland annat kostnaden för projektledning. När WWF har förpliktat sig att utföra en viss åtgärd gentemot tredje man bokförs detta som en kostnad.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader är de kostnader som varit nödvändiga för att samla in medel från privatpersoner, företag, organisationer och myndigheter. Hit räknas således t ex kostnader för annonsering, insamlingskampanjer och rapportering till månadsgivare samt personalkostnader för dem som arbetar med insamling.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är sådana kostnader som behövs för att administrera WWF. Till dessa kostnader hör exempelvis hyra, administrativa system och revision samt lönekostnader för den administrativa avdelningen på WWF. Ett visst mått av allmän administration är ett led i att säkerställa en god kvalitet på WWFs interna kontroll och rapportering, såväl externt som internt.

Leasing

Alla organisationens leasingavtal har klassificerats som operationella, det vill säga leasingavgifterna redovisas linjärt över leasingperioden.

Ersättning till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknade, kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Pensioner

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad. Eventuella obetalda premier redovisas som skuld.

Vid förmånsbestämda planer har WWF valt att tillämpa de förenklingsregler som finns i BFNAR2012:1, vilket innebär att de redovisas som avgiftsbestämda och avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen.

BALANSRÄKNING

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inte annat anges nedan eller i not. Tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan.

Avskrivningar på anläggningstillgångar baseras på beräknade ekonomiska livslängder. Följande avskrivningstider har tillämpats:

Förbättringskostnader på annans fastighet	10 år
Inventarier	5 år
Programhanteringssystem	4 år
Datorutrustning	3 år

WWF har som policy att aktivera datorutrustning med ett anskaffningsvärde över 15 000 kr.

Nedskrivningar anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet beräknas nuvärdet av de framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till i den löpande verksamheten samt när den avyttras eller utrangeras.

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde.

Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

Finansiella tillgångar

WWF tillämpar kap 11 i BFNAR2012:1. Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionskostnader.

Efter första redovisningstillfället värderas kortfristiga placeringar enligt lägsta värdets princip.

Kundfordringar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Efter första redovisningstillfället värderas långfristiga finansiella tillgångar som inte är räntebärande till anskaffningsvärde.

Långfristiga räntebärande tillgångar, exempelvis obligationer, värderas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Långfristiga värdepappersinnehav som innehas för riskspridning anses ingå i en värdepappersportfölj och betraktas därmed som en post vid värdering enligt lägsta värdets princip respektive vid nedskrivningsprövning.

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Ändamålsbestämda medel

I posten ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel.

Skuld avseende beslutade ej utbetalda anslag

I de fall WWF fattat beslut om utbetalning anslag/stöd och meddelat mottagaren men inte verkställt utbetalningen redovisas detta belopp som en kortfristig skuld.

Skatt

Skatt på årets resultat i resultaträkningen består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatten för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser. Uppskjuten skatteskuld redovisas för alla skattepliktiga temporära skillnader, dock särredovisas inte uppskjuten skatt hänförlig till obeskattade reserver, eftersom obeskattade reserver redovisas som en egen post i balansräkningen. Beloppen baseras på de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen och har inte nuvärdesberäknats.

Avsättningar

En avsättning redovisas när organisationen har ett legalt åtagande som en följd av inträffade händelser och där organisationen förväntar sig att en utbetalning kommer att krävas för att reglera åtaganden samt att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar värderas till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att behöva erläggas.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt den indirekta metoden, det vill säga att den utgår från verksamhetsresultatet. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgodo-havanden.

Anknutna stiftelser

WWF förvaltar ett antal så kallade anknutna stiftelser som bildats genom donationer. Stiftelsernas avkastning efter kapitalisering anslås till naturvårdsprojekt. Dessa ska enligt stadgarna bedrivas i WWFs regi. Från de anknutna stiftelserna överförda anslag och administrativa bidrag redovisas under verksamhetsintäkter som "Gåvor från anknutna stiftelser".

Koncernredovisning

Koncernredovisningen, som omfattar Stiftelsen Världsnaturfonden WWF och det helägda dotterbolaget Världsnaturfondens AB, är upprättad enligt förvärvsmetoden.

Not 2 VERKSAMHETSINTÄKTER

Gåvor som redovisas i resultaträkningen

Insamlade medel	Koncernen och Stiftelsen	
	2022	2021
tkr		
Allmänheten ¹⁾	257 696	270 685
Företag	11 882	15 609
Anknutna stiftelser och WWF i andra länder	2 540	1 755
Summa Gåvor	272 218	288 149

¹⁾ I beloppet ingår allmänhetens spontana gåvor i form av testamenten som under året influtit med 64 754 (72 417) tkr samt externt initierade gåvor via Skandia Världsnaturfonden 11 015 (16 992) tkr och via Pandaförsäljningen AB med 6 131 (8 250) tkr.

I årsredovisningen har vi valt att redovisa Postkodlotteriets basstöd om 20 000 (22 000) tkr under insamlat från allmänheten till skillnad mot det vi redovisar till Svensk Insamlingskontroll där Postkodlotteriet redovisas som gåvor från organisationer.

Gåvor som inte redovisas i resultaträkningen

WWF har under året erhållit rabatter för mediautrymme och konsulttjänster.

Bidrag som redovisas i resultaträkningen

Insamlade medel	Koncernen och Stiftelsen	
	2022	2021
tkr		
Företag	4 178	4 293
Externa stiftelser och organisationer	17 800	17 017
Anknutna stiftelser och WWF i andra länder	18 019	8 810
Summa insamlade medel	39 997	30 120
Offentliga bidrag		
Sida	121 381	123 953
Svenska staten	2 122	1 170
EU	3 396	1 999
Summa offentliga bidrag	126 899	127 122
Summa Bidrag	166 896	157 242

Not 3 NETTOOMSÄTTNING

Avser företagsfinansiering av naturvårdsverksamheten i Världsnaturfondens AB.

Not 4 LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER

Ersättning generalsekreterare och styrelse

Styrelsen fastställer generalsekreterarens (GS) lön. Lönen revideras årligen. GS omfattas inte av lagen om anställningsskydd.

- GS Gustaf Linds lön är 96 300 kronor i månaden. Ingen övertid utgår.
- GS har premiebaserad tjänstepension.
- WWFs styrelse arbetar ideellt, inget arvode utgår.

Av Stiftelsens pensionskostnader avser 520 362 (713 512) kr GS. Beloppet är exklusive särskild löneskatt. Enligt anställningsavtal med GS uppgår uppsägningstiden från dennes sida till 6 månader och från Styrelsens sida till 12 månader. Arbetsgivaren äger rätt till avräkning i det fall inkomster skulle utgå från annan anställning under uppsägningstiden. Av dotterbolagets pensionskostnader avser 51 468 (49 907) kr VD.

Medelantalet anställda

	2022		2021	
	Antal anställda	Varav män	Antal anställda	Varav män
Moderstiftelsen	138	32	134	32
Dotterbolag	15	4	15	4
Totalt koncernen	153	36	149	36

**Not 4 LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR
OCH SOCIALA KOSTNADER – fortsättning**

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Till styrelseledamöter utgår inga arvoden.

tkr	2022			2021		
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)		Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	
Moderstiftelsen	78 575	35 373	(10 748)	72 277	33 272	(8 870)
Dotterbolag	7 460	3 050	(532)	7 879	3 144	(567)
Totalt koncernen	86 035	38 423	(11 280)	80 156	36 406	(9 437)

Löner och andra ersättningar fördelade mellan GS/VD och övriga anställda

tkr	2022		2021	
	GS/VD	Övriga anställda	GS/VD	Övriga anställda
Moderstiftelsen	1 175	77 399	1 516	70 761
Dotterbolag	382	7 078	268	7 611
Totalt koncernen	1 557	84 477	1 784	78 372

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2022		2021	
	Antal på Balans-dagen	Varav män	Antal på Balans-dagen	Varav män
Styrelseledamöter i moderstiftelsen	9	3	10	5
Styrelseledamöter i dotterbolag	4	3	4	3
GS och andra ledande befattningshavare i moderstiftelsen	11	4	11	6
VD och andra ledande befattningshavare i dotterbolag	1	1	1	1

Not 5 LEASING

WWF leasar framför allt kontorslokaler och kontorsutrustning.

Summan av årets kostnadsförda leasingavgifter uppgår till:

Koncernen 2 008 (1 952) tkr och Stiftelsen 1 881(1 829) tkr.

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:

	Koncernen		Stiftelsen	
tkr	2022	2021	2022	2021
Inom 1 år	1 880	1 589	1 880	1 462
1–5 år	3 315	2 843	3 315	2 620
Senare än 5 år	0	0	0	0
Summa leasingavgifter	5 195	4 432	5 195	4 082

**Not 6 RESULTAT FRÅN LÅNGFRISTIGA
VÄRDEPAPPERSINNEHAV**

	Koncernen och Stiftelsen	
tkr	2022	2021
Realisationsresultat	5 442	34 369
Utdelning aktierelaterade värdepapper	2 978	12 086
Intäkter räntebärande värdepapper	848	1 282
Summa	9 268	47 737

Not 7 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

	Koncernen		Stiftelsen	
tkr	2022	2021	2022	2021
Årets beskattningsbara resultat	4 026	2 527	2 166	1 485
Skatt på årets beskattningsbara resultat	976	529	446	306

Not 8 FÖRBÄTTRINGSKOSTNADER PÅ ANNANS FASTIGHET

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	4 540	4 540	4 540	4 540
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 540	4 540	4 540	4 540
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	4 520	4 499	4 520	4 499
Årets avskrivningar enligt plan	14	21	14	21
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	4 534	4 520	4 534	4 520
Redovisat värde vid årets slut	6	20	6	20

Not 9 MASKINER OCH INVENTARIER

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	2 710	3 363	2 697	3 350
Inköp	62	504	62	504
Försäljning och utrangering	-739	-1 157	-739	-1 157
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 033	2 710	2 020	2 697
Ingående ackumulerade avskrivningar	2 270	3 335	2 257	3 322
Försäljning och utrangering	-739	-1 157	-739	-1 157
Årets avskrivning	113	92	113	92
Utgående ackumulerade avskrivningar	1 644	2 270	1 631	2 257
Redovisat värde vid årets slut	389	440	389	440

Not 10 PROGRAMHANTERINGSSYSTEM

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	3 457	3 457	3 457	3 457
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 457	3 457	3 457	3 457
Ingående ackumulerade avskrivningar	1 069	205	1 069	205
Årets avskrivning	864	864	864	864
Utgående ackumulerade avskrivningar	1 933	1 069	1 933	1 069
Redovisat värde vid årets slut	1 524	2 388	1 524	2 388

Not 11 AKTIER I KONCERNFÖRETAG

tkr	Stiftelsen	
	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	180	180
Utgående redovisat värde	180	180

Specifikation av organisationens aktier i dotterföretag	Antal andelar	Andelar i %	Redovisat värde 2022-12-31	Redovisat värde 2021-12-31
Världsnaturfondens AB	1 800	100 %	180	180

Världsnaturfonden WWF äger 100 procent av de 1 800 aktierna i Världsnaturfondens AB (org nr 556237-4925). Världsnaturfondens AB fokuserar på samarbets tjänster mot utvalda företag i syfte att bidra till Världsnaturfonden WWFs övergripande mål. Världsnaturfondens AB kommer att bli vilande 2023 och befintlig verksamhet kommer att flyttas till Stiftelsen Världsnaturfonden WWF.

Not 12 LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

tkr	Koncernen och Stiftelsen	
	2022	2021
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärde	263 564	278 892
Förvärv	56 396	38 104
Försäljningar till bokfört värde	-47 836	-53 432
Utgående anskaffningsvärde	272 123	263 564

tkr	Bokfört värde		Marknadsvärde	
	2022	2021	2022	2021
Aktier, aktiefonder och andelar	102 804	79 986	261 988	261 988
Obligationer och andra värdepapper	169 319	183 578	158 872	185 220
Summa värdepapper	272 123	263 564	375 091	447 208

För mer detaljerad information om WWFs Värdepappersinnehav, se tabell på nästa sida.

Not 12 LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV
Fortsättning

Värdepapper

Aktierelaterade värdepapper

tkr	Volym	2022-12-31	2022-12-31
		Bokfört värde	Marknadsvärde
Cliens Sverige Fokus A	67 237	18 426 375	20 714 352
DNB Renewable Energy	13	0	32 915
Generation IM Global Equity Fund A27	7 569	9 137 059	48 091 026
Generation IM Climate Solutions Fund II		0	17 431 382
RBC Vision Global Horizon Eq	9 834	10 424 473	15 258 890
SEB Sverige Indexfond	102	18 526 194	20 522 233
SEB WWF Nordenfond	254 979	3 088 941	14 066 286
Skandia Världsnaturfonden	168 295	8 847 458	37 634 228
Öhman Global B	117 093	11 301 008	18 016 178
Öhman Småbolagsfond	5 943	23 002 000	24 451 776
Karlsöaktien	1	50 000	0
Summa aktierelaterade värdepapper		102 803 508	216 219 266

Räntebärande värdepapper

	Volym	Bokfört värde	Marknadsvärde
Captor Dahlia Green Bond	540 547	55 003 000	48 436 569
Nordic Investment Bank	2 450 000	2 441 768	2 367 778
Nordkinn Fixed Income Macro Fund	244 990	21 870 651	21 554 210
SEB Danish Mortgage Bond	99 033	15 000 000	11 365 077
Symbiotics Sicav	50 000	5 000 000	5 659 000
Öhman FRN	207 020	20 001 000	18 917 499
Öhman Realräntefond A	423 300	50 003 000	50 571 676
Summa räntebärande värdepapper		169 319 419	158 871 808

Totalt värdepapper		272 122 927	375 091 074
---------------------------	--	--------------------	--------------------

Not 13 ÖVRIGA FORDRINGAR

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Avräkning anknutna stiftelser	2 515	1 755	2 515	1 755
Skattefordran	954	4 534	728	4 001
Fordringar testamenten	4 769	25 465	4 769	25 465
Övriga kortfristiga fordringar	1 172	604	569	2
Summa	9 409	32 358	8 581	31 223

Not 14 FÖRUTBETALDA KOSTNADER
OCH UPPLUPNA INTÄKTER

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Förutbetalda kostnader				
WWF Vänner m m	3 546	3 731	3 546	3 731
Övriga förutbetalda kostnader	1 523	1 675	1 436	1 609
Upplupna intäkter	28 794	42 280	28 433	42 280
Summa	33 864	47 686	33 415	47 620

Not 15 SKULD AVSEENDE BESLUTADE
EJ UTBETALDA ANSLAG

Avser beslutade, men ännu ej utbetalda anslag till naturvårdsprojekt.

tkr	Koncernen och Stiftelsen	
	2022	2021
Ingående balans	30 111	17 269
Avsättningar	46 537	24 552
Utbetalningar	-22 637	-11 710
Utgående balans	54 011	30 111

Not 16 SKULD ERHÅLLNA EJ NYTTJADE BIDRAG

I posten för stiftelsen ingår skulder avseende offentliga bidrag (Sida och andra) med 41 383 (25 760) tkr.

Not 17 ÖVRIGA SKULDER

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Personalens källskatt	1 960	1 811	1 788	1 633
Ej utnyttjade förskott avseende företagssamarbeten	40 795	34 262	0	0
Övriga kortfristiga skulder	2 502	385	2 386	117
Summa	45 258	36 458	4 174	1 750

Not 18 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Upplupna semesterlöner/övertid inkl. sociala avgifter	6 666	6 460	5 776	5 736
Upplupna sociala avgifter	2 261	1 874	2 050	1 874
Upplupna övriga kostnader	3 610	3 141	2 435	1 153
Förutbetalda intäkter WWF Vänner med mera	11 494	12 259	11 494	12 259
Summa	24 031	23 734	21 755	21 022

Not 19 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Ställda säkerheter	inga	inga	inga	inga
Eventualförpliktelser	inga	inga	inga	inga

Not 20 ÖVRIGA UPPLYSNINGAR TILL KASSAFLÖDESANALYSEN

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet med mera.

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Avskrivningar	991	977	991	977
Realisationsresultat vid försäljning av anläggnings-tillgångar	-5 442	-34 369	-5 442	-34 369
Total justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-4 451	-33 392	-4 451	-33 392

Not 21 LIKVIDA MEDEL

tkr	Koncernen		Stiftelsen	
	2022	2021	2022	2021
Kassamedel	7	6	7	6
Banktillgodohavanden	395 769	362 484	343 015	317 593

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att:

- de har en obetydlig risk för värdefluktuationer
- de kan lätt omvandlas till kassamedel
- de har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.

Not 22 NYCKELTALSDEFINITIONER

Balansomslutning

Totala tillgångar.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Ändamålskostnader/Totala intäkter

Insamlings- och administrationskostnader/Totala intäkter

Svensk Insamlingskontroll är en ideell förening som beviljar och granskar alla godkända 90-kontoinnehavare. Årligen skickar alla 90-kontoinnehavare in ett speciellt rapportpaket med resultat- och balansräkning tillsammans med årets årsredovisning till Svensk Insamlingskontroll. Nyckeltalen är uträknade utifrån Svensk Insamlingskontrolls mall i rapportpaketet.

Not 23 VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER VERKSAMHETSÅRETS UTGÅNG

Den 1 januari 2023 införlivades motsvarande den verksamhet som bedrivits i det helägda aktiebolaget Världsnaturfondens AB (VfAB) in i Stiftelsen Världsnaturfonden WWF. Integrationen mellan de tidigare separata enheterna har fungerat bra och efter bolagsstämman i vår kommer VfAB att läggas som ett vilande bolag.

Sveriges regering har gjort flera ändringar och neddragningar på budgetanslagen för både bistånd och miljö. Detta innebär minskade intäkter för WWF från Sida, och att det är svårare för WWF att påverka för positiva förändringar i den svenska miljö- och naturvården.

DENNA ÅRSRAPPORT HAR SIGNERATS DIGITALT I MAJ 2023 AV FÖLJANDE PERSONER:

Annika Helker Lundström, styrelseordförande
 Caroline Ankarcrone, ledamot
 Torbjörn Ebenhard, ledamot
 Minna Epps, ledamot
 Madeleine Fogde, ledamot
 Niclas Grunewald, ledamot
 Torbjörn Hamnmark, ledamot
 Kerstin Sundberg, ledamot
 Eva Thörnelöf, ledamot
 Gustaf Lind, generalsekreterare

VÅR REVISIONSBERÄTTELSE HAR LÄMNATS DIGITALT I MAJ 2023

Pernilla Zetterström Varverud
 Grant Thornton
 Auktoriserad revisor

Josefine Fors
 Grant Thornton
 Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen och generalsekreteraren i Stiftelsen Världsnaturfonden
WWF

Org.nr. 802005 - 9823

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Stiftelsen Världsnaturfonden WWF för år 2022.

Stiftelsens årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 5-14, 71-93 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderstiftelsens och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dessas finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderstiftelsen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-4, 15-70, 94-100. Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den

kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

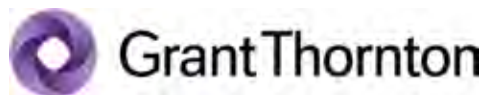
Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen och generalsekreteraren om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och generalsekreterarens förvaltning för Stiftelsen Världsnaturfonden WWF för år 2022.

Enligt vår uppfattning har styrelsens ledamöter och generalsekreteraren inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderstiftelsen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av styrelsen och generalsekreteraren i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Stockholm, enligt datum som framgår av elektronisk signering.

Grant Thornton Sweden AB

Pernilla Zetterström Varverud
Auktoriserad revisor

Josefine Fors
Auktoriserad revisor

Övrig information

Organisationens samtliga 90-kontonummer

Postgiro:

901974-6
903301-0
908504-4 för OCR
901971-2

Bankgiro:

901-9746
901-9712

Swish:

9019746
9019712

Hemsidor

Hemsida:
www.wwf.se

Pandaklubben för barn och ungdomar:
www.Pandaplanet.se

Climate Solver:
www.climatesolver.org

WWF Sweden Youth:
www.wwf.se / WWFswedenyouth

Presstelefon

08-546 575 00

Tidningar, böcker och annan förlagsverksamhet

WWF Magasin

Representation i andra styrelser

WWF Sverige är representerat i ett femtontal externa styrelser. Det rör sig om såväl pensionsfonder, stiftelsestyrelser som styrelser hos andra enskilda organisationer. Som exempel kan nämnas:

- Tredje AP-fonden
- Svenska FSC
- Stiftelsen för Östersjöaxen
- Fiskesekretariatet
- ChemSec.

Representation i referens- och arbetsgrupper

WWF var under 2022 engagerade i cirka 70 externa råd, referens- och arbetsgrupper. Bland dessa kan som exempel nämnas:

- Svenska IUCN-kommittén
- Näringsdepartementets FAO-kommitté
- Skogsstyrelsens nationella Sektorsråd samt
- Finansdepartementets referensgrupp för EUs handlingsplan för hållbara finanser.

WWFs nya barnboksserie med de första två böckerna Djuren äter och Djuren sover. Till Årets Pandabok 2022 valdes "Hemma – därute". WWF Magasin, som kommer ut med fyra nummer per år, är några exempel på lyckad och effektiv kommunikation.

ICKE-FINANSIELLA NYCKELTAL

Samtliga mål gäller fram till 2025.

ARTER

STOPPA ILLEGAL ARTHANDEL:

WWF Sverige har bidragit till att tjuvjakten minskat i 12 prioriterade landskap, illegala marknader stängts och den illegala handeln minskar.

Resultat 2022: 3 landskap

SKYDDA LIVSMILJÖER:

WWF Sverige har bidragit till att 15 WWF-prioriterade landskap på ett inkluderande sätt bättre skyddas och förvaltas.

Resultat 2022: 5 landskap

SKOG

ANSVARFULLT SKOGSBRUK OCH HANDEL:

WWF Sverige har bidragit till att utveckla och stärka byskogsbruk och modeller för inklusiv och långsiktigt förvaltning av skogen i 7 landskap.

Resultat 2022: 9 landskap

ÅTERSKAPANDE/RESTAURERING AV SKOGLANDSKAP:

WWF Sverige har bidragit till återskapande av skogslandskap i 5 landskap eller länder.

Resultat 2022: 3 landskap

HAV

LEVANDE KUSTEKOSYSTEM:

3 prioriterade områden med biologiskt känslig och värdefull kustmiljö och marint ekosystem har fått bättre skydd genom förstärkt samarbete med civilsamhället i kustområdena.

Resultat 2022: 2 områden har fått ett bättre skydd, som också innefattar 37 hektar våtmarker restaurerade och flera fiskvandringssvågar öppnade vilket innebär att 120 hektar våtmarker tillgängliggjorts.

KUSTSAMHÄLLEN:

10 civilsamhällesorganisationer och 10 kustsamhällen har ökat kunskap om kustnära ekosystem samt bidragit aktivt till hållbar ekosystemförvaltning, resursnyttjande och ökad socioekonomisk bärkraft.

Resultat 2022: Inom Leading the Change har minst 8 civilsamhällesorganisationer och 7 kustsamhällen, samt även 1 civilsamhällesorganisation i Stockholms skärgård, ökat kunskapen om kustnära ekosystem och bidragit aktivt till hållbar ekosystemförvaltning.

SÖTVATTEN

FRITT STRÖMMANDE VATTEN:

Stabiliserat eller förbättrat tillstånd för 2 populationer av migrerande sötvattenarter i prioriterade landskap.

Resultat 2022: Tillståndet för den akut hotade populationen av floddelfiner i Kambodja är, från att tidigare ha varit stabiliserat, återigen försämrat på grund av en oväntat hög dödlighet.

MAT

HÅLLBARA MATVAL:

50 städer har satt ambitiösa mål, utvecklat och genomför färdplaner för hållbara kostval och urbana matsystem i samverkan med nyckelaktörer och medborgare.

Resultat 2022: Minst 11 städer i Sverige och globalt är delaktiga i processer som WWF driver för att städer ska sätta ambitiösa mål och genomföra färdplaner för hållbara kostval och urbana matsystem.

HÅLLBAR LIVSMEDELSKEDJA:

Ett strategiskt urval av större livsmedelsaktörer i Sverige har god kännedom om och agerar i linje med WWFs krav för en betydligt mer hållbar livsmedelskedja i samverkan med WWF.

Resultat 2022: En färdplan för en hållbar livsmedelskedja, med mål för 2023, 2025 och 2030, är under utveckling och alla 15 livsmedelsaktörer har varit aktiva i följande arbetsgrupper: systemperspektivet, hållbart utbud, växtbaserade produkter, animalier, sjömat och kommunikation.

KLIMAT OCH ENERGI

STÄDER:

200 städer har handlingsplaner och uppsatta mål är i linje med 1,5 °C-målet (eller den vetenskapliga målnivå som vid 2025 är den mest ambitiösa och möjliga).

Resultat 2022: I svar på enkät till OPCC-deltagare rapporterade 74 % av de svarande att de har blivit bättre på klimathandlingsplanering genom sitt deltagande i initiativet. Genom WeLoveCities-kampanjen 2022 uttryckte 1,3 miljoner människor i 63 OPCC finaliststäder sitt stöd för ambitiösa klimathandlingsplaner och 116 000 skickade förslag på hur städerna kan bli mer hållbara.

FÖRETAG SVERIGE:

De tio största svenska företagen i fyra prioriterade sektorer har satt mål i linje med 1,5 °C-målet (eller den vetenskapliga målnivå som vid 2025 är den mest ambitiösa och möjliga), identifierat utmaningar och genomfört åtgärder för att nå dessa mål.

Resultat 2022: 25 av 40 företag har satt godkända mål

FÖRETAG GLOBALT:

30 företag utövar inspirerande ledarskap och driver på klimatomställningen i sina sektorer och värdekedjor.

Resultat 2022: 26 företag driver på och utövar inspirerande ledarskap inom WWFs globala nätverk Climate Business Network.

KOMMUNIKATION

ENGAGERA FLER:

Huvudmålet under strategiperioden är att en högre andel av befolkningen förstår betydelsen av naturen och biologisk mångfald, för planeten och människors liv och hälsa. Ett delmål är att förlusten av biologisk mångfald har lyfts till att uppfattas som ett hot mot mänskligheten. Minst en tredjedel av befolkningen ska uppfatta den så enligt våra regelbundna Sifomätningar.

Ett annat delmål är att människor har bättre kunskap om läget för den biologiska mångfalden, genom att bättre kunna skatta förlusten av den. Minst hälften av befolkningen ska ha en korrekt uppfattning mätt enligt regelbundna Sifomätningar.

Resultat 2022: 25 procent känner adekvat oro över förlusten av biologisk mångfald.

Resultat 2022: 40 procent uppfattar hotet mot den biologiska mångfalden på ett korrekt sätt (kopplat till WWFs Living Planet Report).

*För mer information
se tabellen på nästa sida >>*

Icke-finansiella nyckeltal - fortsättning

ICKE-FINANSIELLA NYCKELTAL		2022
Antal artiklar om biologisk mångfald	Artiklar där "biologisk mångfald" och "WWF" nämns i samma (share of voice)	10 % (+3 %-enheter)
Namninsamlingar, antal påskrifter	Upprop för skogens arter	40 391
	Skriv på för klimatet	15 572
Verktyg och övriga sidor, användare	Klimatkalkylatorn	-18 % Ny uppdatering kommer våren 2023
	Matkalkylatorn	-7 %
	Receptbanken	-28 % Lyftes extra under Är du med-kampanjen 2021
	Uppgiftsbanken	-13 %
Sociala medier, antal följare	Twitter	+3 %
	LinkedIn	+48 % Ökad satsning på företagskommunikation genom LI
	Facebook	-1 %
	Instagram	+1 %
	Youtube	+13 %
Appar (Köttguiden, Fiskguiden, Vegoguiden)	Matguiden (lansering nov 21)	10 000 nedladdningar
	Köttguiden – webb – unika sidvisningar – alla sidor	-59 % Ingen nylansering skedde under 2022
	Fiskguiden – webb – unika sidvisningar – alla sidor	+255 % 20-årsjubileum för fiskguiden
	Vegoguiden – webb – unika sidvisningar – alla sidor	-8 %
WWF Magasin	Upplaga	-1,5 %

Effektrapportens innehåll

(Detta index är upprättat enligt Giva Sveriges anvisningar)

1 Avgränsningar	1.1 Beskriv organisationen i termer av associationsform, verksamhetsområden och geografisk täckning	Associationsform:	Sid 6–8
		Verksamhetsområden och geografisk täckning:	Sid 13–14
	1.2 Redogör för rapporteringens avgränsningar med beaktande av till exempel verksamhetsområde och geografi		Sid 6
	1.3 Redogör för tidsperioden som rapporteringen gäller.		Sid 6
2 Beskriv er förändringsteori (I denna sektion rapporteras inte resultat – det görs i sektion 3–6 nedan).	2.1 Beskriv problemet ni adresserar och för vilken/vilka målgrupp(er)		Sid 9–12, 61
	2.2 Redogör för vilken typ av resurser ni använde för att nå tänkta effekter		Sid 11–12, 84
	2.3 Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter		Sid 11–12
	2.5 Redogör för de effekter på längre sikt som ni vill åstadkomma, samt när i tid de förväntas realiseras		Sid 13
3 Rapportera resurser	3.1 Ange organisationens totala verksamhetskostnader för tidsperioden angiven i 1.3 (utan beaktande av effektrapportens angivna avgränsningar i 1.2)		Sid 84
	3.2 Redogör för den del av organisationens verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar (samma som 3.1 om inga avgränsningar gjorts i 1.2)	n/a	
4 Rapportera prestationer	4.1 Redogör för prestationer		Sid 15–58
6 Utvärdera hur det gick	6.1 Utvärdera prestationer i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål		Sid 59
	6.3 Utifrån periodens resultat, dela lärdomar och vad ni avser göra för att upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden		Sid 59, 74–75
7 Beskriv hur ni mäter	7.1 Ange definitioner för de mått som ni använder för att mäta prestationer		Sid 59

I ovanstående lista med upplysningar finns ibland luckor i numreringen (ex. saknas upplysning 2.4). Detta beror på att vissa upplysningar är undantagna på rapporteringsnivå 1, men återfinns på nivå 2 eller 3.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till styrelsen och generalsekreteraren i Stiftelsen Världsnaturfonden WWF
Org.nr. 802005-9823

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2022 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm, enligt datum som framgår av elektronisk signering.

Grant Thornton Sweden AB

Pernilla Zetterström Varverud
Auktoriserad revisor

Josefine Fors
Auktoriserad revisor

WWF ARBETAR FÖR ATT BEVARA NATUREN OCH BYGGA EN FRAMTID DÄR MÄNNISKAN LEVER I HARMONI MED NATUREN

Arbetar för att bevara naturen
för både människor och djur.

together possible™

wwf.se

WWF, i Sverige registrerat som Världsnaturfonden WWF, Ulriksdals Slott, 170 81 Solna; 08-624 74 00, info@wwf.se, www.wwf.se; organisationsnummer: 802005-9823; plusgiro 90 1974-6, bankgiro 901-9746. Verksamheten kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll.

Varumärkena WWF®, World Wide Fund for Nature® och ©1986 Pandasymbolen ägs av WWF-World Wide Fund For Nature (tidigare World Wildlife Fund).